

Çağdaş Arap Aşk Şiirleri Antolojisi

Çeviren ve Derleyen: METİN FINDIKÇI

Çağdaş Arap
Aşk Şiirleri
Antolojisi

Can Yayınları 1958

© 2011, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mart 2011

Bu kitabın 1. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Cevat Çapan

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto.com

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-1289-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Çağdaş Arap Aşk Şiirleri Antolojisi

ŞİİR

Arapça aslından çeviren ve derleyen

Metin Fındıkçı

METİN FİNDİKÇİ, 1961'de Mardin'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini yaptıktan sonra bir süre Ankara'da devlet memuru olarak çalıştı. Görevinden ayrıldıktan sonra çevirmenlik yaptı. Şiire, 1980 sonrasında başladı. Nâzım Hikmet, Turgut Uyar ve Edip Cansever'den etkilendi. Çeşitli Ortadoğu ülkelerinden yaptığı şiir çevirileriyle bu alanda önemli bir boşluğu doldurdu. Şiirleri; *Yazılı Günler*, *Yarın*, *Cumhuriyet Kitap*, *Yeni Biçem*, *Adam Sanat*, *Varlık*, *Uç*, *Şiirlik*, *Şiiri Özlüyorum*, *Ötekisiz*, *Yom Sanat*, *Sözcükler*, *Kitap-lık*, *Yasak Meyve*, *Eliz* ve *Akatalpa* gibi birçok dergide yayımlandı. Fındıkçı, şair olarak *Harabeler*, *Ve Kalbim Sular Altında*, *Karanfil Mesafesi*, *Unutulan*, *Çölden Hırka*, *Katran*, *Sen İçerde Uyurken*, *Sardunyanın Kehribar Zamanı'na*; çevirmen olarak Adonis'ten, (*Rüzgârda Yapraklar*, *Düş* ve *Ayna*, *Güllerin Aydınlığında*, *Doğu* ve *Batı*, *Aşk Şiirleri*, *Tarih Kadının Bedeninde Yırılır*, *Sen Oku Ey Aşkın Sarhoşluğu*), Mahmut Derviş'ten (*Beyrut Kasidesi*, *Unutulanı Anmak*, *Mavi Bir Gün*, *Yalnızlık Yenilemeden Kendini*, *Kuşatma Durumu*, *Duvar*) eserlere imzasını attı. Metin Fındıkçı'nın ayrıca Nizar Kabbani, Nazik el Melaike, Ğade Saman, Hannan Avvad, Ayşe Basri, Fetva Tukan, Fatiha Mürşit ve Muhammed Bennis'ten yaptığı çeviri kitapları da var.

İçindekiler

Önsöz	15
ABU DABİ	
Zabi Hamis	19
Yürüyen Dil	20
Aşkın Yanlış Odası	21
BAHREYN	
Kasım Haddat	25
Sevgilim	26
CEZAYİR	
Rabia Elcelti	29
Suyun Ayeti	30
Ahlem Mustâğnami	31
Kiblenin Dudağına Konan İki Dudak	32
Ahmet Mufaki Mahluf	35
Sen ve Ben	36
Abdülkadir Makari	37
Başlangıç	38
FAS	
Muhammed Bennis	41
Aşkın Sultanı	42

Aşkın Buluşu	43
Aşkın Ayeti	44
Aşkın Şehveti	45
Abdüllatif el Lâbi	46
Aşkın Savaşı	47
Muhammed el Şakrani	55
Caddeye Bakan Balkon	56
Bahçeyi Düşünmek	57
Vefa el Amrani	58
Seni Rüzgârın Ayetine Benzetiyorum	59
Göğsümün Becerisi	62
Ayşe Basri	65
Kumun Ayrılığı	66
Hasan Necmi	71
Uyuyan Kadın	72
Bakirenin Burcu	73
Zaman	74
FİLİSTİN	
Mahmud Derviş	77
Mezmur	79
Rita'nın Uzun Kışı	82
Kamasutra'dan Dersler	90
Fetva Tukan	92
Şairin Yatağı	93
Şaşkın Arzular	97
Derinden	100
Musa Havamdeh	104
Bu Müzikte Korkuyu Davet Etmeyeceğiz	105

Rita Avvat	110
Delilik Anına Beş Levha	111

IRAK

Nazik el Melaike	117
Yıkılmak	118
Şairin Akşamı	121
Gecenin Âşığı	132
Bülent Haydari	134
Gelecek Cumartesi	135
Kırmızı Çiçekler	136
Düşün Sonu	137
Muzaffer el Nevvab	138
Onların Zindanları... Ancak Aşkım Olur	139
Abdülvahap el Bayati	148
Kovulan	149
Açık Alnın	150
Bedri Şakir el Sayab	151
Mavi Gözler	152
Aşk Ve Şiir	153
Sadi Yusuf	154
Aşkın Şiiri	155
Dönüşün Ateşini Yakar Son Komünist	156
Övgünün Şiiri	157
Fadıl el Azavi	158
Uzun caddeden geriye kalan	159

LÜBNAN

Adonis	163
Mektuplar	164
Nergis / Sahra Durumu	170

Yusuf el Hal	172
Nağme	173
Gülüme	174
Dönüş	175
Ayrılık	176
Unsa el Hac	178
Yeni İlahımın Miladı	179
Bütün Kasideler Bütün Aşklar	183
Inaya Caber	188
Üretilen Aldatış	189
Aşk	190
Sözcükler	191
Muhammed Abdullah	192
Sonbahar	193
Ahmet Matar	195
Yatağın Mezhebi	196
Şevki Bezik	197
Kadın	198
Cumana Haddat	199
Olası	200

MISIR

Salah Abdelsabur	203
Nağme	204
Rüya	206
Ahmet Şevki	208
Sana Tutunduğum Saatler Fotoğrafım Oldu	209
Seni Görmekten Korkuyorum	210
İbrahim Naci	211
Bir Akşam	212

Suskinluğun Titreyişi	213
Emel Dunkul	214
Seni Tapınağım Bildim	215
Çiçekler	219
Ahmet Abdulmakti Hacazi	220
Zulümde Aşk	221
Muhammed Afifi Matar	223
Bu Gece	224
Abdelmunim Ramadan	225
Aşklar	226
Olgunlaşan Kökün Tanıklığı	229
Hasan Talib	231
Başlangıç	232
Akşam	233
Hilmi Selim	235
Balad	236
Muhammed Süleyman	238
Su	239
Maria	240

SURİYE

Nizar Kabbani	243
Utancın Şiiri	244
Çade el Seman	249
Beyaz Yaprakları Martıların	250
Hala Muhammed	251
Savrulan Yapraklar	252
Geniş ve Uzun Kesilen	252
Yaşamdan Azalan	253

Meryem el Mısri (1963)	254
Beyaz Güvercinle Bekliyorum Seni	255
Muhammed Fuat (1960)	256
Önemli Değil	257
Lina el Tayibi (1965)	258
Hayatı Silkelirim.....	259
Osama Eşber.....	260
Aşk.....	261
Şiir	262

TUNUS

Ebülkasım el Şabi	265
Ey Aşk, Sen Eski Bir Gizimsin	266
Aşk Büyülü Bir Meşaledir Üstüme İnen.....	267
Muhammed Kemal el Sahiri	268
Resim	269
Sabahın Kokusu.....	270

ÜRDÜN

Amced Nasır.....	273
Siyah Dantelin Gülü	274
Aşkın Miracı	281

YEMEN

Muhammed Hüseyin Hitam	291
Kadın.....	292
Mızrak	293
Nehir.....	294
Arzu.....	295

Önsöz

Arap şiirinin sağlam kökleri, kadına yazılan-duyulan aşk şiirlerinden oluşur desek, sanırım yanlış olmaz. Dolayısıyla Arap şiirinin kökleri dişi köklerdir. Bunun için Cahiliye, Endülüs, Abbasi şiirine bakmak yeterlidir. Bu kitabın en dikkat çekici yönü, Sadi Yusuf, Muzaffer el Nevvab, Mahmud Derviş ve Hasan Tayyib gibi toplumcu şairlerin, neredeyse hiç bilinmeyen, eskilerde kalmış aşk şiirlerine yer vermesidir.

Bu antolojiyi oluşturan şiirleri, önce şairlerine göre üç bölümde düzenledim: XX. yüzyılın başında doğan ilk kuşak, onların ardından gelerek modern Arap şiirini sürdüren ve etkin kılan ikinci kuşak ve bütün bu şairlerin izini süren genç kuşak. İkinci olarak Adonis, Nizar Kabbani, Nazik el Melaike ve Mahmud Derviş gibi Ortadoğu'nun bağrından çıkmış bu ünlü şairlerin dışında, ülkemizde az tanınan veya hiç tanınmamış bir o kadar usta Afrika kökenli (Yemen, Fas, Cezayir ve Tunus) Arap şairlere de yer vermeye çalıştım. Üçüncüsü, çoğunlukla şiirini iyi tanıdığım şairlerin şiirlerini tercih ettim. Bilindiği gibi antolojiyi oluştururken şiirini alacağımız şairin en iyi veya iyiye en yakın şiirini tercih etmek zorundayız. Şiirleri seçerken tanıdığım birçok usta Arap şairine danıştım. Şairlerin, mümkün olduğunca veya olanaklar elverdiğince ulaşabildiğim en iyi şiirlerini seçerek bu kitabı aldım.

Özellikle, Magrib şairlerini seçerken –Abdüllatif el Laabi dışında– kendi dilinde, yani Arapça yazan şairleri tercih ettim. Tabii bu ülkelerin, –özellikle de Fas'ın– çok tanınmış başka şairleri de var, ama bu kitaba Fransızca yazdıkları şiirleri bile-

rek ve isteyerek almadım. Bu şairler tercih edilirse pekâlâ alınabilirdi.

Çağdaş Arap Aşk Şiirleri Antolojisi'nde, 12 ülkeden 52 şairin toplam 130 şiiri yer almaktadır. Şiirlerin hemen hemen hepsi ilk defa bu antolojide yer almaktadır. İlk defa okuyucu karşısına çıkmaktadır. Kitabı oluştururken şairlerin doğum tarihlerini değil ülkelerin alfabetik sıralamasını izledim. Tabii zamanla hem ülke hem de şair sayısı çoğaltılacaktır.

Önemli olan, şiirin sahnesindeki aşkın perdesini aralamaktır.

METİN FINDIKÇI

ABU DABI

Zabi Hamis

Hamis, 1958'de Abu Dabi'de doğdu. Indiana Üniversitesi'ni bitirdikten sonra, Washington Üniversitesi Politika ve Felsefe Bölümü'nde okudu. Kahire'de yaşıyor. Mısır'ın en tanınmış kadın şairi. Ayrıca üç öykü kitabı ve birçok çevirisi bulunmaktadır.

Kitaplarından bazıları; "Yeryüzündeki Adımlarım", (1982), "Sevgi Kasideleri" (1985), "Sultan Mürekkebi Deniz Olan Kadını Recmeder" (1988), "Ailenin Ölümü" (1993), "Kırmızı" (1995), "Romantik Düşlerde Yürüyorum" (1996).

YÜRÜYEN DİL

Düşlüyorum, dişi tenimi bal gibi kime yalatacağımı
Düşlüyorum, ellerini saçlarıma nasıl daldırıp
karıştıracağını
Düşlüyorum, ellerimin avucunda ne güzel terleyeceğini
Düşlüyorum, ateşli öpüşmenin dudaklarındaki
köpüklerini
Düşlüyorum, dizlerinin uzun iki yolunun sonunu
Düşlüyorum, düş içinde arzuyla memelerimi kime
yalatacağımı
Düşlüyorum, boynumun parlaklığını çılgınca kimin
okşayacağını
Düşlüyorum, bedenimin sonsuza kadar kime sığınak
olacağını
Düşlüyorum, kalbimi son ana kadar kiminle
paylaşacağımı
Düşlüyorum, birlikte barınacağım kişiyi
Düşlüyorum, gelecekte kiminle birlikte yürüyeceğimi
tarlakuşu ötüşünü uykuma ekerken
Düşlüyorum, gözlerimi, hiçbir sözle bölünmesine gerek
duymadan yürüyen dili
Düşlüyorum, adımımı duyan kulaklarını son bir istekle
Bütün düşlediğim şeylerle günün içinde su gibi akıp
gideceğim.

AŞKIN YANLIŞ ODASI

Yanlışlıkla hangi aşkın odasına girsem
Ellerin düşlerime süzülür

Seninle savaşım bitmeyecek
Işıklar... sesler
Kadınlarda dolaşır gözü kapalı aşkın ve
Nedense benim sevgilim olamıyorsun.

Asi aşkın odası hangisiydi
Odada içtiğim şarap
Varoluşunla beyaz yatağa kapanırken
Katmanlar arasında davetkâr ağzın
Ayaklanmış küçük çayırın sofrasında.

Dudakların yarısı ısırılmış kırmızı üzüm
Soğuk ellerinde kahve fincanı
Gözlerin dünyanın sonunu bekleyen
Beni kuşatan bu özel duvarlar arasında.

Bir şey yok... yanan... duvarı hangisiydi yanlış aşkın
Senden dökülmüş kendini tamamlayan bal
Sahibini sokan arıları olan
Öyle bir bal ki her şeye nüfuz eder... eller okşamaya
çekinir.

Onca ilk defa kalbimde okunman ve sen böyle sonsuz
yanlış aşkın odasında

Pencereler her Şeye açık
Kimsesi olmayan bu zindanda
Kalbimin üstüne kapanan
Kötülük benimle çıkıp gitmeyecek
Hiçbir zaman.

BAHREYN

Kasım Haddat

Haddat, 1948 yılında Bahreyn'de doğdu. Lübnan'da yaşıyor. Gazetecilik yapmaktadır.

Kitaplarından bazıları; "Müjde" (1970), "İkinci Kan" (1975), "Aşkın Kalbi" (1980), "Kıyamet" (1980), "İşıltılar" (1981), "Kazıyarak Yürüyen Uğultu" (1990), "Meleklerin Kovuluşu" (1992), "Umudun Sermayesi" (1995), "Leyla'nın Mecnununu'nun Haberi" (1996), "Mesafelerin Tedavisi" (2000).

SEVGİLİM

İstekler gibi
Sözcüklerin kapı kemerinde yüzüm kayboldu
Bekliyorum
Silkelenen bir kuş gibi
Suskunluğundan çıkıp yükselecek ve
Kollarına konacak sözcükleri
Güzelliğınle gelir günlerimi ısıtan bu paltom
Veya çocukluğuma gömlek olan
Bu açık bağırmı örten rüzgâra karşı
Bir süre sonra seni görünce
Başımı kımıldattığım an olur
Sözcüklerin kapı kemeri de kımıldıyor
Sevgilim
Sözcüklerin ufuktaki dağ gibi parlar
Ey sevgilim senden rica ediyorum.

CEZAYİR

Rabia Elcelti

Elcelti, 1954 yılında doğdu. Arap Dili ve Edebiyatı'nda doktora yaptı. Vehran Üniversitesi'nde Fransızca dili okutmanı olarak görev yapmaktadır.

SUYUN AYETİ

Deniz gümüştten ve çıplak
gemisiz
kumun kırık kanatları parlak
nereye sere serpe
uzansın su?
Tanrı suyunu nereye yaysın
hangi kıyıya
nasıl vadiden bir mendille örtsün...
suyu sudan geçiririz
suyu suyla içeriz
Tanrı denizin gözlerinden çıkıyor
zamanla...
etrafında toplanırız
onunla nasıl yıkanalım
her şey nasıl yankı yapıyor böyle, onun uzunluğunda
bizde sığınmış
suyun direnişini nasıl kaldırsak
kokusu ruhumuzu bağıyorken
bizler ellerimiz olmadan, dilsiz
ve kirpiksiz... dokunuruz birbirimize.

Ahlem Mustafnami

Mustafnami, 13 Nisan 1953 yılında doğdu. Fransız Dili ve Edebiyatı okudu. Tunus asıllı olan şair, Cezayir'in Konstantin şehrinde yaşamaktadır.

"Kitaplarından bazıları; "Çıplak Anların Kitabı" (1976), "Hasadı Anmak" (1993), "Cesaretin Direnişi" (1997), "Yataktan Geçen" (2002).

KIBLENİN DUDAĞINA KONAN İKİ DUDAK

1

Edebiyat dudaklarından haber alır
Seni nasıl mümkün kılar bu iletişim
Dilinle nasıl birleşir zerrecikler?
Aşkın sarhoşluk evine girer her şey
Ölümün tanımıyla aşk ilan edilir

2

İki dudağım kıblenin dudağında durur
Bağışlanmadan
Ağzı olmayan dudaklar
Mihrapsız
Kıblesiz veya çabasız bir yüz
Çıplak iki dudak ömrüne kapanır

3

Kuyu seni zifaf sabahında kabullenir
İki ağzın kahvesiyle
Şekerin eridiği gibi içine batar
Teşekkürle irkilen
Ve sana teşekkürlerini sunan
Ey iki dudaktaki acizliği açıklayan ve
Üstümde inadı yaratan

4

Bu sınırdaki seni sevmek istemezdim
Dudakların karanlığın çamuru
Sabrın tespih tanesi
Kalbin zarını yırtar
Şükretmenin tespih salkımı
Çiçekleri kabul etmez
Dudaklarımda, anlaşıldı
Ağzın filizlenmeyecek
Bu mescidin içinde

5

Uykuda
Uzaklığın zerresinde
Kıblenin yaratacağı kahramanla kalbim sana
ulaşmayacak
Senin öldürdüğün

6

Ey beni yakan ateş
Ey ayrılıktan sonra sana olan açlığım
Kum saatinden
Akacak kıblenin yalnızlığı
Ve onunla dökülecek bütün özlemlerim

7

Zaman kibleyle nasıl duracak?
İki dudak nasıl
Dokunacak kapalı bedene?

8

Ey erkek
Senden başka
Şehit düşen yok mu
Kıblenin karanlığında?

Ahmet Mufaki Mahluf

Mahluf, 17 Nisan 1963'te Cezayir'de doğdu. Cezayir'in en önemli edebiyat dergilerinden biri olan "Mesafe"yi çıkardı. Toplu şiirlerini "Hüznün Kitabı" adıyla 1992'de yayımladı.

SEN VE BEN

Gece ve gündüzün mesafesinden uzanabilir miyim
Şiirin yatağına ve
Yıldızların, oysa
Sabah yalnız iner
Aydınlatarak unutkanlığı.

Sen ve ben,
Sınanmış fotoğraf
Ormanlar bedenimin yangınını söndürmeden
Kütüphanede sayfalarımız yerini alacak!
Mektuplarım tozun kışında uyuyacak
Anıların yakınına çökmüş
Hüzünlü
Sarhoşluğun adıyla yanarak
Uzaktan gelen seslerde
Bütün mumlar uyanacak
Bulutlar onlardan sarkacak
Ve sen coşacaksın
Bu kıyının sahili gibi
Ayrılıkla.

Anlatılışın bu dalgaların iniltisini açıklar
Şarkılarla
Büyüyerek.

Kumun dehşet veren kaderiyle seviyorum seni,
Ve ağaçların yaprakları
Nasıl inen yağmurla düşüyorsa
Güneş, ay ve yıldızlar...

Abdülkadir Makari

Makari, 1962'de Cezayir'de doğdu.

Kitaplarından bazıları; "Çömleğin Şiiri" (1990), "Şeffaf Ayna" (1991), "Deniz ve Tüy," (2000), "Sıcak Çılgılık" (2003).

BAŞLANGIÇ

Belki de, hikâyemiz uzayacak
İstedığımız gibi
Belki de, güçlenmeden önce
Aramızdaki aşkın cesaretinde
Hikâyemiz bitecek
Belki de, şarap sayesinde uzar sohbetimiz
Övgüyle suya dalmak gibi
Masallar dinleyerek
Uyuruz;
Gölgemizi kuşlar taşıyacak
Benimle suya ulaşacaksın arzuyla
Baharın gölgesine yayılan mutluluğu
Yazdıktan sonra
Gölgeye gömülecek ufuk
Seninle büyüyüp çoğaldığımı taşıyacağım
Yorulmadan.

FAS

Muhammed Bennis

Bennis, 1942 yılında Fas'ta doğdu. Fas'ın en tanınmış şair ve yazarıdır. Eserleri Fransızca, İtalyanca, İspanyolca ve Türkçeye çevrilmiştir. Türkiye'de *Şarap ve Aşkın Kitabı* adlı kitapları yayımlanmıştır.

Başlıca kitapları; "Şiir, Sözden Önce" (1969), "Hüzün ve Sevincin Şeyleri" (1972), "Uzayan Zamanda Ağlayan Yüz" (1974), "Doğunun Mevsimi" (1980), "Esen Yapraklar" (1988), "Boşluktan Esen" (1992).

Arap şiir ve edebiyatı hakkındaki kitapları; "Kuşatılan Şiir Fas'ta Görüldü", "Soruları Konuşmak", "Arap Şiirine Bakış" (dört cilt), "Şarap".

AŞKIN SULTANI

Aşktan bitkin düşüp boyun bükersin
Aşktan isteyerek çektiğin acıdan ölürsün
Aşktan boyun eğersin
Aşktan engellenen kahraman
Rezil
Çingene
Yoksun

Aşka ne muhalif olursun
Ne yaşlanırsın
Aşkın acısı
Seni aşar
İstmeden zamanına teslim olursun
Seni savurur
Yitişin boşu boşuna akan su olur uzaklara

Aşkından haberim var sevdamin içinde
akıyorsun
Onca zamandır yavaşamadığın sarışınlığım var
Babamın da senin gibi siyah saçları vardı oysa.

AŞKIN BULUŞU

Çam ağaçlarının altındaki simge
Garip
Aşkı söyler

Bu yaprakları al âşıkları unutmadan
Ve onunla suyun sözünde çalkalan

Şiir ellerini söyler
Acısını unutmadan
Huzurunda
Biz birlikteyken bizden başkası açıklayamaz
Yükselen bu sesi
Asarak bırakır
Gelip geçenlerin arasında bir
Levhada
İçindeki kanın rengini anlatan
Sonradan resmini çizeceğim

Ve Kazablanka'da beni anlatır dostum, sonunda seherin kubbeli çadırı beni ezberler, içindeki kadının yüzüyle, hazır bulunan kadınların arasında sessizlik, anmadan âşık olurlar ketumluğuyla acılarını nereye sarkıtacaklarsa. Onlara selam söyle ve saldıkları memelerine. İkna olmadan. Bu andıkları anın suskunluğuna, Sahra'nın resmi onlara yardımcı olacak, toplumun örf ve âdetlerinin şiddetiyle terbiye edileceklermiş gibi, kimsesiz bulutların taşıdığı yağmuru sıkıştırarak kirpiklerinin arasına.

Ey büyük aşkın bereketi!

AŞKIN AYETİ

Gözlerinden gözlerimi kopar
Onunla dökülsün yapraklarım
Bıçağı süsleyen inciye

Gözlerinle ellerimi yak
Dök
Damla
Damla dudaklarına
İçimi ısıtan
Güvenli
Şehvetli
Gözlerim dilimin burcu olsun
Boyun eğen
Dinleyen
Bilen
Tat veren
Tuhaf çocuk arzusuyla benden ayrılırken.

AŞKIN ŞEHVETİ

Her organında ayrı bir şehvet var
Ben erkek o kadın
Şehvetinde asiliğini taşıyordu
Yaşadığı şehvette durup beklemeden

Kadın: Şehvetin benim ey erkek
Erkek: Şehvetin benim ey kadın

Biz birlikte
Seni ezberleyerek boyun eğiyoruz
Ey şehvet
Sana ad olur
Ey kutsal kadını
Seni bağırdım
Her kadını bağırdım
Ancak iffeti olmadan
Seslenişim sanadır ey Yusuf
Seslenişim sanadır
Kadın şehridir oluşan
Bütün bireyler ondandır
Bıçak
Görüyorum boynunda ey Yusuf
Sana verileni görüyorum
Şehveti değiştiren
Ey Yusuf
Sana
Verileni ben görüyorum
Ellerini koparıyorsun
Emekleyen
Bedenin bütününde şehvet yürür.

Abdüllatif el Lâbi

Lâbi, 1942 yılında Fas şehrinde doğdu. Fransız Dili ve Edebiyatı okuduktan sonra; Rabat'ta İnsan Bilimleri Bölümü'nü bitirdi. *Anfas* başta olmak üzere birçok edebiyat ve kültür dergisinin yayın yönetmenliğini yaptı. Uzun yıllardan beri Fransa'da yaşıyor. Mallermé Akademisi'nde öğretim görevlisi.

Yapıtlarından bazıları; "Ağaçların Çiçekleri Demirden" (1974), "Barbarların Vasiyeti" (1980), "Yedi Umudun Asılı Öyküsü" (1980), "Parçalanan Bütünlük" (1990), "Tepedeki Güneş" (1992), "Casablanca Cesareti" (1996), "Unutulan Yaratılıştan Parçalar" (1998),

AŞKIN SAVAŞI

Bu yangının
İçinde
Elim kolum bağlı

Bu susuzluğun
İçinde
Bu şehvetin mevsimlerinde
Susuzluğumu çoğaltacak su bulamıyorum

Bu boynumu
Kes yerinden kopar
Kanım oracıkta aksın
Gözlerim açık
Öleyim

Dudaklarımda parlayacak
Gurbette kesilmiş bir gülümseyişle
Senin yatağında
Başımın ağrısı denecek
Bu büyük mekânda
Uzaklar içimde büyüyecek.

Kadın soluk soluğa
Bu duvarların arasında kalınca
Şikâyet etmeyecek
Dirilmiş iki memesiyle kendisini savunarak
Bütün bir güne yetecek.

Deliliği

Son bir neden olacak

Bir nehir gibi

İki kıyı arasında onunla dalgalanacak

Adını tekrarlayarak

Koynunda bir tıkaç

Kirpikleri serviden

...

Boğuk bir çığlıkla

Gözleri dolacak

Engellenmesini isteyecek

Komşular duymadan sesini.

Bu koca yara benimdir

Bu açık zambağın kokusunda

Bu şiirin büyüyen yangınında

Bu deliliğın bilinçsiz birikintisinde

Bu idam sicimindeki kısa ömürde

Bu övgü dolu bulutta

Kuşların şiirlerini bağlayacak olan

Bu koca yara benimdir

Bu salınmış memelerde

Bu dogmatik trende

Açılan kanatlardan korkan

Bu koca yara benimdir

Senin yaran

Yaramla kapatılmış olsa da

Beni
Ardımda bırakacağım iyilik ve
Kötülükle sev

Yağmur bizi ıslatacak
Soyacak
Dallara serecek
Yapraklarımızı filizlendirecek
Tomurcuklar verdirecek
Köklerimiz uzatacak
Meyvelerimizi yeşillendirecek
Böylece ağaçların
Mezhebiyle tamamlanacağız

Bu cehennemden iki adım sonra
Aşk bizi yayacak
Bu sürüklenişim
Kötülüğe meftun hançerdir
Tuzaktaki akbaba veya kartal gibi
Kayıp bahçelerde
Gerçeği bilip tersini yapan şehvetin merakıdır
Bu sürüklenişim
Cehennemin en güzeli
Dünyanın kokusunu taşıyan

Ey dostum
Bu beyaz başını tek başına savundun
Umudu anlatarak
Bütün bu nesnelere bizde anlattığı gibi
Orada
İlkbaharın ve sonbaharın
Olmadığı yerde
Şafaktaki tek başına çıplak yaz gibi
Ve fıskıran kışta.

Şehvetin kadınlığında olsaydı
Tuzun yangını yüzünde olurdu
Benimle
Yutulurdu göz önündeki iki kişilikli şair
Göbeğinin üstünde uyanan
Yeniden acı duyarak.

Devamlılığınla, içinde
Olduğum mezarda yayılacağım
Suskunlukla
Parça parça gelişinle.

Ölü olarak beni sevme
Ancak, şiirlerime de gömülme.

Mumlar eriyecek
Eridiğinde gelen her
Kimse boğulmayacak
Gözlerimde.

İlkbaharın adını kucaklayacağız
Yarıkları birleştiren
Ondan uzaklaşacağız
Doyumsuz bir kışla
Ancak ilk sığınakla
Ona sonbahar olarak döneceğiz
İşte bizler, buradayız
Bu mekânın içinde.

Büyük Türk kardeşim söylüyordu:
Bu toprağın güzelliğini
Gözler görünce
Adımlar dağlarına çıkar.

...

Gülüşün
Kırmızı duta benziyor
Tırnaklarını kemirince kanıyor mu?
Gözlerimin gördüğüne kimse hak verecek mi?

Herhangi bir toprağa ait değilim!
Toprak mülkiyeti sever çünkü
Aşkı kovmadan
Kocaman şeyleri içinde barındırabilen.

Sözümüz
Çocukların sözüdür
İkimizin çaldığı
Mezbaha kapısının önünden.

İçine gömüldüğüm
Toprak beni kusuyor.

Anarşistliğimle
Seni bekliyorum
Sana hiçbir şey söylemek istemiyorum
Her şeyi anlamanı istiyorum
Tüm yüreğinle
Haykıracaksın
Sırt sırta verince seninle.

Her şeyim senindir
Sevgilim
Yıldızların sönünce
Dudaklarımın arasında
Kulakların çukurunda
Beni göm, sonra
Kapıları kilitle
Ağlayınca
Gökyüzüne çıkacakmış gibi
Hıçkırmadan
Seni yitiren dünyamla.

Sen karanlıktayken
Daha çok özlüyorum
Senin için verdiğim mücadeleyi
Daha iyi görüyorum şimdi
Bu aydınlıkta.

Çiçeklerle gelmeyi öğrendim
Bütün sınıfları onlarla adlandırdım
İnlerinde büyüdüm
Ancak dökülüşlerini de öğreneceğim
Çiçeklerin diliyle
İniltine beni istemesini öğreteceğim
Seni her beklediğimde
İşte bizler konuşuyoruz hiçbir şeyi söylemeden
Özlem bizi kavuşturana dek
Son sigarayı söndürünce
Evi duman kaplayacak
Maviyi yerinden söken
Bulutların çayırında gezinen kekliğin düşleri
Dökülecek
Ellerimi yeniden uzatacağım
İki uzun direk gibi
Bulutların yıldırımla boşalması için.

Hazzın güzeli
Hiç konuşmamak
Tinini diliyle
Nasıl konuşulur?

Gözden uzak
Yolumda
Seni sevmek istiyorum
Yüreğe yakın
Söz verdiğim evliliğimde
Tekilde çoğunluk:
Çoğunluk çocuk, eş dost
Yolda yitirdiğim arkadaş
Nisa suresine inanmayan
Haykırışı ve sözü veren
Gömenlerin huzurunda
Gönderilene benzemeden
Yangından ona hiçbir şey kalmadan
Bu aşkın ardından
Seni sevmek istiyorum

O zaman bütün savaşlar bitecek
Dönmeden
Aşkın savaşı.

Muhammed el Şakrani

Şakrani, 1951 yılında Zarhun'da doğdu. Rabat Güzel Sanatlar Akademisi'ni bitirdi. Bir dönem Kültür Bakanlığı yaptı.

CADDEYE BAKAN BALKON

Gitgide ısınan caddeye
Yakın duruyordu pencere
İnsanlar önünden düşleriyle yürüyorlardı
Bense önüme bakacağım yerde
O fesleğen ve mavi perdenin sahibi gözüme ilişir yine
Uzun beyaz sabahlığını giyinmiş memelerinin önü ilikli
Kadın öylece uzanmış
Pencereden bir manzara gibi görünüyor
Ve kapıdan
Ancak sulu gözlerinde sanki
Gemiler gelip geçiyor
Göçmen balıklar gibi
İlk defa böyle sırtı açık
Mavi perdenin ardında
Kadınlığı kapalı fesleğeni suluyor.

BAHÇEYİ DÜŞÜNMEK

Bahçenin bu güzelliği gerçekten sarhoş ediyor
Dalgalar gibi tersyüz olan kokusu
Sanki sonsuzluğu anımsatıyor
Yakın olduğu cennet ve cehennemi vaat ederek.
Benzerini bekliyorum
Bu çiçeklerin saatiyle
Bülbüllerin uyuduğu...
Faydasız servi ağaçlarının dalları gibi
Güneşin önünde dillendiren hatmi çiçeği
Mutlu bir kedi gibi uzanan akasyaların gölgesi.
Yağmur damlalarına yapışmış bir genç geçiyor
Çiçekler ona eşlik etmeden
Aklında o ışıldayan güzel bahçe olmadan
Ne bir leylak
Ne bir gölge
Ne de onu onurlandıran gün ışığı olmadan
Sıradan bir haleden
Ve sen sonbahar yaprakları üstünde yürüyen
lanetlersin
Lanetlersin dans ederek okşayan gençleri tükenen
bakışlarında
Aşkını lanetlersin
Seni bırakanı lanetlersin
Seni bırakana yeniden âşık olursun lanetleyerek
Yangınlarla esersin
Bahçenin cehennemini düşünerek!...

Vefa el Amrani

Amrani, 15.04.1960 yılında Fas'ın Kasr-ül Kebir kasabasında doğdu. Arap dili ve edebiyatı okudu. Doktorasını, Arap dilinde Adonis'in şiiri üstüne yaptı. Fas'ta Arap Dili ve Edebiyatı Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Fas'ın önde gelen ve en tanınmış kadın şairidir. Arap edebiyatı ve şiiriyle ilgili birçok makalesi ve kitabının yanı sıra Batılı şairlerden yaptığı şiir çevirileriyle de tanınmaktadır.

Şiir kitaplarından bazıları; "Kesilen" (1991), "Yükselen İnilti" (1992), "Kasidelerin Kıvrıntısı" (1997), "Seslenişim Sanadır" (2001).

SENİ RÜZGÂRIN AYETİNE BENZETİYORUM

Adımlarım toz bulutunun savaşından çıkar
Bulutların gölgesindeki alışkanlığı okuyarak
Eskiyorum

Düşün suskunluğunu okuyorum
İçine dalacağım dilin nasıl keskinleştiğini
Öğreniyorum

Yaratılan delilimin nabzı düşüyor
Sana sarılıyorum, düşmanın olarak, karşılaştığım yerde
İnimden çıkıp su gibi yükselmeyi bekleyerek
Görüyorsun, seni rüzgârın ayetine benzettiğimi.
Bu yerin zambağı

Sözün kovulmuş çiçeklerinden yükselirim
Çıkış yolu olmadan

Güzel kokular gibi, gelen sorularda konuk
Yollarla kesiliyorum

Damlalarla konuk olarak eskiyorum
Şarkıların ahengine bağlıyorlar beni
Biriken dalgalar açığa çıkarır dönüşümü
Korktuğumdan daha çok örter beni
Ey bu çılgılık, girişimle, uzan

Yatakların koynuna
Ey kanımdaki harflerin gündoğumu!

Hiçbir zaman,
İlk kötülüklerde durmayacak
Denizin kıyılarını yenileyeceğim
Yaseminlerin ağırlığında başlayacak düşüncelerim
Akıntım güvercinlerin yaşamında ve derin yankıda
olacak

Sonsuz ölümdе, ölü bedenimin
Aydınlık köklerimle bulutlarla yayılacak
Ancak, o akşamda yanacak zor yataklarda
Ve marşların köpüğünde bitecek...

O güneşinin aleviyle
Batışına koşacağım
İlk acıların tuzluğuyla beni bağlayacak her şey
Susamışlığım
Susamışlığım filiz verecek yangının bedenine
Ömrümün inadı mevsimleri kuşatacak
Bu evdeki çaresizliğim önümü kesecek
İsteklerim etrafımda tuhaflaşacak
Ben ve bendeki bu tuhaflık
Zamanımı örtecek
Bütün zamanlar beni tüketecek
Beni yakacak
Susamışlığın suyunda benliğim süreğenleşecek
Saklı su gibi duvarı kazılamayacak
Ey açığa çıkan tekilliğin!

Ölümün dudakları gülümseyecek
Akan mumlar sönecek...

Altın miğferdeki şarap gibi
Sisten bir zamanı konuşacağız
İki kaburgası ve ayakları olan
Ama başı asma kilitle kilitli
Savsözlerin beni bu çekimserliğe itecek

Sönmüş ateşimin düğmelerini çözerim
Tutuşurum
Suyum fışkıracak
Şu halimle karşılaşmak ister miydim bilmem?
Gökte bu yanıp sönen yıldızlar gibi
Ruhum,
Bacaklarım dalgaların güzelliğine eşlik edecek
Bu açık sahile vurdukça
Bu kıvılcımla yeniden karşılaştığında.

GÖĞSÜMÜN BECERİSİ

Yorgun acıdan düş duruldu
Bellekteki otlarda
Yaralı zamandan düş duruldu
Bağırın fallarda
Güneş kaçar
Yaban ellerde ölmeyeceğiz
Ruhun kuyusunda barınırız
Şekilleniriz
Göğsümün becerisiyle
Sorular yedirir bana kanın esintisi
Bende toplanmaz
Sabrımı uyarır
Ve bu son sevincimi – kemer
Terkiye bağlı
Kalkmaz...

Ruhun şelalesi inler yaklaşan bir karar gibi

İnancın deliklerini sağır alnıma
Anlamını bilir / orada duranın
Güzellikten şüphelenir / eğirir
Suyun duvarı / onu kutlar

Kayalıkların kalbi
Sütunlardaki harflerin nabzıdır

Savsözden kâbusla
Hüzün çoğalır ormanın bedelinde
Güllerin fısıltıları yanında kısalarak...

Bu baş ve bıçaktan sıkılırız
Gömmek gibi
Ateşten çok parmakları bekleyen
Kanatları olmadan
Bedenin vahşeti anımsatır mı bende ve terk edilen
Sırttaki izlerde?
Önümdeki acıya yaramın zerresine
Uzanırım yenilenecek
Sözlerin kefeni olmuş ateşi görürüm
İstekle ufak memelerimi emer
Kovuluşumun sıcaklığını görürüm
Giz gibi
Yataktan gözümün ve hilal kaşımından zamanı yaparım
Herhangi bir mekâna giderken
Adımlar ışıkla sınırlanır
Açık ve kapalı iki durumun arasında
Susuzluğum onlara zaman olur
Taçlar dağılır
Yükseklerde ve diplerde

Ruhun şelalesi inler yaklaşan bir karar gibi

Denizin tatlılığı düşlerle süslenir
Dakikalarca vurur
Yayılarak erir
Paylara
Şeylerde özü
Işıқта bilinen

Renkleri sultan eder
Süzülerek
Dökülerek
Dalgalar
Boşluğun inadını bana bırakır
Güneşin iradesi olmadan
Onunla rüzgârı yakar ve yıkılırım...
Çocukluğumdan gelen bu koku nedir?
Ömrümü yakan
Lanetlenmiş çığlığa renk katan,
Sonbaharında ebcedin
Ateşimi bu zamanın deliliği verdi
Ölümüm
Bedenimdeki mumlar öldükten sonra oluştu
Karşılaştığımızda
Suyun verdiği hayatta / yıldızların gizinde
Toprağın şehvetiyle
Bu şarkının ruhunu gösterdi...

Ayşe Basri

Basri, 25 Nisan 1960'ta Fas'ta doğdu. Arap Dili ve Edebiyatı Fakültesi'nden mezun oldu. Birçok gazetenin kültür bölümlerinde ve edebiyat dergilerinde çalıştı. Mahmud Derviş şiiri üzerine yüksek lisans yaptı. Fransız şiirinden çevirileri vardır.

Üç çocuk annesi olan Ayşe Basri, ev işlerinden ve sıradanlaşan hayatından bunalarak ortaöğreniminden kırk yaşına dek yazdığı şiirleri yayımlamaya karar verdiğinde şairlik serüveni de başlamış oldu. Basri, ilk şiirleri yayımlandığında Fas'ta edebiyat çevreleri tarafından beğeniyle karşılandı. Beş yıl gibi kısa bir zamanda üç şiir kitabı yayımlandı. Şairin dilimizde çıkan *Şairin Kandili* (2006) ve *Yağmurdaki Güzel* (2010) adlı kitapları bulunuyor.

Kitaplarından bazıları; "Akşamlar" (2001), "Sönen Yangının Yüceliği" (2002), "Uykusuz Melekler" (2004).

KUMUN AYRILIĞI

Güneşin batma hali değil bu
Bu sarkan ışıltıları karanlığın uyuyacağı
Heybede toplanma halidir.

Ufuktaki şafak değil bu,
Bu kumun inandığı taşla oynamasıdır
Melankoli bir aşktan şaşkın mavinin açan gülünde.

Az kaldı...
Şehvetle dolan bedenimin yanmasına,
Vahşi bir çıplaklıkta yalnızlaşmasına,
Bilinmeyen bir yönden gelen ayak sesini dinlemek
Bu yangın iki vadinin arasında uyurken
Ben avlanmaktan korkarım.

Bu kumun ayrılığında,
Kâhin dualara yol gösterir bir kayanın düzlüğünde
İnsanoğlunun günahına af dileyerek,
Rüzgâr döner kuru dalları toplayarak akşama.

Bu kumu kim topladı
Bana sofu baharı giydiren,
Gökyüzünün yatağında dikenlere basıyorum yalınayak,
Açık maviliğine çıkarak:
Başlangıçta hayatın gizi neydi?
İdama benzeyen bu kumun bilgeliği ne?
Başlangıcın kalıbına dökülen ölümün kimliği neden?
Yankının içindeki yankı:
Bu duru yatakta neyin gizi saklanır,
Taşın aynasında dolar gözlerim,
Ellerimin arasına uzun rüyayı getirir.

Işığından uzaklaştı gün.
Ve ufuk gizimdeki suyu utandırmadı.
Bakışlarımı köreltir bu siyah suskunluk,
Ve katmanlaşan karanlığı okşamadan uçar
Meselin yolunu açarak
Üstüne biner uzaklaşırız,
Karanlık bizi yutar,
Derimiz demire yapışır
Saçlara ufalır parmaklarımız.
Karanlığın kimliği daha şehvetli aydınlıktan...

Bir süre sonra,
Vadinin yıkıntıları arasında bedenimiz çalkalanır,
Gölgelerimize fısıldar kum:
Bu teri tanırım,
Sıkılmış dişlerin arasında bölünmüş hurma dalı beni
özler
Misk kokusu uzaklaşır.

Uzak bir çadırın altında,
Çay ve ahşap kokusu arasında,
Garip ellerin belime uzanır
Yıldızların yerlerini düzeltir...
Dağılan yıldızların emdiği
Gökyüzünün yatağını savurarak.

Kovulan mesellerinin arasında dönüş yolu uzak,
Sahranın yarıkları arasında gecenin gözleri aç.
Gurbetin yüceliğinden çaresiz durumlar kovulur
Ay yükseklerde gizlenir
İnsanların ölümünde sınırlar "hazır".

Sahrada rüzgârın dönüşü yasak.
Bedenler beslenmeden bedenlerimizle örtünür
Tozdan pencereler açar ruhlarımızda,
Tükenen arzularla uzaklaşır geride kalan sesimiz,
İkimizin gizliliği önünde kumu savurur o mecnun,
Başlangıcın yatağı gecenin nidasında.

Apaçık duygularımı seçemiyor musun?
Yıkandığım kumu kıskanıyorsun
Çıplak arınmış uzandığımda,
Dosttan, demirden ve dumandan kıskanıyor musun?
Taşın katılığı ve iniltinin gözyaşlarından da mı?
Başlangıcın şiiirlerinden ve bilgisinden mi kaçacaksın
Gökyüzünün her anıldığında?
Boşluğa haykırmayı denedin mi?

Bu zayıf gecede
Toprağın bağına esmiyor rüzgâr,
Taşın parlak düzlüğünde vurur yıldızlar.

Bir dil yeterli olmuyor.
Bu aşkın çılgılığı açığa çıkması için,
Beyazlarla ve işaretlerle tamamlanmaz anlam
Sahranın suskunluğuna yükselen ses olmadan.

Gökyüzünün duru aynasında,
Ne Tanrı'nın sözünde ne insanların arasında utanca yer
var.

Adımlar yavaşlar,
Burada toprağın fotoğrafı,
Dünyanın oluşumu anıldıkça giz başlar.
Kumun saflığı ışıldar
Bu güzelliğin önünde saygıdan Çingeneler eğilir.

Serap / boşluk / yalnızlık / vahşet / susuzluk...
Ruhumu kaplar bu sahranın niteliği.
Susuzluğun kaynağından bilirim sahrayı,
Ruhumu soğutan hayatın anlamından.

Şehrin ışıkları göründü,
Zamanı uykusundan uyandıran,
Az bir süre ölü kalmışız gibi,
Hüznün tövbesindeymişiz gibi
Bağırın yollar görünür geçeceğimiz...
Bu metni kapatayım diyorum
Yarıkların arasından kumun akmasını diye,
Cebir dersini anımsayarak:
"Ne uçabilir ne de kaburgası var"
Eve dönmenin
Anlamı anlamdan fazlası olmayacak.

Kumun anısı,
Eski rüzgârın şiddetiyle,
Havadan geçerek esecek
Söylenen sözlerin ve adımların izlerini silerek.
Uzaktan
Yankıyı geri çeviren yankıyı duydum:
Ne sahranın kumunu ne de dirilişini.

Hasan Necmi

Necmi, 1960 Mayıs'ında Fas'ta doğdu. Rabat'ta gazetecilik yapıyor.

Kitaplarından bazıları; "Sümbülden Binaların Var" (1982), "Unutkanlığın Düşüşü" (1990), "Evlerin Kokusu" (1993) (şair Muhammed Kasımi'yle ortak), "Küçük Hayat" (1995), "Türban" (roman) (1996), "İnsanlar ve Sultanlar" (makaleler) (1997), "Şiirin Enkazı" (Irak Savaşı Günlükleri) (2004).

UYUYAN KADIN

Yorgun değil.
Uyuklaması uykusuzluktan değil.
Gece desen değil.

Sırtı açıkta öylece uyuyor
Örtünün dışında kalan bacakları gölgede.

Öylece uyuyor–
Gauguin'in tablosunda böyleydi tanıklığı.

BAKİRENİN BURCU

Burcunun uçlarında senin gibi şimdi uyanıyorum.
Kadınlığının hafif azabından çıkarım. Zengin
örtünden. Seni kabullendiğim. Memelerinin arasına
yüzümü gömdüğüm.

İlk şiirle ve ilk gecede sana sahip olurum.
(Geç mi kaldım? Bağlarla zevk aldım. Gidiyordum!)
Geç kalmadan.

Azıcık ses vermeden
hayata. Seni karşılamamanın telaşıyla övgüm olan
düşümden çıktım.
Yüzünle emin olurum sığındığım bağışına. Bana
getiren.

Caddede, korku geçiyor, uğraşımı överek ve
kabullenişimi.
-Ey melek, sana iki kanadın için mi gerek duydum?

ZAMAN

Gözlerinin kitabını aç. Yaşamöyküsünü okuyayım
kirpiklerinden.
Kalbinin yolunu aç. Kadınlığını uykumdan kaldırması
için.
Esenliğin gülüşü beni uyandırır gerek duyduğum
gözyaşında olduğu gibi.

Geçen zamanımıza titriyorum.
Nasılsa bize geri dönmeyecek.

FİLİSTİN

Mahmud Derviş

Çağdaş Filistin şiirinin önde gelen temsilcilerinden Derviş, 1941 yılında Celile kentinin küçük bir köyünde doğdu. Ortaöğrenimini İsrail'in gözetimi altındaki Nazaret ilinde yaptı ve öğrenimi boyunca üç defa hapse girdi. Dergi ve gazetelerde çıkan şiir ve yazılarıyla, daha o yıllarda halkıyla bütünleşti. Militanca, güçlü söyleyişi ve toplumcu bakış açısıyla yazdığı şiirlerle kısa bir sürede Arap ülkeleri ve Avrupa'da tanındı. Mahmud Derviş, 1980'lerin sonuna kadar, Filistin sorunlarını dile getiren toplumcu şiirler yazdı. 1995 yılından sonra farklı bir biçimde ve tarihin köklerine inen imgelerle süslü, daha içedönük şiirlere yöneldi. Bu durum Filistin ve Arap edebiyatı çevresinde büyük yankı bularak olumlu ve olumsuz büyük tartışmalara sahne oldu. Derviş, Filistin kavgasında en güçlü silahlardan birisinin şiir olduğunu bütün dünyaya kanıtlamıştır. Avrupa, Afrika ve Latin Amerika'da aldığı ödüllerin yanı sıra, 1983'te Lenin, 2002'de Uluslararası Nâzım Hikmet ödüllerini aldı. Dilimizde *Kuşatma (Durumu)*, *Beyrut Kasidei*, *Mavi Bir Gün*, *Unutulamı Anmak*, *Biz Kaybettik Aşk da Kazanmadı*, *Yalnızlık Yenilemeden Kendini*, *Duvarda* gibi eserleri yayımlandı. Derviş, 9 Ağustos 2008'de ABD'de geçirdiği bir kalp ameliyatının sonrasında aramızdan ayrıldı.

Kitaplarından bazıları; "Zeytin Yaprakları", "Filistinli Âşık", "Son Gece", "Sevgilim Uykudan Uyanır", "Celile'de Kuşlar Ölüyor", "Seni Seviyorum veya Sevmiyorum", "Düğünler", "Gölgeyi Yüksekten Övmek", "Azalan Güller", "İstemediğimi Görüyorum", "On Bir Yıldız", "Atı Neden Yalnız Bıraktın

Baba", "Gurbetin Yatağı", "Yıllar Yaptıklarından Özüş Dilemesin", "Badem Çiçekleri Gibi Uzakta", *Duwarda ve Kuşatma Durumu*.

Düzyazıları; *Unutulamı Anmak*, "Şaşkınlığın Dönüşü", "Normal Hüznün Günlükleri", "Mektuplar" (Mahmud Derviş-Semih el Kasım).

MEZMUR

Seni seviyorum, veya sevmiyorum-
Gidiyorum ve kayıp kabilelerin adreslerini
bırakıyorum ardımda.
Geri dönenleri bekleyeceğim; onlar gidişimin ve
ölümümün zamanını biliyor çünkü,
Seni seveceğim bir zamanda, sevmeyeceğim,
Babil'in
Bilezikleri gün içinde daralacak ve gözlerin
açılacak,
Yüzün serili ışıltılarda.
Senin gibi sonra doğsaydım. Sonra ayrılıydık. Beni
yere yıkmadan.
Sokağa bakan bütün çatıların üstünde güzel sözlerle,
bütün
Karşılaşmalar ayrılıkla son bulacaktı.
Aramızdaki bu karşılaşmalardan başka olan ne,
aramızdaki bu ayrılıklardan başka yaşanan ne.
Seni seviyorum, veya sevmiyorum-
Alınyazım benden kaçıyor, ben, sende bulurum her
şeyi veya hiçbir şeyi.
Kayıp kabilemi sende.

Seni istiyorum, veya istemiyorum-
İki saç örgüsü kanımla yanıyor, özellikle seni görüp
gittiğim gün.
Kayıp isteklerin mutlu sadakatine yönelirim- başarıyorum
Bütün baharın sığıdığı gözlerinle övünerek yola
çıkıyorum-
Başarıyorum- yeşilliklerin içinde zeytin
toplayanın adını
Resmini yapmaya yönelirim- yıldızları izleyerek.

Seni istiyorum– seni istemediğim zamanı söylüyorum
Başımı önüme eğirim. Nehir geri dönüp bedenimde
erir.

Kanımı hazır çorba kutuları gibi sattılar.
Seni istiyorum, ama seni istiyorum dediğim zamanda–
Ey kadınınım koynunda tuttuğunla
Akdeniz'in sahilinde bırakırım seni... omzunda
Asya'nın kilimleri... bütün
Irmaklar kalbinde.

Seni istiyorum, veya istemiyorum–
İki saç örgünü de. Çam ağaçlarının kuru yapraklarını
da. Bozguna uğramış gemileri de.
Kanımda yanan bülbüllerin tüylerini de. Özellikle seni
görüp gittiğim gün.

Şarkını söylüyorum, veya söylemiyorum–
Sussunlar, bağırınsınlar. Verilmiş sözü yok bağırmanın
ve verilmiş sözü yok susmanın.
Ama sen yalnız bağıracaksın, ama sen yalnız
susacaksın.

Derim hançerime kılıf oluyor. Pencereimin altından
geçecek rüzgâr ben hasırî sermeden.
Verilmiş sözü yok zulmün. Kokumdan uzaklaştığı
zaman askerler.

Arzularımı dökeneğim...
Askerler önümü kesecekleri zaman
Azıcık yürüeneğim...
Askerler gözlerimin önünde düştükleri zaman
Seni göreeneğim... boyumu yeniden göreeneğim.
Şarkını söylüyorum veya söylemiyorum-
Sen yalnız bir şarkı, sen susmadan şarkımı
söyleyeceksin
Suskunluğun yalnız.

RİTA'NIN UZUN KIŞI

Rita, odamızı bu gece senin için süsledim:
yatağımdan daha büyük çiçeklerle ve azıcık
şarap,
penceremi açtım ki güzel görünsün o
kaybolan gece. İşte burada, kaybolmuştu
iskemlemin üstünden ay,
mendilin etrafındaki gemilerin üstünden arıların
uçtuğu
yükseklerden daha yükseklere.

Ateşimi kuşandım, kadınca duran
bütün balık etine, saçlarına çekinerek sarılısam mı?
Benim önümde arzuyla, bildiğim kanımı kışkırtarak
Fırtınanın ve derelerin ardında oluşan
Benden ve sende...

Rita kendi bedeninin bahçesinde uyur
parlar dut tırnakları tenimden
akan tuzdan. Seni seviyorum. Ellerimin altında iki
kuşun uyur...
akan ekinimin dalgası uyur inleyen soluğuyla,
kendinden geçmeden uyur kırmızı gülleri
uzamadan uyur gece
Rita'nın üstüne düşen buhar pencerenin önünde uyur
ışıltilarla inip kalkan çıplak göğsünde, uyur

benim ve senin arandaki, derinlik içinde adımlamayız
altın karanlığı, sen

bu yankının etrafında uyu,
uzak ceylanların ürkekliğinde, uyu
fıstık renginden gömleğin içinde ve limoni
sandalyelerin arasında, uyu
gece düğününde rivayetteki ata...
bu kışnemeler
kanımızda yavaştır hurmanın balını, burada mıydı
Rita, bizimle miydi?

...Rita saatler sonra gider ve gölgesini bırakır
beyazla süslü. Nerede karşılaşacağız?
Elleri sorar, uzaklarla sarıyan
liman kapısının ardında, sahra denizin ardında.
Dudaklarımdan önce-
dedi. Dedim: Ey Rita, yeniden mi göç edeyim
üzümden ve anılardan kanım yok ki, beni mevsimlere
bırakıyorsun
beni korkunç tüneller ve işaretler arasında bırakıyorsun?
Ne söylesem?
Ey Rita bir şey yok ki, şarkılarımda atlıyı taklit edeyim
aynalarla kuşatılmış aşkın laneti
yanımda mı ki?
Yastığın üstündeki iki düşte, kesilip eskiyen, aynı yerde
bıçaklar sarkar, son esinin dileğinde
anlamını anmam, ben olmadığımı
söylerim,

dilim alev alır
anlamdan uzaklaşan kadın gibi, bulutlar intihar eder
bu son şehirde...

Rita sabah şeyler duyumsanır
on zambakla ilk elmayı soyan,
bana söyler:
şimdi gazete okuma, davul aynı davul
savaş bitmiş değil. Ben benim. Sen sen misin?
Ben oyum,
o üstüne ilahların battığı seni gören geyik
o bozgun gibi ardında akan beni gören şehvet
o yatağın üstünde yalnızlaşan bizi gören iki yolcu
suda uzaklara açılan gurbet gibi, bizi alan göç
rüzgârın savurduğu ve yabancı otellerin önüne düşen
yaprakların
çabuk okunan mektuplar gibi,
beni seninle alır mısın?
Gizli kalbinin mührü olsam, beni seninle alır mısın
Yabancı bir kentte giysilerin olsam... seni yere seren

Serilişini taşıyan nandeden tabut olayım
benim olsan ölüm ve yaşamda,
kanıtlar yok oldu ey Rita
istenmeyen bir sürecin ölümü gibi aşk... züll olmadan

...Rita günleri saydır bana
yüksek topuklarının etrafında toplanır keklikler:
günaydın Rita,
bulutlar mavi ve yaseminler yıldız delikleri altında:
günaydın Rita,
gündoğumu şaşkın: günaydın Rita, ey
Rita ansızın yıkılan bedenime döndür beni
senden sonra kanım arıların iğnesinden boşuna akıyor.
Her şey
elimdeki kumrumuz uçmaya hazır burcun
salkımından...

Dedi: günleri ve düşleri değiştirecek olanın yanına
döneceğim, ey Rita... bu kış
uzundur, bizleri biz yapan, söylemediğimi söylemeden,
ben oyum,
bulutların üstünde asılı duran o kim, inişin ve
birleşiminde, gözyaşları seni yıkar, üstüne serilir
zambaklarla, annenin laneti ve kardeşlerinin kılıçları
arasından geçerek. Ben oyum
sen sen misin?

...Rita kalkar
dizlerimden, süs eşyalarına gider, saçını kelebek bir
tokayla bağlar.
Alaca at kuyruğu oynar sarkarak
vitrenden saçılan ışık demeti gibi neşeli kadınlığı
üstüne.
Rita döner gömleğini ilikler hardal renginden
gömleğini... sen benim misin?

Sen, kapıyı geçmişime açık bırak git, benim
yokluğundan doğan geçmişimi görüyorum şimdi,
zamanın yatağında bu kapının anahtarında, benim
geçmişimi görüyorum aramızdaki tavla gibi duran

şimdi,

benim sabun köpüğüm,
ve tuzlu balım
ve nidam,

ve zencefilim

senin ceylanların var, tavşanların, kıyıların ve

geyiklerin

şarkılarım var seninle, tavşanların, sende şarkılarım ve
şaşkınlığın

seni sevmek için doğdum

ormanda dans eden at, dalların mercanların

tomurcuklarını açar bende

dedemin dedesinden doğdum, beni al ki sana

ekleneyim

sende, senin dudağında son bulan kırmızı, kalbinin

sesinde

ben seni sevmek için doğdum,

Annemi, dini ve halkı anlatan mezmurlara bıraktım
şehrin bekçilerini bize aşkın ateşini yedirirken buldu
ben seni sevmek için doğurdu.

...Rita günlerimin cevizini kırar, ekini
genişleterek, bu benim küçük toprağımda,
odanın içindeki yolda, dağda yapılmış yerimin
katmanlarında
denizin havasına uzanan. Şarabımdan ayım var, parlak
bir taşım var,
bulutta dalgaların tanıklığında yolcu, özüm var ve
başlangıçların
oluşumunda özüm yolcu, Eyüp'ün yolculuğunda
özüm, uzak hasatta, mülksüzlüğümde
özüm, annemin ekmeğinde özüm var, vadinin
zambağından özüm kadim aşk şiirlerinde
âşıkların hikmetinden özüm var: katilin katlettiği
yüze âşık olan,
iki nehrin akıntısında, ey Rita...

Hangi nehir, dedi...

dedim: sendeki ve bendeki nehir birdir,

ben akan kan, anılan akan

bekçiler girmem için kapıyı bana terk eden, ufka
yaslanarak

altına baktım,

üstüne baktım,

etrafına baktım,

yeniden

ufka baktım, yenilenmedi gözlüğüme vuran ışıkla

mekânımı kapayan. Dedim: dönüşüm görüp yitirdiğim
son acıyadır

kimsenin gitmediğini görür o yarıktaki peygamberin

kemikleri çürür

iki küçük andan gönderilir: ben ve sen

dar bir yatakta küçük bir mutluluk.. sarkan mutluluk

bizi öldürmeden, ey Rita, ey Rita... ağırdır sonrası

bu kışın ayazı,

...Rita yalnız şarkı söylüyor
uzak kuzey soğğunun gurbetinde: annem yalnız
bıraktı
onu yalnızlığı geminin yakınında, ondan sonra
çocukluğum ağlar uzakta bütün dünlerde uyur,
küçük tarağım annemin yanında, çocukluğumu
kırdım ve memelerini büyüten kadına çıktım
sevgilinin anlayışıyla. Rita, Rita'nın etrafında
dolanırım yalnız:
bir bedende iki bedeni yok yerin, uzaklara
uzaklaştırılan, bu küçük odada, giriş o çıkıştır
boşuna şarkılar söyleriz iki kimlik arasında,
göçümüzde... akan su açığa çıkar
ne o yayılır ne ben, söylemediğini söylerdi
kanında atların yüksek göğsü: bu uzak yerde kim
baykuşu getirir, ey garip, ey sevgili, bahçenle yalnız?
Beni uzak topraklara al
al beni uzak topraklara, ağlayarak Rita'ya geleyim:
bu uzun kışta,

günün testisini kırdım demir pencerede
küçük bir silahla kayboldum şiirin siyahından
çoraplarını sandalyemde soyundu, püsküllerini kırarak
korkarak meçhule kaybolmadım, beni göçmen olarak
anarak.

KAMASUTRA'DAN DERSLER

değerli taşlarla bezenmiş şarap bardağıyla
onu bekle,
havuzun yanında akşamüstünde ve lavanta çiçekleriyle
onu bekle,
atın sabrıyla sayısız dağın engebesiyle
onu bekle,
ince ve güzel sözün sultanın zevkiyle
onu bekle,
döşeli yedi yastıkla hafif bir bulutla
onu bekle,
mekâna dolan kadının buhur ateşiyle
onu bekle,
örtülü çiçeklerin etrafında anılardaki sandal ağacının
kokusuyla
onu bekle,
uzun bir süre bekledikten sonra acele etme
onu bekle,
uzun süreçten sonra onu kabul ettiğin için
onu bekle,
ipin üstündeki kuşu ürkütmeden
onu bekle,
rahat otur bahçe gibi parlayan ziynetiyle
onu bekle,
kalbi bu yabancı havada soluklanması için
onu bekle,
bulut bulut bacaklarının üstünden kaldırması için
giysilerini
onu bekle,
sütümsü batan ayla görebileceğin yüksekliğe al
onu bekle,

şaraptan önce suyu sun, uyuyan iki keklik gibi göğsüne
çıkma

onu bekle,
ellerini em, yavaşça bardağı rahminin üstünden kaybet
onda bir iniltiyi taşır gibi

onu bekle,
amacını anlatır gibi onunla konuş, korkuyu örten bir
tanıklık gibi tamamla yarın sana dönmeden

onu bekle,
ondan ona yüzükten yüzüğe parlayarak

onu bekle,
gece sana söylediğinde: ayakkabılarında bedeninden
başka bir şey kalmadan, eş ol, ölümüne arzulayarak
onu bekle!

Fetva Tukan

Tukan, Filistin ve Arap şiirinin en ünlü temsilcilerinden biridir. 1914 yılında Nablus'ta doğdu. 1967 Haziranı'nda çıkan savaştan önce şiirleri, bütün Arap dünyasında ve Avrupa'da yayıldı. 12 Aralık 2003 yılında, işgal altındaki Nablus şehrinde dört yıl boyunca tedavi gördüğü hastanede beyin kanseri hastalığı sonucu öldü. Türkçeye, *Kapalı Kapının Önünde* adlı kitabı çevrildi.

Başlıca kitapları; "Günlerle Baş Başa", "Aşkınızı Versenize", "Yaratılan", *Kapalı Kapının Önünde*, "Gece ve Atlılar", "Kimsesiz Dünyanın Tepesinde". Bütün şiirleri "Fetva Tukan Divanı" adı altında toplandı.

ŞAİRİN YATAĞI

Orada yüksek tepelerin üstünde
Düşlenen düşlerin kırıntılarında
Susunluk gölge ve düşüncelerde
Orada bulutların asilliğinde
Derinliğinde yüzerek uzaklaşan
Yoldaşın arzusunu bağırırım

Şiir hayattan fışkırır
Ve düşün şaşkınlığını getirir
Hayat deniz dalgalarının iniltisidir

Duygu ve ateşlerden pınarı gelir
Alevlerin renk cümbüşündeki hüzünden...
Şeytan lanetlenmeye başlandığında

Şiirin ritmi gençlikten uzaklaşmadan
Ufuk uzaklaşır benden ve onda söner
Toprak onun hurafesiyken

Doğanın ışıldayan sütünde
Esen güllerin renk cümbüşünde
Uzak güneş ona seslenir

Budanan alevin içinde arzuladım onu
Ruhum doysun istedim sarılarak ona
Toprağı kucaklayıp... gökle birleştirdim

Bağrına alır dünyayı
Büyüsüyle büyük ayetleri
Yatağında yol alır bulutlar

Mekânın içinde gözlerinle süzersin
Bedenlerimiz daha da güzelleşmeden!
Batar yaşamın ateşli duygularına

Bakışlarındaki uğultuyla kesersin
Kalbinden esen mutlu sözlerle
Saklı şaşırtan ruhunla

Bedenlerimiz daha da güzelleşmeden!
Ancak senin düz yatağındaki zenginlik
Suskun geçen zaman ölür

Tatlı duygularınla uyandır
Son benliğiyle vedalaş
Çimenlerin sahnesindeki düğününde

Onunla kamburlaşır, üstüne yayılır
Kız kardeşi, neden? Acın bir nida mı
Çiçekleri senden esirgeyeni mi yitirdin?

Arzunun şafağını kaldırırısın:
Günlerin öldüğünde yücelir mi?
Rüzgârın ilahlarla mı eser?

Aşk yanan ruhunu ısıtır
Rüzgârla savrulan nesnelere arasındaymış gibi
Çiçekler fısıldar gördüklerini

Sen yağmurun kokusuyla sarhoş
Tepelere batarak dans ettin
Gençliğini bozguna uğratanla

Gençliğin süslenir bülbül gibi gülle
Zambağın boynundan yükselen koku gibi
Bu dünyanın havasını nerende taşıyorsun şimdi?

Alevlerden başka bir şey yanıyor içimde
Kaçan ruhun görünür onda
O büyülü rüzgârı nasıl düşlesem?

Neden öldün? Hasretimizden
Gençlik de böyledir fıskıran
Yalnız, tepede parlamayan

Bu çayırın düğünü üstündeki baharın kızı
Seni çağlar büker yayılan yoklukta
Yarılan kalbedir otların gözyaşları

Kız kardeşin yas tutmaz, ben
Senin unutulmuşluğuna katlanınca
Ah! Biten isteklere kin tutmam

İnce arzuların şiiriyle ağlarım sana
Ne bir arkadaş ne de bir dost arar beni
Çürüyen tükeniş yeterli olmuyor buna

Sana benzeyen derinlikleri vurdun
Yasımda korkumla döküldüm
Düşümde vuruşmak olmasa da

Hadım edilmiş çağların kalbinde kan
Acıdan titrer korkum
Ölümün ve yokluğun tavafını gösterdiğinde

Başka bir şeyde tomurcuklandı
Bedenin kandırıp kışkırtana kadar
Göstermedi düşü ve titreyişini

Beni mezarın sarhoş eder
Benliğime yeşeren neşeyle
Sarhoş olurum her kuşkudan

Yayılan deniz gibi çalkalanır gece
Uğuldayana kadar saklanır alışkanlıklarda
Ey yorgun beden, bileneceksin

Bu gecenin koynunda hazır bulunan
Bu sığınılan gökte azalmadan kişiler:
Ölümün anlamsızlığında ve dağılan bitişte!...

ŞAŞKIN ARZULAR

Neden duygulanıyorum? Burada, derinliğimde
Binlerce duygu beni yakıyorken
Binlerce yapılan, binlerce adananla
Neden duygulanıyorum? Bu yangını benimle
uyandırıyorum

Dudaklarım ürperir ve kirpiklerim
Havam ve arzularım titrer
Akıntı boşalır, sürükleyerek
Kanımdaki sıcaklıkta, köklerimdeki
Ufkuma batar bütün bu şaşkınlık
Bahçemde gömerim susuzluğun karanlığını

Benliğim bölünmüş ve yorgun
Arzularım bilinmeyene sürüklüyor beni
Arzularımı anlamıyorum
Onun seslenişinden doğam mı bozuldu?
Neden duygulanıyorum? Şairlerin gelişinden

Arzusuyla, ateşin sönüşüyle
Onu ayıran duvara yıkılmadan
Aynı suskunlukta onu davet eder
Çocuklarından korkan onun hayatı mı?
Benliğinde, denizleri yaran

Kalbimle fıskırır hayatım yeterince
Sallandırır yıkılışımı bölerek
Aşkla gölgesini beklerken
Yasak fotoğrafını düşlerim
Hayatım son bulsa da sevişeceğim onunla
.....

Uzaklık içinde derinleşti uzaklığı gibi...
Dost olur içinde çalkalandığı uzaklarla
Sevişmeyle gölgeler karşılaştığıyla
Tekil yaşamlarda yalnızlaşmadan
Aşk, bağrında ayaklanır sonsuza!
.....

Orada beni işaret eder gök benimle
Duygulandığımda asi garibi duygulandırırım
Beni saran yıldızlarını görürüm
Işıltıları ruhuma düşer
Ölsem de sevişeceğim bana bürünenle

Arzu şiddetli alevini salar
İstekler susar ruhun yangınında
Işığınla titrer düş
Yumuşak kanatlarıyla sarar
Göğün derinliğinde ışığın gülüşü

İçime dolan savurur benimle eserek
Arzuları vurur şaşkınlıkla
Yer benimle ayaklanır ve cezbeder
Orada ruhum aşktan yorgun
Yere hakaret eder, korkutur

Hüznüm elemin kanatlarını verir
Ruhumun saldırısında, kanımın akışında
Engelleri bağlar önüme
Işığın suya vurduğunda
Dünya toprak, seslenişi adem olur

Ruhum gurbette dolaşarak inler
Orada yankısı akar
Ve burada, benimle toprağın içinde konuşur
Sesimiz... aralarında inler gibi
Ve ben bu hüznle giderim

Gögüm susuzluktan fışkırırdı
Gögün çılgılığı ruhum ve susuzluğum
Çılgılık önümde bağlardı adımlarını
Günlerimin yollarına bölerdi
Susuzluk istekli bedenimi bükerdi!

DERİNDEN

Ömrün gurbetinde yalnız kaldım, hayat uzaklarda
körlükle geçer
Ne akan amaçları gördü... ne de ona yolun sonu olacak
ışığı

Ruhuma uygun yalansız karanlıktan geçer
çalkalanarak ve
Ben şaşkın vahşetimle dökülüyorum etrafımda
büyüyerek korkunun yarıkları

Yalnız kaldım, kalbim bu sedayla irkilmez, kalbim
yalnız

Yalnız kaldım, adımlarımı atacak halim kalmadı
Bilinmeyen uzak korkuda
Ne dost ne yoldaş ne de bir yol gösteren, hüznüm
oluşum ve yalnızlığımdan ibaret
Hayatın bu donukluğu ömrümü ısıtarak ölüme
sarkar... bir çakıl taşı gibi

Karşılaştık... hangi güçle yürüdü bacakların, hayatımı
alıştırdığım bu geçitten geçerek?

Nasıl yol aldın? Seninle mi yavaştı adımların?
Yollarımda nasıl yol aldın?

Dağılmak istemiyorum ancak senin ruhunu
Gördüm arzularımı uyandırırken ırmağımın
yataklarında

Saklı ruhumda küllerini serpiyordu ve ateşimi
tüttürüyordu, ölümümü ısıtıyordu

Her gördüğümü sen sandım, acım sis perden oldu
İnanmadığıma sarılmayacağım yalnızlığın sonsuz
ardını görmeden...

Ruhun parlamadı başka paltonun içinde sallanarak
Beni burada bıraktın, Tanrı ruhundaki duyguyu titretti
üstümdeki gökte!

Gözlerin ey, hangi dökülüğü gönderdi derinliğimde
yaratıldı gözlerin
Heyecanla atan bu kalp hayatın acısıyla soğudu,
arzularla
Oysa bu güzel aksin rengi rüyamdan ufkuma uzanır
Zor aşkın gölgesi benimle büyüdü bir mucizeyle,
yeniden yaratır

Kalbimin altında bu göğün kapıları göründü ve bu
yükseklığın deliliği
Onunla dalgalandı ufuklar, Tanrı tarafından bana
aktı ve renklerin büyüünde
Bu kutsal rüyayı ilan etti, anlaşılın yankısında,
şairlerin pınarı
Bu derinliklerin ardından gitti yükseklerin
derinliklerindeki sonsuz ve kalıcı olan

Günler benimle uzadı, ne ben feryat ettim ve
Ne de hayatımda başlayan yangın
Nice ruhlarımızı saklar bu mekân ve ben bu aşka gül
olan... yaratılan...
Kaç öykü anlattı beni, kaç masal bu ruhumu salladı ve
sen gösterip bağlarsın
Kalbim dalgalardaki şiddetli şeyler gibi mutlu,
asiliğinle kanatlanır ve uzaklaşırsın!

Günler benimle uzadı, zaman kaçan deliler gibi
çabucak aktı...
Suskunluğum çözümedi, rahatım yayılmadı âşık
kalbimin asmaları üstünde
Kibirlik sarar, derinliğimde büyüünün neşesi âşıklığın
havasıyla
Oysa kalbim istekleriyle sarhoş hüznü ayrılığın
rahatında!

Ayrıldık, benliğime doldun – dağılıcağım –
duygularımın çölünde şaşıracağım
Suskunlukta dökülür gözyaşlarım bu duyguyla...
korkum şairlerin gözyaşları olur
Acı ayrılığın patika yolu gibi, kalbime sorduğum gibi
yırtilan satırları
Ayrılık nasıldı? Yüzün bende nasıl sığındı görüldüğü
anda

Musa Havamdeh

Havamdeh, 1959'da Filistin'de doğdu. *El Kuds* gazetesinde kültür sayfası editörlüğü yapıyor ve Amman'da yaşıyor.

Kitaplarından bazıları; "Halk" (1985), "Gökte Büyüyen İki Bahçe" (1987), "Yüksek Ağaçlarım" (1999), "Musa'nın Yolculuğu" (2000), "Denizin Yüzü" (2004).

BU MÜZİKTE KORKUYU DAVET ETMEYECEĞİZ

Abir için

Güvercinlerin uçtuğu bu boşluğun levhası dışında
Nehir uzanır bu safra ve şaraptan
Bedenimi bulutun mühründen geçiririm
Kalbim kulaklarında geyik küpe
Ricayla başını barışa çeviririm
Kalbimin yoluna
Burada
Afrikalıların özenerek çaldığı davula döner
Büyücünün tamamladığı eğrilen ipi
Ufuk nağmelerine uygun
Ateşin evinden yükselen,

Düşüncenin rahminden uzakta çabuklaşır tamtam
Bizler meleklerimize sığınmış
Leylaktan mutlu gözlerinde otururum
Karanfilin zaferiyle duyarım çağırın yolları
Kadim bir süttten yalarım dudaklarını
Sarkan gökyüzünün altında
Küçük ilah oturur
Cennete çevirerek aşkın kırmızısını,

Kovuluşumun önünde
Kuşların ırmağı çizilir
Tanıkların biçtiğinden gizlenerek
Işığını fotoğraflara bölerek
Sonra şehirde gizlenerek...
Coşkumuzu bağrımda duyarım
Gömleğimde kuş tüyleri,

Duralım mı?
Sonra duralım;
Dağın kasidesinde
Halil Dağı'nın tepesinde
Veya Amman'da
Bu mekânın harasında
İstanbul'un yemeklerinden yiyerek
Latin hayatında yenilenerek,

Bardaktaki tanelerde ırmaklar anlamla yüzer
Bir akıntı gibi gelir konuştuğunda
Semerkand'ın değerli taşlarında bulunan
İki fetihle ulaşılan senin mesafenle
Bizler katlin karşısında
İnsanlığın terörüne karşı
Çiçeklerin başlarını koparmaya karşı
Ancak ister istemez bu öyküleri duyuyoruz
Kötü sözlerle adalara ulaşacak yolları buluruz,

Geçmişin nimetinden iki mahrum
Emzikten başka bir şeyi olmayan
Bu masanın bedelini ödeyerek
Hükmümüz gerçekten çok basit
Bizler sultanlar gibi yaşayarak
Veya Çin imparatoru gibi
Fatihlerin kapısında
Bu müzikte korkuyu davet etmeyeceğiz
Mektupların takdirini davet etmeyeceğiz
Dağın doruğunu bedele hazırlarken
Avucun içinde bir yürek gibi atarken,

İsrailoğulları'nın son peygamberini anarak
Topraklarımızı onarmadan ordu
Leylakları ısıtmadan
Veya onlar için yazılan kasideleri
İsrailoğulları'nın son peygamberinin örtüsünü anarak
Öğüdüyle kopardığı şehrin kıyameti ayaklanmadan
Arılar kovanlarını küreyerek ballı dudaklardan,

Ben tereyağıyla övünürüm
Yan yatmış testilere dolan ölümün ödülüyle yapılan
Zifafa girenlerin kulaklarında tükenen;
İki tarafın zevke düşkünlüğü hazır bulunan
Peygamberlerin gırtlığında
Kimsesizlerin görmediği
Anlamaların eksikliğine düşen ışıkla,

Gecenin heybesiyle taşıyım güneşin yüzünü
Mutluluğa kenar açarım
Açarım ve kapatırım,
Açar kapatırım çamurun neşesini anlamayan
Sultanlar için,

Şarkıların soyuna gizleniriz
Eskiden yazılmış
Taşın nakşında
Günün sınırında
İlkyazla gizleniriz
O umudun bahçesini açan
Dehşetin kırmızısını akıtan
Uyuyan Şeytan'ın huzurunda,

Benden eski bir kötülük uçar
Tarihin baş ağrısı uçar
Gizliliğin ruhu dağılır
Beytullahim'e taşır beni
Oradan çıkarılanın yanında
Dalında bulundururum haçımı
Kıyıların boyu yükseldikten sonra
Kız çocuğunun saçlarıyla oynayan rüzgârda
bulundururum,

Kutsal
Ateş dolu
Küllendikten sonra
Yalan sözcüklere karışırım
Köklerini ellerimle yoklarım
Havanın cinayetine azını ekerim
Bu sonun ışığını doğa hatırlasın diye,

Uzaklar fırtınaya çevirmeyecek beni
Zamanı özgürleştiririm
Bu şarkıların sözleriyle.

Rita Avvat

Filistinli şair ve öykü yazarı Avvat, Nasar doğumlu. İngiliz Dili ve Edebiyatı okudu. İngiltere'de yaşıyor.

Eserlerinden bazıları; "Suskunluğun Devrimi" (1994) (Öykü), "Korkunun Aynası" (1998) (Öykü), "Göçmen Aşkın Günlükleri" (2001), "Rita'yı Kim Tanır" (2003), "Gözyaşlarıma Boğulmadan Önce" (2004).

DELİLİK ANINA BEŞ LEVHA

1

Seni kaybettim
Kaybedişimin başlangıcını şimdi anlıyorum
Senin için duygulanıp nabzım attığında
Ve seninle
Kum gibi
Akan bu anılarla
Seni düşündükçe gömüldüğüm
Seni düşündükçe
Yokluğunda izlerini kokladığım
Düşün bedeninde.

2

Seni kaybettim
Koparıp al bu arzumu
Yaz bu anların deliliğini
Odaya düşen ayın rumuzuna
Beni sana taşıyan
Âşık baykuşun kanatlarında
Ve göç eden
Adresini arayan
Göç yollarının ardında
Pencereler kapalı
Girmeni
Bekler
Girersen
Saklı deliliğini düşür
Paltonun rahminden

3

Seni kaybettim
Beni bu zayıflığım bozguna uğratır
Sana gereksinimim var
Vatanım olsan da
Silinenler beni yıkar
Kuzeyde ve güneyde
Yeniden
Bütün gurbeti getirerek
Falların düğümünde.

4

Seni kaybettim
Beni yıkan suskunluğunla
Yol bulurum
Sendeki tatlı dudaklarla
Suskunluğun sinekleri gönderir
Geçmişin koynundan:
“Elif, he, ba, kef”
Beni tökezletir
“Seni seviyorum”
Ve süründürür.

5

Seni kaybettiğim

Anlara dönerim

Hüznün ve mutluluğun renkleri içinde

Seni yenileyen ve davet eden

Melankoli

Ben ve sen döndüğümüzde

Ölçülü adımlarla

Bizler inleyen kalplerle

Bu çemberin etrafında

Melankoli

Sıtmasız

Sen düşlerimin en büyüğü

Atkım olmayan

Sen dillerin en büyüğü

Melankoli

Yanan mesafeler olana dek

Düşlerimizin arasına düşen

Seninle

İşte ben geçmişimi adımlarımla eziyorum

Melankoli... melankoli... melankoli.

IRAK

Nazik el Melaike

Nazik el Melaike, 1923 yılında Bağdat'ta doğdu. Yükseköğrenimini Bağdat Öğretmen Okulu'nda tamamladı. Şiirlerini "Toplu Şiirler" başlığı altında iki ciltte yayımlayan el Melaike, Kuveyt Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak çalıştı. İngiliz şiirinden etkilendi. 1947'de Bedri Şakir el Sayab'le birlikte yayımladıkları deneysel şiirler, Arap edebiyatında serbest nazımın başlangıcı oldu. 1949'da yayımlanan "Şarapnel ve Küller" adlı toplu şiirlerinin ikinci cildinin önsözünde el Melaike, geleneksel biçimlerin çağdaş yaşantıyı yansıtmayacağını ileri sürdü. Arap şiiri, Nazik el Melaike'nin açtığı yoldan, yaşanan acı gerçekleri dile getirme ve yeni serüvenlere atılma olanaklarına kavuştu.

El Melaike'nin dilimizde yayımlanmış *Rüyadan Çağrılmak* adlı bir şiir kitabı var.

YIKILMAK

Seviyorum... seni seviyorum... kalbim çıldırılmış
durumda

Ve aşkın sureti derin bir mesafede
Seviyorum, mutluluğum tuhaf bir sevinç
Kaybettiğim donuk ellerine uzanıyorum
Hayatım şairliğimin dünyasında
Aştan alevlerin koru küllerde saklı kalacak
Kalbim kafesinde çarpa çarpa
Bu yangına bağlı kalacak
Kalbimin bu yangınını lanetliyorum, lanetliyorum
Ve sureti nefretle büyüye, büyüye
Ruhum hakaretlerle ateşe verilmiş
Ufkun oluşumunu görür kayıp küçümsemelerle
Hayatıma dokundukça ve bu kin ve nefreti getirir
Üstümü bu dünya kötülüklerle örtmüş
Benliğim kararı olmayan bir asi
Onu çevreleyen kayalıklarla küçük görür
Seviyorum ve lanetliyorum... seviyorum bu zorluğu
Seviyorum ve lanetliyorum... seviyorum bu acıyı
Ağzında mı yaşıyorum? Kalana ad koydum
Hayatımın mezarında suskunluğunda idamın.

Ağlıyorum... ağlıyorum... gözyaşlarımdaki alevler
Ruhumu mühürler ve ona sığınırım
Bedenimdeki şaşkınlık beni bitkin düşürür
Acımdan bağırıyorum: Ben kimim?
Gözlerim sevdiğim gözyaşlarını bağışlar
Kalbimi tetikleyerek kışkırtır
Ve ruhum istemediği yerde tökezler
Karanlıkta ışıldayıp yolunu bırakarak

Bedenimde olmayan her şeye gülerim
Gülüşümde sevincin büyüü
Kalbimde büyü ve hor görme
Ayaklanır tökezleyen âlemde
Asi başımı ellerimin arasına alırım
Kesilen kurtçuklara gülerim
Kahkahalarla gülerim Tanrı'yı anarak
Yarattığı hasta kâfirlere
Güler ve ağlarım... gözyaşlarım kandan
Güler ve ağlarım... gülüşüm pişmanlıktan
Işığın altında çenemi ovalarım
Asiliğim karanlığın altında diner

Ne istediğimi bilmeden istiyorum
İstemediğim paltomu istiyorum
Göğü ve yıldızların rengini seviyorum
Yeni doğan her günden nefret ediyorum
Duygularımı şiire dökmek istiyorum
Bedenimde duyumsamadan büyüleyen
Örtülü düşlerde geziniyorum
Ne bir heykeli ne de sınırı olan

Bedenimde olmayan her şeyden kaçırım
Gördüğüm her şeyden
Benliğimin derinliklerinde garip bir feryat
Kalbime hayatın zorluklarını öğretir
Benimle bağıırır: kaç kaç
Yankı yorgun düşer bu ruhumun duygusundan
Ey dünya size sesleniyorum: kurtuluş!

İstiyorum ve kaçıyorum gökkubbenin altında
Bütün yıkılışımın nağmelerini çiziyorum
Sözümdeki şikâyetin beğenisi kalır
Acı soldu ve hayat çırılçıplak

Seviyorum ve neden sevdiğimi lanetliyorum
Lanetliyorum? Hangi şiirleri beğendin?
Gülüp ağlıyorum ne görüyorsun süzülen
Yaşlardan ve tuhaf gülüşümde?
İstiyorum ve kaçıyorum, bu hayatım
Hangi deliliktir? Hangi kapalı yıkılıştı?
Neden şarkılar söylüyorum? Neden yaşıyorum?
Neden yıkılıyorum bu aşktan?

1948

ŞAİRİN AKŞAMI

Sanat ve şiir kıyısına düşen
mutluluğumuz ne durumdaydı?
İşte o şair bir su testisiyle yalnız kaldığı
yaba ve gündeğümü sesleri altında.

Karşılaman günler bölmeye başladı
anladım ki sensiz geçmeyecek bu hayat
büyüyen korkudan başka bir şeyini göstermeyen
ve sanatçı bu karanlığın altında yaşamakta.

Bu hayatın karanlığında ışıltıyı karşılayacak
ve iki kayıp arasında gözyaşlarını dökerek
geçen hayatı anılarıyla anımsayarak
ağlayacak hüznün bedenine yaslanarak.

Sana hayran olduğumdan yana gece uykusuz
bu karanlıktır şairin hüznünü sır gibi gizleyen
ne hayatta gösteren ne de bedende
bu çağın ışıltısı ellerinin gölgesinde olacak

Akşam sahnesinde hiçbir zaman yaptığını
göstermez yıkıntılar ve gözyaşları arasında,
bütün bir günün bu karanlıkta
aktığını gösterecek ölü annemin yanı başında

Yaşamın bütün sarısı yürüdüğünü yazacak
bu mutsuz ışıltıların toplamında
yaşlar birer levha olacak gözlerde
ve yıllar hayatta düğümlenecek

Hayatı karşılayamaz bu hüznün
hayran olan kalp hayatın korkusunda
bütün her şeyi şair zarafetiyle öpecek
ve dünün gözyaşları akşamında olacak

Oysa solan bu tenin badem ağacı
üstündeki yas derin olur
oysa öten bülbülün sesi ölür
gözyaşlarda bu ağıtın yankısı dinmeden

Kalbin rüzgârında çiçeklerin sözcükleri şakıdığında
gözyaşlarından arındığında
ve hayat bütün duygusuyla bende dolaştığında
şairin yayımlanmış dizelerinden başka gizi olmayacak

Bu arzu içinde olan ömrün çağı
kovulmuş bu kendi çağından, ayrılık gibi acı
feryadın suskunluğu içinde başka bir şey
duyulmayacak gecemin altında duran seste

Kumruların homurtusundan başka bu korkunç
dağda veya ona benzer göçmen bülbül
rüzgârı tutan ağaçların dalları
ve bu titrek ses de karanlığında olacak

Ağaçların hışırtısından başka şairin
karanlığı dolar bu uzun kuru geceye
şair onunla yüzleşir ve yaşar
bu yorgun yasın sıcaklığını sonsuz olacak

Hangi şair bu gecede uykusuz kalmak
ister yalnızlık içinde batarak soğukluğuna
ruhun yangını aşkı konuşmadan
(Apollon'un) ve ilahların söylencesinde

Uykusuz arzular şairin kaleminde
karanlığına süsölüp ağlar yıllarına
hayatın bu resimleri acının suretidir
yoksul ve zengin arasında

Ey yorgun düşen şair ışığı söndür
kıvılcım gibi içine düşmüş ışığı seven
acını bağışla karanlığı getiren lambanın
ışığıyla her şeye karanlık düşsün

Yorgun ve azap içinde bu gecenin altında
oturdu insanlar çöktüklerinde bıraktılar
şarkının geri kalanını, şimdi seni bekçilerle
birlikte uykusuz bildi bu geceyle yayılan

Bekçi öfkeyle dalana kadar ahıra
tavafı ve küreyi kapatıp
eliyle ey bu dünyadan koparılan
hüzün ve yoldaşı olan kalbinin susuzluğu

Tuhaf, şair bu hüznün yangınıyla nasıl uykusuz
kalır hüznle uyuyanların yanı başında
güllerin gözyaşları köklerine nasıl süzülür
ağlarken kumruların hüznü ötüşüne

Ah, ey şairim bu azap neden?
Böyle mi harcayacak bizleri gizlendiğimiz hayat?
Vahinin yolunda yaşayan semada
yaşlı yüzün yorgun hüznü

Susuz günlerin uzaklaştı bu şiir havasıyla
kalbin ve gözlerinden kopararak hayatı
sanat aşkı ve adanan gençlik
bu aşkın yarasında yaşayacak

Bu yoldaşı olduğun hüzün sana yardımcı
olmuyor bu kanayan arzun bülbül gibi ötmeden
sana bir şeyi beğendirmez söylediği şarkıdan başka
bu yasin ağıtı büyüdükçe

Şair hayatını yeniden ortaya koymadan
oysa hayatını besleyen bu şiirin kokusudur
bu ruha ad koymadan yol yordam bilmeden
işte anlamı olan gözyaşı ve bir iç geçirmedi

Şairin içindeki yangının hüznü renk değiştirdiğinde
veya ahlarla solduğunda gece
oysa sağdığımız hüzün köpeğın ısıracadıdır
ve hayatın yas saatinin akrebidir

Hayatla konuştum: Ey koca şairim
ey korkunç ateşın oğlu
yıldızların ışığı güzelliği göndermez
oysa karanlığın perdesini indirir

O çiçekleri toplayıp dikenleri
ezen ey şairim ve üstünde yürüyen
o doğaya âşık olan suskunluğun
ağırlaşmadan karanlığın duyduğum sesle gelen

Ömrüne bu hüznün yayılmadı, sandığın
gibi isteklerinde olmadı bu hüznün
ışığı gömüp ölü gözlerine ve
şiiri ayaklanan yaşamdan yollarım

Bu azabı zenginleştirsün insanların sıralı
hayatında şairin daralan yüreği neden ağlıyor
hayranlıkla ömrünü nasıl bu sırada harcasın
ve bu çağın yasında yaşarsın

Sen onların sırasında güreşen, düşünceni
güreştiren ve kalbini hayatın karanlığın
nimetinde saklı ve kalpten bağır
babamın aşıladığı düşüncenin feryadını

Hüznün pınarıdır hayatındaki anlayış
ufukta yanarak yaşama geri dönen
ve o ayaklananların çılgılığında hiçbir zaman
bitmeyen yanan kanları bile olsa

Düşüncenin yolu şiirle gerçekleşir
hüznün de olsa bağlıdır ona
göklerin yüksekliğini ondan öğrenir
amaçladığı yolda karşılaştığında

Hayatın aklını isteyen özgürlükteki ufkun
içindedir duygularındaki ayrılık
ellerimi şairin değişen alevlerin renklerini yapar
veya bu akşamıma kin duyar

Bu ateşi tüketirim ve bu çağın
şiir pınarı olan acısını ve arzusunu
ve şairde düşen hayatın maskesi
şairin bu arzusu harmanın yangınından mı?

Yıkılan kalbini gönderdiğinde
izninle mi geldi? Güvenmeden
ayrılığın vahşetinde hayatı iniltiye atmadan
inleyende düşüncesi geçse bile mi?

Böylece anılar şairde çığlık çığlığa
gecede, şafak sökene dek
koyunları süren çoban çocuğu görene dek
susuz kalmadan bu şiir

Bu kalp geçmişteki sevgilim nerede diye inlediğinde?
Işıltısı nerede olacak? Onda esir kaldığımda
hiçbir zaman mutluluğumda büyümeden
o seninle olan yaşam hüznün kırığı olacak

Bu gözyaşlarımla yaşamın kalıbına dökülür
şiiirin bendeki dileklerle ve bendeki arzuyla
kanımla etimdeki rahmimle
ben mahzun ve dargın âşık

Arzum benimle boşalır besleyerek aşkın
sevincini, yüksekliğim yarıktan uçan
şairi zenginleştirmez ey yorgun şair
hayat çok acı mıydı?

Marşlar sende söylenmez oysa
hüzün öldü ve benzerini gösterir seni
yarını söylemeden, söylemeden kesilen
pişmanlığı geçmişte yas ve hüzün

Ayaklananın ağırlığı altında ölümün
vahşeti bu marşları sevecek ve öyle ölecek
oysa bu çirkin sözleri kulakların duyacak
yasın ve hüznün iki nimeti şarkısını söyleyecek

Beni sende unutturacak bu dünyanın güzel
malı ölümün susuz ağır bulutları
toprak beni anımsayacak üstüme kapanmadan
senden ey uçuşan et ve kemik

Sonra neden? Yarın mı ölüm kadarını
söyleyecekler yıkıntıların katmanları arasında?
İnsan tufanının yaptığıını görmeden
onu yitirdiğimizde düşümüz durulacak

Dalgalar içinde batıp çıkan şairi söyleyecekler
gemide barındığını ve garip bir şekilde yaşadığını
yıldızların ışığıyla hiçbir zaman karşılaşmadan
avladı veya atmosferin karanlığını biçtiğini

Uzaktan diri çiçeklere bakar
ateşin ve aşkın gözlerindeki
özürlü aşkın donuk maskesinin
kokusu ve renkleriyle yetinir

Ey beyaz kefenin kimliği olan garip
şair, hayatımızla ve endişemizle
seni seviyoruz şimdi feryadımız tomurcuklanmadan
akıl ve rahimde yasak gençliğin

Gün acı ve şair dargın
ellerimin arasındaki bastona hayran
ve mırıldanan iki ses arasında ömrü akan
kaçar tufanından ve senden

Gecenin cefasında kalbin yasımı
yasaklar marşlarda karşılaştığı hüznünle
içinde döküldüğün bu işkenceyle
yardımcı olmuyor bu çetin azaba

Ruhun yayılır bu evin her yanına
korkudan yükselir yağar
solmaya razı ve aşkın çirkinliğine
olmayanı kolaylıkla anımsadığımda

Evin her yanı şiirinle yaşar
solan rengin ve titreyen içinle
ayaklanan korkunla erir sabahın
gençliği ve düşü kaybolan

Sonra neden? Telaşla bu zamanımı
ziyaret etmiyorsun, güzel çiçeklere sığınıyor
oysa ışığın aşkın yüksekliğini seviyor
oysa yıldızların şuracıkta parlıyor

Işık kayboluyor gecenin kabrinde
onun için ağlamıyor yarattığı yağmurlar
sabahın kıyısından başka bir yara yayılmadan
sadece şairlerin gitarıdır geride kalan

O şairdir ömrünü burada
yaşayan ağlayanlar için ağlayan
onundur okun yayı kopan hüznlerle
onun karşılaştığı bu dikenlerin üstünde

Vahşetin mezarında şaraplı günler
rüzgârın altında ve karanlığın
kimsenin gitmediği yerde ne kalp
çoşar ne de akşama süzülen bir gözyaşı

Böylece azap içinde geçer şairin
hayatı ince bir katman ve unutulmuş
böylece güzel bedenine toplanır
ve acıyı tadar bardak bardak

Böylece şairin her şeyi benimle yola çıkar
ey şiirlerin dünyasında olan gemim
zindanın fırtınasına davet ederiz
hastalık ve ilacı arasında

Ve hayatın denizinde açılırız bir gemi gibi
karşılaşırız kıyılardaki bütün limanları
ey gemim belki karşılaşırız bu katlin
karanlığından süzülecek aydınlığın aşkını.

GEÇENİN ÂŞIĞI

Ey gecenin karanlığı ey hüznü kalbin katmanları
bekliyorum şimdi bu evde başlayacak mutsuzluğu
çoğalarak gelir perdenin altında garip bir tufan gibi
avucunda bir değnek taşıyor uzakları söyleyerek
yardımcı olmuyor zamanıma bu gecenin sessizliğine
dökülen.

O gece, vadinin gizi tanıklığıydı gençliğimin
geceyi hüznün taklidi olarak kabul ediyorum
vadi bu geçmişin yoludur yası barındıran
ve senin ufkun dudakların söylemeden dağılan
ah gece ey senden dağılan ondan değil.

Gecenin deliliği karanlığıma batar ve sessizliği
suskunluğun güzelliğini doldurur, suskunluğun
kötülüğüne
günün soğuk ıslaklığı arzusunun mısrasını sarar
ve hüznün tufanını sürükler, oysa yaşam hüznün ta
kendisidir
geri dönen bu ırmaktan gece de inler.

Neredesin ey gecenin âşığı, vadi söyler
işte bu gecenin yankısını yaşatıp göstererek matemini
dünya gülüyor senin yarattığın bu hüznün sesine
adımlarımda ahşaptan baston ve beni çeken şarkılarım
benliğime akşam olmadan inlemeden büyü.

Ne o, şairin şaşkınlığı mı gökten elenen?
Ey kimsesiz düşler ama düşlediğin şiir midir?
Ya o bilinmeyenle ödediğin bedel ya gecenin arzusu?
Seni bana getirecek ufku görüyor musun ya ışığın
büyüsünü?
Şairin dilediği bir suskunluktur akşamın gitarında.

Tufanın bana hüznün oldu çınladı ve kapandı
düşlerimin yolunu uzaklaştırdı sonsuz bir geceyle sardı
ey bu karanlığın içinde geçip giden yatağı aşkın
ah, ey şairliğim bağışla bu coşan kalbimi
geri döndüğümde sorma geçmişte dağılan bu ışıltısını.

Beğendin mi, şairin bu şaşkınlığını, gizini savurmadan?
Ya seni arıların altında sürükleyen o tufanın düşünüyü?
İki avuç arasında tuttuğun başı gecenin karanlığında
düşünceye dalar ve hüzne ve uzun bir sessizliğe
karanlığın kötülüğünde savrulan güzel bir ekinde.

Bu titreyen feryat benim yarımımdır, bu fırtına
geri döndüğünde benim gizimi anımsatacak dünyayı
katlayarak
beni tanıyana kadar hayatın cefasını bile esirgeyecek
beni savurmayacak bu fırtınanın deliliği ey
gençliğimin dileği
bağışlayan kalbinde, birlikte çatlatacağız bu karanlığı.

Bülent Haydari

26 Eylül 1926 Bağdat doğumlu Haydari'nin çocukluğu Kerkük ve Süleymaniye'de geçti. Kürt kökenli olan Haydari, Arap dili ve edebiyatı okudu. Sait Akl ile Ömer Ebu Rişa'nın şiirlerinden etkilendi.

Kitaplarından bazıları; "Çamurun Dalgası" (1946), "Ölü Şehrin Türküleri" (1951), "Şafakla Geldiniz" (1961), "Gurbet-teki Sınırlar" (1965), "Sarı Harflerin Göçü" (1968), "Bekçinin Türküleri" (1971).

GELECEK CUMARTESİ

Odada
Odanın bizzat içinde
Geçer bu cumartesi
Hüzün
Beni anınca
Benden sorunca
Yanıt verecek misin yoksa
Ben mi vereceğim
Bu suskunluk bu adada saldırınca
Veya beni ağlatınca?
Ancak ben her şeyi
Dağıtıp kırmadan
Farkına vardığımda bu hüzünlü cumartesinin
Ayrımına vardığımda bu hüzünlü evin
Bendeki arzuları şu anda gömdüğümde
Bu suskunluğun içine
Ve hüzne
Sesimi duyana kadar
Dönüp sesimde bu hüznü bileyene kadar
Bu hüznü ve suskunluğu kim dağıtacak?
Her şeyi duyduğumda ölümü bile.

KIRMIZI ÇİÇEKLER

Kırmızı çiçekler... uzaklaşmadan
Kokusunu bırakır
Oturma odama
Bu odada düşlerim dans eder
Gözyaşlarımla dünyaları dans ettiririm
Dünyam istediğim gibi
Şimdi burada
Öylece duruyorum açılan yapraklarda
Ve içlerine batıyorum...
Bu sıcak yatağın
Güzelliği beni teselli etmiyor

Düşler gülümsediğinde...
Rüyada
Serin rüzgârlar kirpiklerimde diner
Benden yorulmuş günlerimi bırakırım
Dudaklarımdan düşümdeki çiçeklerini
Her şey senin kabullenişine bağlı
İnsanlığım ağzımda dolanır
Bağışlanarak
Tanrı'nın tarafından...
Saymayacağım
Bu esini temizleyene dek... burada
Öğrendiğimi.

DÜŞÜN SONU

Gözlerinin
İçinde ne var?
Ey vefasız... dinle
Şimdi onların ardında olanını duyumsuyorum
Ardında
Kalanını sesim boğmadan
Gölgenin mezarında eriyerek yükselir
Bedeli ödenmiş ölümün amacı
Beşikte
Eşlik eder
Uzaklaşmadan çocuk arzuyla yediği yemekte
Bana eşlik eder
Gülümsemeden düşler
Sallandıktan sonra uyuyan

Unutuldu mu?
Gözlerindeki gölgeyi izlediğim gün beni ateşe
Verdiğini
Gülüşün
Özlemimin düşüyle kulaklarımda dudakların
Uyur
Kapalı mutlulukla ufuk gibi dişlerimde
Tohumları mı var?
Ben gizlice dans edip şarkı söylerken o tohumların
Ağırlığında
Gençliğimizin ateşini bükerim ve sabahın adı
Aşkım.

Muzaffer el Nevvab

Nevvab, 1931 yılında Irak'ta doğdu. 1963'teki ilk BAAS'çı darbeden nasibini aldı; hapse atılarak büyük işkencelere uğradı. Bir süre sonra diğer mahkûmlarla birlikte hapisten kaçmayı başardı; hemen sonra, İran sınırındaki farklı etnik toplulukların bir arada yaşadığı Arap şehri Kuzistan'dan Ahvaz'a geçti. 1968 yılında ABD'ye göç etti. Şair hâlâ orada sürgünde yaşamaktadır. Ülkesinde çok sevilen bir şair olan Muzaffer el Nevvab'ın, Saddam diktatörlüğü döneminde kitapları yasakken (Irak'ta yeni yeni basılıyor) uzun bir süre ülkeye gizlice sokulan kasetleri elden ele dolaşıyordu.

Kitaplarından bazıları; "Size Söylüyorum" (1961), "Atlının Düşü" (1962), "Gecenin Ağaçları" (1973), "Anılarda Yüzen Gemiler" (1977).

ONLARIN ZİNDANLARI...
ANCAK AŞKIM OLUR

Onlar
Dağıtmadan ne zaman söndürecekler bu arzuyu
Nerede yakacaklar?
Yıllardır
İki bardak şarapla uyumadan
Uyanmadan
Ve içen,
Çiçeklerin rengi düşer
Özürle
Bardağa
Arzunun gözleri kızarır
Işıltılar tutuşur
Tacını bırakır
Kırmızının içine
Bulutlar batar
Gidip gelen ilahî batışta
Evleri vurarak
Çevrede
Hüzne
Diker gözlerini
Hedef olur gözleri
Dünyayı tanıdıkça
Yolda
İki bardak arasında
Gözyaşları boşalır ona hizmet eden
Yol
Başlayan uykunun sahibi
Ve yarına
Uzatılan şarap
Azar azar içilen

O aydınlatır
Bardakların içini
Gözlerinde
Başlayan
Bardakları bir kenara iterek
Biriken gözyaşlarıyla
Bu durum yeter
Belki de dağıtır
Büyük bardaklarla
İçerse
Büyüyen kapıyla
Bu bir noktaya kilitlenen gözlerini saçarken
Ortaya
Ey ilahım!
Bu suskunlukta
Mağdurluğun ağırlığıdır bu pişmanlık
Sahip olduğum şeyi yırtarak
Yırtarak
Yol aldığı sokakları...
Her şeye çabucak geri dönerim
Nerede gizlensem?
Bu hayatın içinde seni nerede arasam?
Nerede karşılaştık?
Her şey göçümle başladı...
Günler çözüldüğünde gülüşünde
Sessiz gülüşünde
Koynuma bastırmadan
Kalbim dolup boşalır
Seninle yeniden

Eskisi gibi büyütür beni
Sarı taşlı gömütü duyarım
Ona benzeyen
Ufku uzatır
Kırmızı tellerde kuşlar
Ayrılıp birleşir
Kalan şarabı tüketerek
Silkeleyerek
Nidayı ve buluşmayı
Bu gerçeği tüketmeden!
Sendeki arzuyu salar
Çiçekler uçar
Rüzgârda
Açılan gözler solar
Tüketmeden
Rakı bardaklarının dilini
Boş
Yıllara vurur
Sarhoş olmaya başlayan yıllara
Gecemde bir damlasın
Rakıdan
Tanrı'nın bize bağışladığı
Anlayışımızda içkinin edebi
Bardağım tükendi
Hayret
Anlar içinde
Bir esmerlikti
Soyumdu
Efendim
Tanrım!
Bağışlamayan

Çiçeklerin rengi dolar
Baharın dolduğuna inanayım mı?
Başımın üstüne yemin etmeyen o günler ben
Başımı tutana dek
Hüzün
Gözlerimi kapadığımda
İçimde ayılırım
Oysa bardaklar
Doluyor
Öten bir bülbül gibi
Yükseklikler
İçirir
Ey sabaha gerekli olacak bardak
Ondan sonra dolacağını bil!
Süzülen arzuda değil
Onunla açılan kardeşlik
Beni yazar!
Ben ey beyaza dönen (bulut)
Rakıdan
Yaşamın damlası
Sen kimsin? Üstüne eklenen ne?
Ya sizlerin üstünüze?
İnsanların gülleriyle yüzdük
İnsanların murdarlığında
Yaratanın!
O güvercini
Kaburgalarının arasında buldum
Hapis
Kanatları alınmış
Özgürlüğü kısıtlanmış...
Belki de bir evin penceresini özler

Tanrı...
Ufka saldırır
Ben ortak olmadan
Bu ihanette gelgit gibi çalkalanırım!
Acı yüzümde kapılarımı kapatarak
Memleketim...
Tuhaf bir yangındır sanıyorum
Kötülük onda çoğalacak
Annem onda çılgılık atacak
Yangının içinde!
Tanrı sarhoş olmadan imha edecek...
Bu cennetin şarabını nasıl özleyecek
Şarabı bilmeden
Kadınları özleyecek
Aşkını bilmeden nasıl?
Onlar
Beni sarmadan
Bu arzuyu neden gizleyeyim
Neden keseyim?
Badem çiçekleri düştü
Bulutlar
Bardağında
Tanrım, bunun özü ne?
Batıyorum
Eksilerek yayılıyorum
Sarhoşluktan başım zonkluyor
Kalbim melankolik
Beni tanımadan bana sunduğun bu mu?
Dünümün kapısını vurdu
Şarabın
Ben bugün şaraptan daha yüksek

Gözyaşım ve dünüm
Akıp gider...
Çamurum bu bardağı yoğurana kadar
Çamur neden sarık sarmadı
Bu saçlara?
Tanrı sen misin?
Ya sarık?
Çamurum yaratana yaşatır mı?
Kuş sıçrar
Bizi bırakana dek
Ufaltarak
Yangına dökene dek bizi.
Zeytinyağımı kim içti
Hatta bardağın ağzını yalayarak,
Ey soyum!
Terk etmeden
Sarhoşluk ağırlaştırmadan
Soy ve asiliği
Dostunu davet eder
Yoksul arzusuyla taşı insanlaştıran
Şarapta yaşadı
Şarapla yaşadı
Günün esmerliğini susturarak
Bizden sonra sarhoş olanı
Dinleyerek
Bardağına düşerek
Gülün bulutuyla
Bizi görmezden gelerek
Emdi
Yıllara paralel... veya geride bırakarak
Aşktan,

Tanrı'mn zamanını otladı
Ve içti
Dağıtarak
Tanrı'yı!
Aşka kıyar mı?
Can sıkıntısı
Kemiklerim irinden, kalır
Yılların kafesinde
Gördüğün gibi
Beni boğarak
Geçen yılların diliyle beni özler
Hezimetimle
Bedelini ödediğin bu hapsin içinde
Şafağım
Yelin dallarından göçer
Çiçeklerle dans ederek
Şarap bu başımı oynatırken
Günahım olur mu
Bağırtlak kuşundan düşen çiçekler?
Tanrı'dan olan günahım
Dönen korkunun bahçesinden
Suskunluk kalır
Uçan
Soyum değil
Çiçeklerimi sorarım
Üstümden kalan yapraklardan!
Gözlerimi kapatırım önümdeki yarıklardan
Bardağımla sabahladığımda
Sultanım
Belki de bu bardağa güvenip vermeliydim çiçekleri

Bu rüzgârı kim estirdi
Öfkeli istekler gibi
Şeylerin üstünde değer kazanırsın aşkımla
Ne cennet ne cehennem
Oldu bu iki ateş
Sevgililer Günü'nde
Uykusuz gözlerimi
Kapatırım
Dilekte bulununca
Yaşlı gözlerle
Beninden
Öğrenirim beni veya ona tapanım
Bulutların yalanı
Bu durumumla
Dağılır
Evet diyene dek
Ey sultanım!
Sarhoşluğun içine isteyerek girince
Aslım... onayım olur
Önemli olan cezalandırmasıdır
Akan gözyaşlarım özümün denizini sulayarak
Önemle...
Dağıtmadan
Açıklara kuşları
Kadehimden... dostumdan...
Hepsi uçtu
Bu arzunun gününden
Ondan kalanı bağışlayarak
İbriğini al
Ondan sarhoşluğu al

Ardından geleceğim
Belki karşılaşırız
Dün tuttuğumuz iskemlelerde
Pişman olmadan
Bu yankıyı ömre yeter
Yuvalar uzaktadır şimdi
Duyduğum bu sarı mezardan
Benimle birlikte
Gömülen bu ufukta
Ey günahlar! Ey günahlar!
Günahlarla büyüyen bugün gibi
Ben onlardanım
Tövbem
Bozulduğunda
Beni büyüten bu memeleri kabulleneceğim
Sarhoşluğum tövbe ederse!...
Ben sarhoşluğumla zaferine ulaşırım
Tülden oluşan bu yaram, tanrısızdır
Bu tüyle karşılaşırım
Benimle fahişe olmadan
Burada
Bizzat yaratandan daha çok.

Abdülvahap el Bayati

Bayati, 1926 yılında Bağdat'ta doğdu. Arap dili ve edebiyatı okudu. Üç yıl öğretmenlik görevinde bulunduktan sonra, çeşitli ülkelerde kültür ataşeliği yaptı. 1959-64 yılları arasında Moskova Üniversitesi'nde görev yaptı. Nâzım Hikmet'in sürgün arkadaşı olan şair, Nâzım'la ilgili üç kitap yayımladı. 1964-70 yılları arasında Kahire'de yaşadı. Bayati, 1999 yılında öldü.

Kitaplarından bazıları; "Melekler ve Şeytanlar" (1950), "Kahire" (1956), "Nâzım Hikmet'e Mektup ve Güzel Kasideler" (1956), "Ölümü Anlamak" (1957), "Berlin'den Yirmi Şiir" (1959), "Ölmeyen Sözcükler" (1960), "Sözcüklerin Ateşi" (1964), "Şiir" (1965), "Devrim ve Yoksulluğun Yolculuğu" (1965), "Hayatın İçinden" (1969), "Ölü Köpeğin Gözleri" (1969), "Çamur İçin Kitap" (1970), "Denizin Kitabı" (1972). Ayrıca birçok oyun ve çevirisi bulunmaktadır.

KOVULAN

Düşlerim

Şimdi kovuluşumla kaçıyor

Ormanda

Uzak bir memlekette

Beni kurtlar izliyor

Önüm karanlık ve dallarla kaplı

Düşlerim

Bu ayrılık çok zor ey sevgilim

Şimdi vatansızım

Adsız bir şehirde ölüyorum

Ölüyorum

Ey sevgilim

Yalnız vatansız.

AÇIK ALNIN

Ağzının dışında şimdi azabın nakşını işler hava
Bütün gün yüzünde toplanır
Sevgilim sesini duyuyorum o benim emanetim
Olan, kuzey rüzgârına azıcık benzeyen
Yollarımda aşk gençliğine döner
Ruhunu tutacak ellerini ver bana
Onda yaşayacak koynunu
Son bir defa daha adımla çağır sonsuza
Yanıtsız kucaklasın nidanı
Bana,
Sesimle ateşlerde yanacaksın, diyen
Ve küle döneceksin
Onurun gibi
Aşkla yanarak.

Bedri Şakir el Sayab

Sayab, 23 Aralık 1927 yılında Basra yakınlarındaki Caykur köyünde doğdu. Nazik el Melaik'eyle birlikte yazdıkları serbest şiirle modern Arap şiirinin temsilcilerinden oldu. Sayab, 7 Mayıs 1963 yılında öldü.

Kitaplarından bazıları; "Solgun Çiçekler", "Kıyılar", "Çocuk Mezarları", "Yağan Yağmur", "Batık Mabet", "Efsaneler".

MAVİ GÖZLER

Mavi gözler... içinde uzak rengin uyuduğu
hayalinden rüzgârın inlediği ve kırık kalbin gönlü
alındığı ve

eriyen nağmelerin battığı... beyaz
bulutlarından ipeklere yağan tembellik
uzak... gecenin deliklerinde son yıldızın ölümü
ağır ağır geçer ve ben iki fısıltısını duyarım,
uzaklaşarak içlerinde
uyuduğum hain renginde gözlerin, ey ilkyazın güzel
gölgesi,

kışın evlere dolan akşamın siyah iplerden duygularımız
bütün pencerelerde... açık gözlerde yaşanır deli gençlik
ey sonu olmayan yıldız takımının düşleri
ricayla yağan mavi ışığın öğretisiydi korku...
kadınların yarattığı aydınlıkta
o beklenen ölümle yeniden yüzleşecek
kışın evlerinin tadını kaçırın
yarında olacak bugünün ışığı

gözlerin... gölgeden bir yastıkta uyuyan
hafiften dudaklarından öpsem erkekliğimse
yankısı olmadan, ah düşten bir gitarda yürüyen
şimdi o anıları duyumsuyorum, sarkan ve bu gölgeyi
saran

öldürüşünde düşler uzun bir süreçte erir,
ve zaman uyur... sabah olmadan... ve akşam ve uzaklar!
Sorularda kalan sisin içinde yitiğim şimdi:
Gözlerin kayıp uyuduğu gölgeden yastığın üstünde!

AŞK VE ŐİR

Bana bugün bitiminde sormuŐtu
Bana bedelini ödettiği bu güzelliğin zerrelerini
Temizliğin kötölüğünde soluduğum havada
Şairliğimin bir Şeyler öğrenip öğrenmediğini
Geç kalan havası değildi sevgilimin
Esir alan gözlerinin havasıydı belki de
Ansızın beni ürküten
Ruhumun içindeki bu tuhaf esinti
Ben bu vefa borcunu yalanlarken
Uçan dalların yalanını da gördüm
Beni daha da büyüteni sormuŐtu
IŐıkta güven içinde olan çiçekleri
IŐte burada anımsar bana getirdiklerini
Saçlarından bana sunduğu şairin sonsuzluğunu
Hatalarla örölü olanı sorma, demiŐti, çünkü
Ben gezgin bir havanın sabahıyım.

Sadi Yusuf

Yusuf, 1934 Basra doğumlu. Basra'da Arap Dili ve Edebiyatı okudu. *El Tedrisat* gazetesinde kültür-sanat editörü olarak çalıştı. Emperyalizm ve Saddam'ın diktatörlüğüne karşı savaştı. Hapis yattı; hapisten çıktıktan sonra, İngiltere'ye göç etti. Halen İngiltere'de yaşamaktadır. Kırka aşkın şiir kitabının yanı sıra, eleştiri kitapları, romanları ve kısa hikâye kitapları bulunmaktadır.

Kitaplarından bazıları; "Kaside" (1959), "Yıldızlar ve Kum" (1960), "İlk Gökyüzünden Uzak Yıldızlar" (1970), "Unutulan Cennet" (1993), "Kaledeki Esirin Direnişi" (2000), "Eski Çağın Şiirleri" (2001), "Son Şiirler" (2001).

AŞKIN ŞİİRİ

seni seviyorum ye ma...
ye ye ma... ye ye ma...
ye ye ma;
ye ye ma; seni buldum
belki anımsarsın, belki unutursun ye ye ma
ye ye ma...
ipek denizde yüzmene engel olmadım
ve sen iki kolunla kulaç attın ye ma
ye ye ma...
şimdi sarkıyorum: balkondan çıkan maviye
deniz gemiye dalar güneşin iktiği soğuk őafakta
seni seviyorum!
Sen aynamsın
Sen, gecem ve efendimsin
ye ye ma...

DÖNÜŞÜN ATEŞİNİ YAKAR SON KOMÜNİST

Londra'nın batısında taş yapı تنها bir kahvehane
Küçük bir kahvehane

İçinde iki tuvaleti olan: biri kadın biri erkek
Kadınlar tuvaletinin önünde bekleyen dostuma...

(Bu önemli dostumun adı Leyla'dır) dedim:

Bu kahvehanede onu gün boyu bekleyebilirim
Gelirse...

On dakika sonra, sözünü ettiğim

Genç kadın gitti,

Güzel bir kadındı, çantasından bir kitap çıkardı...

Bana "S"yi anımsattırdı:

Beş dakika sonra Leyla geldiğinde... onunla mutlu
oldum,

Örgülü saçlarıyla,

Konuştğu güzel sözlerle bana verdiği umutlarla.

...

...

...

Leyla gelmeden!

Güzel kadın benden işaretle ateş istedi.

Ben "S"yi bu sonsuz yeryüzünde anımsayarak

Bu dünyanın son anılarını biriktirerek...

Yaklaşıp

Çakmağı yaktım

Kadınların en güzel yüzüne sahip bu kadına uzunca
baktım

Ve ona: Bana eşlik eder misin?

Diye sordum...

ÖVGÜNÜN ŞİİRİ

Günün kutlu olsun ey bu ormanın sultanı:
Sorunun ve yokluğun bolluğu ve hırsız
Kutlu olsun sana gözlerindeki ışığın hazinesi
Bu çiçeklerden inşa olana dek ellerin...
Kutlu olsun sana sonsuz açık yastıklar
Kutlu olsun sana çölün ortasında kalan
Kutlu olsun sana köpeğin basit tasmasıyla, benim
kollarımın heykeline benzeyen
Kutlu olsun sana gündeğumunda her kadının
arzuladığı
Kutlu olsun sana gerçekten iniltiyle yükselen bu sesin
Kutlu olsun sana önceden biçilmiş eski gömlek
Kutlu olsun sana kapalı kapın
Kutlu olsun sana ayrılığındaki taş
Kutlu olsun sana yitişin
Kutlu "olmasın" diyeceğim ama olacak...
Kutlu olsun sana küçük bilekliğin
Kutlu olsun sana bu akan kan seni şarap gibi bilen
Başladığı gibi bu kutlama öylece bitecek
Kutlu olsun söylendiği gibi bu suskunluk...
Ey efendim
Ey kulum
Ey Tanrım
Kutlu olsun sana bu bilinmeyen alışkanlık...
Kutlu olsun sana bu ruhun hüznüne dolan yansı
olmadan;
Kutlu olsun sana bütün vedalar!

Fadıl el Azavi

Azavi, 1940 yılında Kerkük'te (Irak) doğdu. İngiliz Dili ve Edebiyatı alanında doktora yaptı. Saddam Hüseyin döneminden önce Irak'ta "Şiir 69" şiir ve edebiyat dergisini çıkardı. Saddam döneminin başlamasıyla ülkesini terk etmek zorunda kaldı. Azavi, halen İsviçre'de yaşamaktadır.

Kitaplarından bazıları; "Denize ve Dalgaya Selam Olsun" (1974), "Yolculuklar" (1976), "Irmaklar da Yükselir" (1993), "Kuyuya Taş Atan Adam" (1995). Ayrıca roman, hikâye ve çeviri kitapları bulunmaktadır.

UZUN CADDEDEN GERİYE KALAN

Maskemin ardına gizlenip bu caddeden geçerken
Önümden gelip geçenler arasında dehşete kapılıyorum
Bütün bu mekânları bir bir geçerken
Ona bir soru sormadığım için, nereden gelip nereye
gittiğini?

Ateşli dudaklarıyla katleden sultanım
Geçti, koynunda beyaz bir köpekle
Fırfırlı mavi fistanı yayılarak
Son nefesimi vermeyi bekliyorum
Yükselip gideni gördüğümde
Oturup bekleyen aşkını görüyorum
Bir yerde.

İnsanları izleyerek zaman öldürüyorum,
Kısa hikâyeler tasarlıyorum
Önümden gelip giden kadınlara dair.
Kemerin altında duran bu adam
CIA'nın casusu olabilir mi?
Bir süre sonra şapkasını dizine koyan
Siyah tenli,
Elinde katlanmış bir gazete
Ancak takipte olduğunu iddiasında değilim.
Gerçekten şaşkınlığı çağrıştıran bir tavırla.

Nehrin iki ucunu bağlayan köprünün üstünden gidip
gelenler

Önümde vurduklarını gördüm
Ucu sivri sopalara tutunarak korkuyla
Ben uzak bir kahvede oturuyorum
Bunları kendi kendime mırıldanıyorum:

Burada güneşin altında yeni bir şey yok.
Vurdular ve benden önce uzaklaştılar
Bu tanımadıklarım insanlar
Kaçmayı başardılar mı, adaletsizce
Bu tanımadığım insanlar
Kaç tuzak kurdular?
Kaç çukur kazdılar?
Neyi bağışladılar?
Bu bir yudumluk kahve fincanından daha üstün
Güneşin batımından önce
Giderim
Bu köprünün üstünde yaşananları unutarak
Karanlıklara dalarım.
Burada kimse bir şey istemiyor
Kimse kimseyi sormuyor kesinlikle.
Bu cadde, yeryüzünde üstünde yürünmesi için arzuyla
döşenmiş

Hoş bir borç gibi acıyı ekerim
Altından tövbeyle iki duvar arasındaki hapis gibi
İçinde ihanetin arzusu olan;
Şikâyetsiz günü yaşatan
Gece gündüz sabırla beklerler
Başka bir günde ikincisini kesmek için.

LÜBNAN

Adonis

Asıl adı Ali Ahmet Sait Eşber olan Adonis, günümüz Arap şiirinin en büyük ustalarındandır. 1930 yılında Suriye'de Lazkiye'nin Kassabin köyünde doğan şair, on dört yaşına kadar okula gitmedi; sadece babasından özel ders aldı. Köyünü ziyarete gelen devrin Suriye Cumhurbaşkanı için yazdığı şiir, ona eğitimin yolunu açtı. Böylece üç yıl Tartus kentinde bir Fransız lisesinde okumuş, daha sonra Lazkiye'deki devlet okulunu bitirerek 1950 yılında Şam Üniversitesi'ne girmiştir. Orada Baudelaire ve Rilke'nin şiiriyle tanışan Adonis, 1954'te edebiyat ve felsefe lisansı almıştır. 1956 yılında Beyrut'a yerleşmiş, 1960'ta da bir süre Paris'te kalmıştır. Beyrut'a döndükten sonra Lübnan uyruğuna geçen ve Beyrut İçsavaşı'nı orada yaşadıkdan sonra Paris'e yerleşen Adonis, 1971'de "Syria-Lebanon Award of the international form", 1986'da "le Grand Prix des Biennalles internationnelles de poesie", 1995'te de İstanbul'da ilk Nâzım Hikmet Uluslararası Şiir Ödülü'nü almıştır.

2004'te Kitap Fuarı'nda konuk ettiğimiz Adonis'in, *Sen Oku Ey Aşkın Sarhoşluğu*, *Arap Poetikası*, *Güneşin Ayetine Uyarak Düş Görüyorum*, *Aşk Şiirleri*, *Kör Kâhin*, *Şamlı Mihyâr'ın Şarkıları (1960-1961)* ve *Güllerin Aydınlığından "New York'a Mezar / Ta'ifa Krallarının Tarihine Öndeyiş / Bu Benim Adımdır"*, *Ayna ve Düş*, *Tarih Kadınının Bedeninde Parçalanır*, *Doğu ve Batı*, *Dalların Güncesi* gibi eserleri dilimize çevrilmiştir.

MEKTUPLAR

1

Kadına olan aşkın mektuplarını yazar bu kalem-onun
uzaklığını yazar. Bu mektuplara benzer
toz ve rüzgârla dolan kanatları.

Faro'daki¹ hüznü deniz ona kucak açar mı.

Bulutlar bunları söyleyen şairin adımlarına kelepçe
Olur mu: Aşkım bu denizin hüznü gibidir işte,
burçların savrulan zerrelere tomurcuk memelerini
kucaklarken

surların dikili gövdesi
bütün yolların ağzında durur.

İnsanoğlu bu suretin etrafında neyi anlatır çağlar
boyu, diye sormazlar mı?

Bıçaktan daha keskin bir bıçak onun ellerinde
bulunurken,

ona gelecek koçtan daha fazlasını adak ederken,
kanın yolunda akan

yaşam, anılarla konuşurken

bunları son yaşayan çocukla birlikte.

Yükseklerde gökyüzünü kaybettiği gün kesecek
kesmeyi nasıl deneyecek hançeriyle mi,

boğarak mı?

Veya yatağında eski zamanı yitirdiğinde nasıl sevişecek?

Suyu güle nasıl verecek veya, gülün bedeninde

uyanarak mı, narsistliğiyle nerede yüzleşecek?

Dudakları elmayı soracak mı,

rüzgârla tozun savaşını neden bırakmasın?

1. Bu şiir, farklı zaman ve mekânlarda, 20-21 Mayıs 2006'da Faro'da (Porte-kiz), 20-25 Haziran 2006'da Berlin, Palermo ve Venedik'te yazıldı.

*Ancak,
mektuplarında bunu söylüyor mu
yani, kadına olan aşkını?

2

Etrafı kuşatılmış âşık bir kadın ne yapabilir?
Kadının günlerindeki sözlük zengin sözcüklerle dolu
olsa da ne yapabilir?

*Aydınlık çıplaklıktır,
ve bütün örtüler kör karanlık.
Aydınlıkta, alfabeden önce doğan herkes sevişmeyi bilir.
Ve sen gökyüzünden inen bir ayetsen
ölüme tutunmak neden mutluluğun olsun?
Dudakların karşılıklı iki kıyıyken
Nehir aynadan başka bir şey midir?
Alfabadeki son harf elif olsa ne yazar?

*Şimdi gereksinim duyduğun şeye ne bağlayabilirim
ellerin bağlıysa
rüzgârın kollarına!

*Bu toprağın kutsallığı neye yarar
Ölü Deniz içinde olmasına rağmen
tükeniyorsa!

*Ancak,
mektuplarında kadını sevdiğini
söylüyor musun
veya kadın, seni sevdiğini?

3

Bu gece uyurken¹ bir son gibi yayılan kokularında,
nefesini oku ki

O yastığın üstüne mühürlensin...
Gerçekten boşluk uzaklık mı?
Gerçekten boşluk uzaklık mı?

Şimdi gördüklerin sondur sanırsın, üç yüz yıl sonra o
seninle veya sensiz
bu mekânı ikiye bölecek,
pencereden uçacak zaman.

Kurt uzaklığın acısında ulur, kıtadan kıtaya seslenir ay.
Yıldızların bahçesinde bedenler sonunda yalnızlığa
yürür. Ondan sonra kan soluklanır,
ondan sonra su soluklanır. Saklı olan cesaretle ortaya
çıkır, bu silsilenin bağı çözüldükçe.

Kaç, uzak bedenlere kutsal kitabın utancından!
Sen, ey güzel Eros, seni vahşi yapan nedir bugün?

*Ancak

mektuplarında sana
sevdiğim kadının beşiği arasında
uyumayı seviyorum, diye söylüyor muyum?

1. Villa Ecy, Palermo. Haziran 2006.

4

Seninle ilgili ne yazdığımı sorma! Güneş adını kendi
ışığıyla birleştirecek dedim.
Boşluk bunu yazacak dedim, son sevişmeden yorgun...
seninle nasıl yağmur yağdıracağımı öğretirim güne,
geceye nasıl gömlek olacağını.

Son çıkışını yarat!
Kahve ister misin?
Diye soruyor güzel hizmetçi, getireceğinden değil.
Ve senin şimdi kuşatılmış feryadın yükseliyor: Oysa
ben organlarımı bölmeyi sevmiyorum!
Ne dağılsın ne toplansın.
Oysa bu kuru kabuklar organlarımın arasına nereden
geldi?

Her şey yaşansın istemiyorum.
Sıyrılıp atılsın istemiyorum, o ağızdan, hatta soru
soran ağzın olsa bile.
Şey şeyin içinde sallansın lezzeti şahdamarı çıldırtсын.
Suretini
bozguna uğratsın. Sen ey mürekkep çalkala bu
anlamın yarasıyla ikimizi.

Yıkıl! Yıkıntıların arasında yıkıl. Ey bu dilin sahibi!
Sayfalar ondadır
ancak, yazılacak şey onda değil.

*Ancak
mektuplarında kadını sevdiğini
söylüyor musun?

5

Yerden göğe yükselen tüfeklere sicim gibi yağmur
yağıyor. Deniz her yerde denizdir.
Gece esmerdir sanıyordum, memeler taş, kıyıda
köşede değil adlandırdığım boşlukta.
Onsuz, günü gördüm tüfeklerin üstünde yazıyordu
sorduğu beyazın siyah köpüğü. Oradaki
ölüm enkazıyla yoğrulan yanıt ben değilim.
Çağırması mümkündür, vahşi veya ehli bir ovaya, bu
enkazın içinde ayın görüntüsünü düşler.
Sonunda yanında uzanmayı akıl eder,
sevdiği kadının yanına girer,
istediği bir saatte.

Çağırır! Adı yoktur, bütün adlar onundur oysa, elleri
uzanır ve güzel boynuzları yakalar, cola
şişesiyle, elleri sürünür yüzünü kazır Inonnya Bazah
Kilisesi'nin: San-Mark'ta.

Bir mekâna bırakır bedenini, başını bir mekâna,
giysilerini bir başka mekâna. Kalemimi üstün
tutar güneş ile gölge arasında. Gökkubbenin ona
indiğini görmez fötr şeklinde. Adın gibi günlerini
pişirir anların taze ateşi üstünde, oysa açık ve çıplak
değildi erkek ve kadın.

Sonunda Venedik'te!

İlk sözcükler oluşur saçları çözülmüş suların üstüne
uzanan.

Şişe, şarap, organlar... ahır,
Siyah bir süngere süzülür su.

Ne güneş güneştir burada ne de ay aydır: gardıroptan
çıkar nesnelere.

Bu şehrin şiddetini bağlayamam! Ne sarkan aletlerle
duracak anlamın saklı görüşünde ne de
İçinde bir şey kıyılayacak meni veya midede.

Bağışla, San-Mark!

Bağışla, Tsiyan!

Bağışla, Tantorih!

Su bu şehirde ölüme benzer.

*Ancak

kadına duyulan aşkın her şeyi bu mektupta
yazmak nasıl mümkün olacak.

6

Tüfeğe ayrılığın mendilini bağlayacağım,
Sen, mektupların ayeti olacaksın,
Aradığın sözcüklerin ayetinde,
Senin olacak sana olan mühür.

NERGİS / SAHRA DURUMU

Akan suyun iniltisini ve şehvetimi duyuyordum
dil vahiye ertelerken
iki kısa zaman arasında gelen.

Kilidimi değiştirdim,- çıplak çamurumu / tavlamaı,
arzumu,
yatağım ve sadece onun bana bıraktığı tavla
kaldı.

Ben o sahrada doğdum / hurma ağaçlarıyla örtülü
uzak düşlerle.

Ayla birlikte tavla oynadık yastıklarla ve ipekten kilimin
üstüne taştık.

Gurbet sandığım şeyi söyler yastıklara dolan
veya onunla dönen harabeyi.

Ey şiir, ey gereksinim duyduğum diri delilik/
ölümle yarışmadan al ikimizi
gördüklerimizle, yazacağız sen gelmeden
kitabın açılış metni biz olmalıyız.

Sahra- anne

Ben tanığım, kaybolan her kimse

Işıltına

Yürürüm şaşırmadan

Yürürüm ve boşluğu adımlarım.

Ben tanığım, toprağımız

Emer

Üstünde bırakılan birçok şeyi

Peygamberden.

Sahra- giz:

Bu o gizin arasında,
bulut

Üstüme yığılanla karşılaşırım

Astrolojinin diliyle,

Uzaklaşır ve kilitler, kilitlerde yok olur.

Sahra- çakıl taşlarıyla okşar beni: Sen sensin,
dostumun kumunu okşarım: Sen sen misin?
Ateşin ateşimle alevlenir.

Sahra- hurma ağaçlarını taşıyor
yıldızlar özünü taşıyor
ay, Sahra'nın bakiri olur.

Sahra- nergis dibine dalar aynasında uzaklara yüzer
kırılarak:

Fotoğrafında dans eder, ağlar ve yüzünün resmini çizer
Sonra, sonra içinde ufalır,
bu fotoğrafla delirtir- ışığı

Gündüzü geceye işleyerek.

Aşkımın düşü sana ışık olur, sana ölür / nergisin
bu demeti

Hayır, nergisten başka bir şey değil bu dolaşan

Hayır, bu gezginlik gözyaşlardan başka bir şey değil

Sahra bu boşlukta yanar, mezardan başka bir şey değil
bu nergis,

İşte onu görüyorum, düşü bana gösterdiği gibi

Duru suda yolunu unuturum, sözcükleri unuturum

İşte onu görüyorum akan suyun ışıltısıyla

Ellerini gökyüzüne uzatmış ve uyumuş yorgunluktan.

Yusuf el Hal

Şair, eleştirmen ve çevirmen Yusuf el Hal, 1917 yılında Suriye'de doğdu. Genç yaşta Lübnan'a yerleşti. Felsefe okuduktan sonra, Arap Dili ve Edebiyatı'nı bitirdi. Suriye İç Savaşı'ndan sonra resmî partiye girdi. 1950 yılında Lübnan'a geri döndükten sonra yayıncılık ve çevirmenlikle uğraştı. 1957- 64 yılları arasında Adonis ve birkaç arkadaşıyla "Şiir" dergisini çıkardılar. "Şiir" dergisinde yayımladıkları bildiriler ve şiirlerle modernizm adına Arap şiirinde yeni ufuklar açtılar. Bugün birçok Arap şairi açtıkları yoldan yürüyor. 1967 yılında El Nehar adındaki yayınevini kurdu. 1987 yılında ölünceye kadar bu yayınevinde sayısız yazar ve şairin felsefe, şiir, eleştiri ve çeviri kitaplarını yayımladı. Yusuf el Hal'in, Fransız şiirinden etkilenen, beslenen güçlü bir şiir damarı vardı. Arap şiirinde eksik olan bir su yatağını Arap diline ve şiirine taşımayı başardı. Gençlere yeni ufuklar açtı. Savunduğu yeni modern şiir kalıplarıyla, gerici gelenekçi Arap şairlere karşı durmasını bildi.

Kitaplarından bazıları; "Semavi" (1936), "Özgürlük" (1944), "Hirodyia-Şiir-Oyun" (1954), "Göçler" (1958), "Kırklı Şiirler" (1960), "Toplu Şiirler" (1962), "Şiir Yazıları" (1978), "Doğumdan Uzakta" (1981). Ve ölümünden bir yıl önce, "Günlüklerin Defteri"ni yayımladı.

NAĞME

Dünyaya en güzel nağme doldu
Nimetle hesaplara veda ederek
Geçmiş, bir sedayla kalır bana
Kanımda akar beni esir alarak
Ah kaç kişiye bulaştı içlerine sinerek
Ben de yittim yitmeden kendi içinde
Yaram gamze oldu adıyla
Su onun adıydı oysa.

Nağmem ölene dek, nağmesiyle
Uğraştım, ne öldürdü ne dindi içimde
Yaşama döküldü büyük bir benlikle
Matem içinde yürüdü benden razı.

Ben duyduğum bu nağmede çözüldüm
Benden başkasının ben'i affım ve tükenişim olarak.

GÜLÜME

Nemli sabahı sana taşıdım
Islaklığıyla ilkyazın arzularını
Ve senin üstüne doldum doğan güneşle
Oysa dünya hoşgörünün ellerinde
Yaratıldı, kaç defa gözyaşlarım güvenle döküldü
Ellerine, yaram kaç defa suladı
Kaç defa heyecanla koştum sana
Uygun bir günde ulaştım sana kaç defa
Benliğimi ve bedenimi üstüne bırakarak
İsyanımla temizleyerek kutsallığını
Senin bir gül oluşundan değil
Serabım renklerin gölgesinde büyüdüğü için
Yüzünü bahara yaymadım
Ve ayın güzelliğini rivayetle söyledim
Serabında gezgin, hangi yüz
Kokundan esmeden seni görebildi?
İşte, bu garip dünyaya yayıldı kokun
Rüzgârdan rüzgâra taşındı
Koynundaki yuvaya batarak
Dönen her sabahla içinde tomurcuklandı.

DÖNÜŞ

Sevgilim bana geri döndü
Günahımın soylu sayfalarından
Bana güvenerek yayarak kanatlarını
Uzaktan dönmüş ve bir yakınına sığınmış biri gibi
Çözülen ışıktaki düğümlenerek
Garip yaşamı bozguna uğramış
Tahammülünde anlatılana kilitlenmiş
Ulaştığında sevgisiyle gıdıkladı.

Dönünce, yolunda boşalttı
Aşkının tomurcuğunu kalplere
Kapalı gülleri açtı
Güzellikleriyle böldü toprağı
Orada "tükenişe yönelmeden"
Yiten sabahı şaşırtarak!

AYRILIK

Sevgilim ne zaman karşılaşacağız?
şimdi gündüz geceye karışmış gibi
Bütün ricalar esir
Bu ayrılıkla

İçinde gözyaşı dökmeyen gözler
Çalkalanır, kör olması yakındır
Sevgilime geri dönecek
Bende kalan

Geri dönüp benimle kalacak olan
Bu yangını benimle soğutacak
Bu ağırlık kalktıktan sonra
Kaburgalarımдан

Yarına bir umudum olacak
Dünyayı onunla sallayacağım
Ve hayatın meyvesini getiren
Ellerime dolacak

Önemli olan yüceliğin deliliğidir
Bu hüznün alışkanlığı yayılır
İçimde bedeli ödenen
Ay ışığı gibi
Ben sanan uzanan bir şafağım
Davet gereklidir
Gerçek gençliğin antlaşması olarak
Uzaklığınla birleşen

Zaman bir ilkti sende
Yaz sevgisini uzaklaştıran
Fallarda yıldızlar
Dünya bir hapishane

Yükselir ve düşmez:
Yolda tökezlemekten korkuyorum
Bu hayatta bir dostum bile yok
Beni davet edecek senden başka!

Unsa el Hac

Unsa el Hac, 1937 yılında Beyrut'ta doğdu. Lübnan'daki savaşların etkisinde kaldı ve çevresindeki acılardan etkilenip olgunlaşarak ilk şiir kitabı "Olumsuz"u yayımladı. Kitap, Lübnan edebiyat çevresinde ses getirdi. *El Nahar* gazetesinde sanat ve edebiyat bölümü yayın yönetmenliğini yaptı, ayrıca birçok dergi ve gazetede Arap şiirinin sorunlarını anlatan makaleleri çıktı; bu makalelerle şiir eleştirisinde de söz sahibi oldu. Hac, şiir ve eleştirilerin yanı sıra J. Prévert'den, Breton'dan, Artaud'dan E. Ionesco'dan çeviriler yaptı. Yusuf el Hal'ın kurduğu şiir ve edebiyat dergilerine yönetmen ve yazar olarak katıldı.

Kitaplarından bazıları; "Olumsuz" (1960), "Kesik Baş" (1963), "Gelecek Günlerin Geçmişi" (1965), "Göçle Neyi Güzelleştirdin Güllerle Neyi Yaptın" (1970), "Uzun Şiirle Mektuplar" (1975), "Sözcükler Sözcükler Sözcükler" (1988), "Mühürler" (1991), "Şölen" (1994).

YENİ İLAHIMIN MİLADI

Gözlerimi kuru yaprakların arasında açtım
Leoparın gözleri gibi parlıyordu ışık
Taşların altında kalan ve değişen testiye
Alıp yükledim
Otların parlayan başlarıyla gittim

Sevgililerimi her daim lanetlediğim gibi seni de
lanetliyorum.

Hiçbir şey bu işkenceyi hak etmiyor!
Kapatılmış bir su gibi beni yakıyor gözlükler, kırmak
istiyorum
aldatılmışlığın derinliğiyle. İnce bir örtüden sızan ışık
gibi yüzün beni serinletir, ne havana kapılıyorum
ne de battığın lağımından yaratırım; ansızın, beni
boğulmaya terk edersin!

İlk ben bekledim ancak ikincisinde benimdin artık.

Ben senin kökün sen benim özgürlüğüm olduğun gibi
Ben senin anıların
Sen anıları kayalıklarında uyandıran sözcükler gibi
Ateşin kırağı
Kırağın ateşi gibi.

Güzel yüzüne nağmeler söyledim ben, içine batmak
için!

Yağmurda güneşin parladığı gibi gülüşün bende
parladı.

Yıllar benden uzaklaştıkça. Bütün ömrüm, sende
ömrü bulamayan

bu benliğine feda oldu. Bağ korkumun bağı,
gözkapaklarının sınırı sonsuz, uyandığında benden
kaçar uyandığında benimle uykun kaçır. Benimle
uçarsın yüzleşmeyen benimle. Hayatımın ara
yerlerinde biçimlendiğini gördüm ve yok oluşum
aşkımlı toplar gibi akşamın cehenneminde. Ellerin iki
yol ayrımıyla karşılaşır benim iki meleklerle karşılaştığım
gibi. Coşkun sevincin benliğime siner yaşlı bir insanın
yuvasında sindiği gibi. Hangi yenilgiyle bana sığındın?
Toprağında ve insanlığında beni bozguna uğratan,
gözlerime açılan yolları ateşe verdin, benim ve benim
arasına fitne fesat soktun, kana ve yasa kardeş yaptın...
Ancak su yataklarının altında küllenen sonsuzluk
yıldızınla yüzleşerek yayıldı

Geçmişin bağını bugünün kıyısına bağladın
Hayatın bağı dahi çizgileriyle yayıp büyüledin
Yüce zorlukların bozgununda arzuyla gülerim.
Ordular sonsuzluğu parçalar
Azabın ortak suyunda
Ortak suyun mutlu toprağında.
Namaz kılanlardan başka kimse diz çökmez!
Yollar döner ve gözlerime kurulur,
Bu kalbin içindedir uzak akan kanlar
Açlık ve yoksulluk arasında

Mucizenin düğünüdür bütün yaşanan anlar,
Uzak sahranın yıldızında parlar ayrılığım
Yüzünün aydınlığıyla
Beni yaratan yüzünün aydınlığı ruhun üstüne batan ve
Beni ilahların arasında kilitleyen olur.
Sensiz hiçbir zaman zafere ulaşamayacağım
Her şeyim sensin
Her şeyim nimetinin üstüne asılmış ve mağdur ve
biçilmiş
Benimle doruklara çıkan
Bedenden başka bir şeyi öldürmeyen
Boşlukta benden başkasını boğmayan.
Toprak olan arzuya dönen yine o toprak olan
Aşkın zayıflığı olan ve yine aynı güçte kalan.
Yaşlı acımın üstünde sönmüş şehvetin gemisiyle,
Vatanı yüklendik ve halkı kaçırdık.

Vatanım sen misin, yoksa vatanım gurbetim mi?
Vatanım sen misin
Yoksa vatanım yok mu ey ilahım
Şiirlerin dışına çıktı bu şiir
Kadınlığın kadınlığının dışına
Ve şehir başımın üstüne çöken bu siste?

Ellerimin çamurunu yaratan
Havada uçar
Kırmızı üzüm
Ve insanın aşkıyla.
Bana düş gelen
Sana buhur
Kalbe dolan yalnız bir yüz gibi
Senin sözün gibi yalnız dolar bu dünyama.

Başlangıcın kitabesi oturur bu karanlığın sonuna.
Yeryüzünün kanına bandırdım gökyüzünün tüyünü.
İçerdedir diyorum ölüm:
Giriyorum! Kimse olmayacak burada
Aşka açık kapılardan başka.
Büyük bir öfkeyle girdiği ölüm zamanına
Büyük bir öfkeyle unutacağım!
Bizimle birlikte meleklerin ekmeğini yiyerek
Şeytanın şarabından içerek
Şarkı söyler dans eder ve gülerek,
Ve ölüm tükenerek!
Ölüm geri dönene kadar!...
İşte ben uzakta battığımdan içinden kalkıyorum
Kutsal korkunun kanını kutluyorum ağaçların
kökleriyle,

Ben ve sen
Yeni ilahın miladı
Dağılan aşkın ve
Bitmeyen aşkın yangını.

BÜTÜN KASİDELER BÜTÜN AŞKLAR

Bütün kasideler o şiirin başlangıcı
Bütün aşklar o göğün başlangıcı.

Ben fırtınada kökünden sökülen
Beni toprak olarak yeniden yarat.
Rüzgârın ağaçları yorduğu gibi yorarım seni
Ağaçların toprağı emdiği gibi emersin beni.
Sen küçüğüm
Her şeyimle beni istiyorsun
Sonsuza kadar armağanınım senin.

Aramızdaki ayrılığın acısıyla bağıyım sana
Benliğinden koparılmış olarak
Beni de koparıyorsun,
Mücevherimden gözlerin kamaşır, sarhoş olursun
Uzun bir yol oluruz, hatta kayboluruz
Tekrarlarız, hatta telaşlarız
Kendi kanatlarımızda yiteriz
Kaybolduğumuzda mutlu oluruz
Güllerimden kurtulup kaybolana sığınırsın bütün
kuşkularınla.

Sen dünüm değilsin
Mutluluğumun bellekteki ruhunda

...Sınıırım bilinen bir korku olmadan hatta beni
Taşıyan kanatların yiten edeple.
Yitişimi ısıtan, açlığın
Zehrini ilan eden kim, kalbimi sokan
Kim korkuyla "istemeye istemeye" acı çiçeklerini
İstemeden köpüklere göğüs göğüse kayalıklarda sürten.
Ansızın fışkırان çiçekler gibi
Mesih gibi insanlara karışan
Kardan kalkar gibi yakın kayalıklardan,
Sırtın beni korurken doğanın başı ellerine yabancı
Ona "evet, evet!" diyorum,
Önündeki yüksek balkonlarda
Her şeyimle aşkın mesafelerine gömüldüm
Ömrünün ölümünde mesafeleri yaktım
Olduğun gibi oldum!...

Kaldırılırsın, sopayla
Kaldırılır köklenen kökün
Geçip gidersin
Varırsın o ağaçlara
O elem dolu olanlara
Son sevgiliye
Ey kalbin yangını
Ey altın sahil ve pencerenin güneşi
Ey yüce düşler
Ey yüzümün ışıltısı düşler
Ey güneşle batışım ve kayboluşum
Ey beni saran kemerden kaçan ve batan güneşim: bana
yaklaş, diyen

Yaklaştığımda
Mesafeler kesilir ve çıplak bir bakış kalır
Suyun fışkırdığı kayalıkları saran
Bütün ömrümde batan güneşle sabahlarsın,
Kalbimdeki iki filizle kaçırım senden
Ve benden kaçarsın
Seni bana aynan geri getirir kemerin altında sevgimizi
anarken.

Ellerin savaşın dalları
Ellerin ayaklanan eller ve benden tat alan
Gözlerinin elleri
Ellerin çocukların bindiği salıncak
Ellerin gecenin başı.

Beni duymamak için susturursun
Korku gözlerine dolar
Kirpiklerini çekip koparan korkuyla
Yeni doğmuş bir çocuk gibi.

Bedenindeki sözcüklere sahiplenirim
Gülден bir örtü gibi.
Odada çiçeklenir çıplaklığın
Yalnız çiçeklerin sözcükleri
Kapalı ellerde sonu olmayan nehir gibi.

Gün solduğunda beni kim ısıtacak
Gecenin gidişinde kim ısıtacak beni.
Ağlayan bu arzu herhangi bir arzu değil
Herhangi bir umut değil bu kaçan umut ufalan
telaşım.

Mezarın çizgisi uzaklaştığında
Yarın bizi kesmeyecek
Batıp söndüğünde
Ölmeden öldürür
Öldürdükten sonra yaşamak için.

Aşk, kurtuluşum herhangi bir ay'la
Aşk, arzum
Aşk, ölümüm herhangi bir ay'la.

Ne gölgenden çıkarım ne çıplaklığınla ısınırım
Ne de ışıkla bu gölgeni kırarım.
Gözlerin günle oynadığında coşar, beni coşturur
geceyle oynadığında.
Bütün burçların altında coşturur ve coşturur bütün
dalgaların tersine.
Dinle coşar gibi coşturursun beni coşarken ve sende
kaybolurken.
Güzelliğini anan yıldızların ardını alırım benimle
unutulan sonsuz anılar gibi,
Bütün mekân çözülür ve sen uzaklaşırsın
Nasıl her şey büyüyor da sen büyümüyorsun.

Gözlerinin gidişi köklerimde yürür.
Geri dönmeden beni kör bilir
Sesinde aşk inler.

Bedenin değil içinde mal edindiğim
Ruhuna ilk sığındığım
Bedenin değil
İlk istediğim bedenindir
Ruhun değil
Gerçekten önceki ruhun içine alır bizi evrenin sisi.
Güneş bedeninde parlar
Sen üşürken
Şimdi güneş yakıyor
Bütün o yakan soğuk çözülen gücündendir.

Bütün kasideler o kalbin aşkı
Bütün aşk o ölen kalp hayatın kiniyle çarpar.
Bütün kasideler onun son kasidesi
Bütün aşk o son çılgılık
Bütün aşk, ey derinlere düşen düşler, bütün aşk
O ölümdür hatta son bulan,
Sende dokunduğum bedenim değil
Tanrı'nın kalp olmadan
Sıkarım, sıkarım
Azıcık bir ses çıkar koparılan sevinçten
Bu acı sonsuz mezbahamdır.

Inaya Caber

Caber, 1953 yılında Tahran'da doğdu. Lübnan vatandaşı. On yedisinde İranlı karikatürist İbrahim Berviz Şabur'la evlendi ve bu evlilikten bir çocuğu oldu. Boşandıktan sonra şiir yazmaya başlayan Caber'in on beşten fazla şiir kitabı bulunmaktadır.

Kitaplarından bazıları; "Sırlar", "Duvar", "Asi", "Güzel Çocuklar" ve "Beyaz Atlas". Caber aynı zamanda senaryo yazarlığı da yaptı: "Deniz", "Su ve İpek", "Siyah Ev" gibi filme alınmış senaryoları bulunmaktadır.

ÜRETİLEN ALDATIŞ

Bakışların beni hedef aldığında
Uyansaydım
Şimdi beni yaralayan bakışların
Oluşmazdı.

Yolcu bir kadın gibi yanında uyuyorum
Çiseleyen yağmur ve üretilen aldatış
Şimdiki tekilliğimin dışında
Güzelliğim tamamlanır
Baki bir mekânda
Yıldızlar bizi mesafelerinde tutar
Karanlığı serer
Katlanmışlığın dışında
Derinleşmek için eksilen arzuda.

Beni yormadan yüceliğin
İki oyuncağımla oynadı
Öpüşlerinle yüceldim
Sendeki bütün bu tuhafılık beni etkilemeden
Yenik
Ve kinle donatılmış
Boşanırım
Uzak yolculuklarda
Dolarım
Yaşlı ağaçlara
Bölünürüm
Gizlerinde.

AŞK

Gecenin karanlığında
Kulak veririm
Şiirlerine
Sıcaklığına, vurgularına

Kalbin kalbimi iyi anlıyor
Beni beğeniyorsun
Açıkça ve yüksek sesle
Birisi sevsin diye
Umut ederken
Şiddetle

Şimdi bu
Gecenin karanlığı dışında
Duyarım
Şiirlerini.

SÖZCÜKLER

Bütün bu sözcükler bizi zora sokmaz
Onları çıplaklığımızla örteriz

Yalnızlık, belki de
Övgüden daha yakındır
Uzanan ellerin
Avuçlarında kanıttır
Benliği ilan eden

Sözcükleri
Bir gömlek gibi taşırız
Onunla dünyaları kaldırırız
Taşların rehavetiyle.

Muhammed Abdullah

1957'de Lübnan'da doğdu.

Kitaplarından bazıları; "Aslanın Eti" (2001), "Konuşmanın Durumu" (2006).

SONBAHAR

1

Deniz kıyısındaki
kahvede akşamın ışığı
düşerken

sana

zamanın içinde güzellikler gizlemiş
sonbaharın yapraklarıyla kumruların düşüncesinde,
her daim süregelen bu
kabaran şehvetine yayıldım,
sonrasını hiç kimsenin bilmediği bir gelecek!
Beni kabul eden gözlerine sadık kaldım
akan suyun içinde bakışların ninni olur
ateşleri aynaya düşmüş
aşkın.

2

Senin ellerin ellerime uzanır
ellerim ellerine
birbirine kilitlenir
seninle günbatımından geçeriz
akşam oturacağımız iskemleleri hazırlarız
seninle vahşetimiz olacak geceyi adlandırırız
güzel uykusuzluğumuzla.

Sonra

senin gözlerin gözlerime bakar
gözlerim gözlerine
akşamın sonunda uzanırız
sabah pencere camlarını vurur
bize ulaşmadan önce
tozun dersleri.

Bir süre sonra

boşalttığın iskemle dolar
akşam renklenir ricayla bizi kabul eden
senin gibi bu yatak ışıldar bedeninin yokluğunda
son sayfaları çeviririm
kitabın beyazlığında.

Seni iki defa elifle başlatırım

seni yücelttiğim sözlerle
iki gözünde son gizim açılmadan,
sözcüklerle
seni iki yoklukluk arasında unutmadan
son bir defa daha seni elifle başlatırım
kapalı fitnenle çıkmazlığımın izini sürerim
ben akşama yol aldıkça
denizin mavisıyla.

Ahmet Matar

Matar, 1951 Lübnan doğumlu. On kardeş içinde tek erkekti. 1986 yılından bu yana Londra'da yaşamaktadır. Halk şiirine dayalı söylemiyle bilinmektedir. Kitapları; "Adımı Taşıyan Kitap", "Matematiğin Hesap Rakamı".

YATAĞIN MEZHEBİ

Mum ışığıyla aydınlanan yatakta
Çıplak bedenlerimiz ateşle örülür.
Hiçbir esinti yok dedi:
(Senden önceki aşklar, boşu boşuna çektiğim bir
susuzluktur!
Ellerimi al
Ve uzaklaş
Alyansın çemberinde arzumu yeniden yarat)
Sözümü duymadan
Gölgesiyle gezinir
Gölgem kanatlarında dolaşır.
Kırar eşyaları
Haykırır
Toplar kırdıklarını:
(Öleceksem aydınlıktan ölürüm
Karanlıkta yaşamam asla!)

Şevki Bezik

1952 yılında Lübnan'da doğdu.

Kitaplarından bazıları; "Katledilen Vatanın Açık Gözleri" (1978), "Akan Güneşe Göç" (1985), "Latin Nehrinde Aşk Şarkıları" (1985), "Pişmanlık Gülleri" (1990), "Tozun Şarkıları" (1992), "Yusuf'un Gömlekleri" (1996).

KADIN

Kadın-şiir

Yarı kör bir karanlıkta parlardı
bir ip gibi kalır yüzleşince
içinde
yanan duru suyun
yalnız... dramındaki ateşi açıklamak için
bekler altının anlamında,
yavaşlığındaki harfler ısıtır kuyusu için
yalnız... yaratır hüznü yemeğini
en son kalbine bandırır ekmeğini
balık avlayarak
dinginliğin dışında mürekkebin fırtınasında
savrulur o
geldiği zaman çavuş kuşu öter
ayrılmaz gitmemesi için,
kökler etrafında yanar
bütün duvarlarda gökyüzü
elleri birer birer yaratır
ansızın
...beyaz sayfaların üstünde parlar
dirsekleri yakuttan
nesnelere siyah kanıyla yüzleşir
o anı geçmişle vurur
tozdan nuh gibi çıkar
meleklerim mim ardından
nidayla kuyudan kim seslenir
mürekkebe batmış kanı bile duymadan,
uzun uzadıya ulur
pencerelerden.

Cumana Haddat

Haddat, 1970 yılında Lübnan'da doğdu. 1997 yılından bu yana, Lübnan'da çıkan *el Nehar* gazetesinin kültür sayfası sorumlusu olan şair, çevirmenlik de yapıyor.

Kitaplarından bazıları; "Düş Zamanı" (1995), "Gizimin Akşam Yemeğine Davet" (1998), "Kimliğin Sonsuzluğu" (2000), "Gemiye Yüklenenler Yeterli Değil" (2004), "Geceye Dönüş" (2004),

OLASI

Dalların eşi olan meyveleri karanlıkta okşaması
yeterlidir,
Geçen bulutlar çam ağaçlarındaki bahara yeterlidir,
Yıldızların saklı olduğu
Çetin kışta soğuk yayılırken
Kucak kucağa,
Nehrin yataktan kaçmaması için
Elma veya elmanın düşüncesiyle
Dişiliğimin şehvetinde ağaçların gizli olması yeterlidir,
Kaya kayanın korkusu olur
Yarını nasıl yaracağını öğretir pınara,
Akarsuyun gülüşü gökkuşağı olur
Yağmurun altında orman açar
Yıldızlar sabrını döker,
Ay uykusuzluğunu ilan etmesi için
Gemilerin gölgesinde
Güneşin gurbetindeki kuşlar şükretsin diye
Bulutların şimşeği delirmeden
Bedenindeki altınla yıldızlar ışık olması için
Otlar birbirlerine fısıldaması
Ayın yeşillere bürünmesi yeterlidir,
Bir tek olası yeter kalbin görevi değişmesine
Tek erkekte
Ona tek başına yeterli olacağını söylüyorum
Ben kadını olacaksam.

MISIR

Salah Abdelsabur

Şair, çevirmen, eleştirmen ve oyun yazarı olan Abdelsabur, 1930 yılında Kahire'de doğdu. Mısır'ın en tanınmış şairlerdendir. Kahire Üniversitesi Arap Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde okudu. Üniversitede okuduğu yıllarda şiirleri Kahire'de yayımlanan edebiyat ve kültür dergilerinde sürekli yer aldı. Abdelsabur, üniversiteyi bitirdikten sonra bir süre Talim ve Terbiye Kurulu'nda müdürlük yaptı. 1961 yılında "Mısır" edebiyat dergisinde eleştirmenlik ve çevirmenlik yaptı. Şiirlerini genellikle eleştirel bir dille yazan şair, Mısır şiirine serbest nazımı ilk sokanlardan biridir. 1962-65 yılları arasında İngiltere'deyken Eliot'tan çok etkilendi. 1981 yılında Kahire'de öldü.

Kitaplarından bazıları; "Ülkemin İnsanları", "Eski Bir Şövalyenin Düşleri", "Hallac'ın Trajedisi" ve "Sizlere Söylüyorum". Oyunları: "Haliç Akşamları", "Gece Yolcusu", "Beklenen Emir", "Kralın Ölümünden Sonra" ve "Leyla ile Mecnun".

NAĞME

Komşumun nağmesi balkonun iplerine asılır
nağmesi bağı keser vurarak temiz çamaşırlara,
nağmesi ateş gibidir
nağmesi kalbimden söker bıçağı,
nağmesi ruhumda çiçek açar hüznümün dallarında,
ey komşum aramızdaki bu derin deniz,
rahibin azabındandır aramızdaki bu derin deniz
ve ben içinde donmuş değilim, gemiye binmesem de,
ey komşum aramızdaki yedi çöl
gençken onca köyden geçtiğim
erkekliğimde onca kelepçeyle yüzleştiğim gençliğimdir,
sen şimdi bir kalenin içinde ipekten bir yatakta
uyuyorsun

ve çoğalıyorsun gökyüzünün benliğinde
İran aynasını aydınlatarak gecenin sonunda
(tanrıların!)
(arzularım böyle benimle batıyor)
(ah ayın yüzünde bölmeden aşkımı)
seninle değişiyorum her akşam
yeni yüzler kazanarak
komşum! Elimde değil
yok, bu kısa zamanda gülüşün okşamaz beni
seni Tanrım düzeyinde beğeniyorum bu güneşli günde
ben sahip olamam avucuma aldığım bir dilim ekmeğe
bile

senden elma ve şeker olsa da,
ey komşum gülüşünle çıkmaza girer her şey
sesindeki nağme evreni kaplar
oysa benliğimin karanlık sabahında doğar
beni kendime anımsatarak...
süslenişin ışığı benim ve bütün dostlarımın gözlerinde

beni teselli eden arkadaşlarımın
belki de yalnızlığı sahiplenmez ağız kalabalığı
hafif bir esintin dünyamı örter
iki kumrunun vedasıyla,
tek kişinin büyük korkusudur kendi yığıntısında
yığıntısından doğar yeni bir sabahın karanlığı...

RÜYA

Her akşam,
Saatler gece yarısını vurduğunda,
Sesler köşelerine çekilir
Derimin içine girer canımı içer
Gölgemi duvarın üstüne serer
Özel tarihimde dolaşırım, anılarımda süzülürüm
Ölü günde çektiği cezada ufalan bedenimin sınırında
Ufalan bedenimde gömülü günlerim uyanır
Mahzun hâkimin, kimsesizliğin ve çocukluğun
penceresinden
Karar ve yanıt gibi hem gülüşüm hem ağlayışım
yaşlanır
İpi örerim onurumdan ve yitişimden
Hiçbir bağlantısı olmayan gecenin mavi tavanıyla
Kayalıkların bölgesinde kubbelerin yüzünde uzanırım
giysilerimi soyunarak
Dünya gece yarısındayken maskemi takarım.

Saatler gece yarısının ilk dakikalarını bulduğunda
Gece yolculuğum başlar şaşkınlıkla yerin altıncı
tabakasına inerim
Meçhul ve garip biri olarak içinden fıskırmak için
Yüzümdeki maske düşer, alnımın kırışıklığı gerilir
Gözlerimin içinde yaşlar dalgalanır
Dumanlı ve nemli bedenim dolaşır yapayalnız
Gecede yanıp sönen yıldızlar koynuma düşer
Karanlık ve aydınlığı yiyerek, duruluğum ve
bulanıklığım çözülür
Çayırda saklı güzel kokuların zerreciklerini taşıyan
rüzgâr yırtılır

Âşıkların giysileri altında gizlenen.
Koynumdaki dallar
Büyülü müziğin hayatını parçalar
Ovada savrulur
Ona yönelirim tamamlandığı zaman
Onda gecenin yıldızları taşınır
Saatlerin dakikaları oluşur
Her sabah, doğunun yaşam kapısını açar
Ve içinden güneşin yangını çıkar
Işıyla karşılaşır ve çıplaklığını açarım
Yanı başımda yıldızlar soyunur
Kürkü toplar atarım üstümüzden
Ve gecenin ipi kesildiğinde
Sıradan bir mahzende yüzleşiriz
Bakan gözlerin yaşarması için
Kadınlığın önündeki rafların altındaki yollarda.

Ahmet Şevki

Babası Kürt, annesi Türk olan Şevki, 1868 yılında Kahire'de doğdu. Yaşadığı dönemde Arap edebiyat çevresinde "Şairlerin Prensi" diye anıldı. Arap şiirinde modern şiirin öncüsü oldu. Hamisi olan Abbas Hilmi Paşa'yla birlikte, gerek yaz aylarını geçirdiği, gerekse Avrupa dönüşü uğradığı şehir olan İstanbul'un doğal ve kültürel zenginliklerini şiirlerinde dile getirdi. Kitaplarını, "Arzular" adı altında dört ciltte topladı. 1932'de öldü.

Hakkında Prof. Dr. Ahmet Kâzım Ürün'ün yaptığı *Ahmet Şevki 1868-1932 Mısır'da Türk Bir Şair* adlı bir çalışma var. Ahmet Şevki'nin *Necat-ül Musallî* adı kitabı, Osmanlıca (Matbaa-i Osmaniye neşriyatı) olarak yayımlanmıştır. (1888)

SANA TUTUNDUĞUM SAATLER FOTOĞRAFIM OLDU

Sana tutunduğum saatler fotoğrafım oldu
Barınağım ve yolum oldu
Sendeki ruh varacağım yerdir
Dokuz canlının ulaşacağı yerdir
Bu fotoğraf başka bir ruhtan esiyor
Hayatımdan önce olan.

SENİ GÖRMekten KORKUYORUM

Hastalıktan değil bu isteksizliğim
Ancak seni görmekten korkuyorum
Oysa toprak gözlerime dolar
Seni görmemekten dallara dolan
Güzelliğini örten,
Yapraklar senden daha güzel değil
Kanatlarımın arasındaki bitkiler
Sana içirilen kandan bir kalptir,
Dönüşün güzelliğinde ölümüm ne zaman?
Çirkinliğe bırakılanı ben de bırakayım mı?
Bu acıyı diyorum: delilik
Delirmeden önce sana söylemediğimi
Yarındaki umudu kim görecek
O amaçla gittim işte kim gördü.

İbrahim Naci

31 Aralık 1898'de varlıklı ve edebiyat meraklısı bir ailenin çocuğu olarak Kahire'nin Şubra semtinde doğdu. 1923'te Tıp Fakültesi'nden mezun olan Naci, doktorluk yaptı. İngilizce, Fransızca, İtalyanca ve Almanca bilen Naci, 13 yaşında şiir yazmaya başladı. Bir modern Arap şiiri ekolü olan Apollo Grubu'nun mimarlarından. 1952'de Temmuz Devrimi'nden hemen sonra başlatılan tasfiyede Vakıflar Bakanlığı, Sağlık İşleri Daire Başkanlığı görevinden erken emekliye ayrılmak zorunda bırakıldı. Ekonomik sorunları ve bohem hayatı nedeniyle bozulan sağlığı onu ölüme doğru sürükledi ve 25 Mart 1953'te Kahire'de hayata veda etti. "Son Şiirleri" ölümünden dört yıl sonra "Yaralı Güvercin" adıyla yayımlandı. 1966'da diğer şiirleri, "Toplu Şiirler" adıyla basıldı. En ünlü kasidesi, "Harabeler" bestelenerek Ümmü Gülsüm tarafından seslendirilmiştir.

İlk divanı "Bulutların Arkası"nı (1934), "Kahire Geceleri" (1944) adlı kitabı izledi.

BİR AKŞAM

Birbirinden uzak mekânlarda yaşadık
Gülleri alanın anlattıkları armağanım oldu
Sızımızı değiştirerek bana soran,
Bu havanın yarattığı şiddette sindim
Heyhat dedi! Sendeki gözler bende de var
Güzelliğine ellerim yastık olur
Ben arzuyu benden uzaklaştıracak alışkanlığım olmadı
Arzuladığım güzelliğinin sıcaklığıdır
Ve bu şiir bütün evde yankı yapıyor
Armağan olan binlerce fırtınanın ardında
Bu sözüm kalbine katkı olsun
Rüzgârın divanı titretmeden bu sözü
Dirilişimin alışkanlığı olacak bu dönüş
Beni sığınaklarda sinmiş bulamayacaksın
bedelini ödesen de.

SUSKUNLUĞUN TİTREYİŞİ

Ancak buradaki suskunluğum titriyor
Hasan'ın şarkılarını dinlerken
Ah, sazın tellerine uyurum
Dileklerle uyur bu bağıma batan
Yasla bütünleşen bu kış
Bu arzu, bu inilti ve bu istekler
Katlanarak içlerindeki fırtına içimde diner
Bu acı suskunlukta dönüş yol alırken

Biliyorsun bu dünya olduğu gibi göç halindedir
Gölgene gölgeler eklendiğinde sen nerede olacaksın
Belki de bu aydınlıkla dağılırsın
Işık gibi o değişen durumunla ve
Anılarımda su gibi akmayacaksın, benden
Uzaklaşacaksın, hayalimi hayalinde dileyerek

Bende benimle daralır bu dünya
Bu geniş mekânla aldanarak ve yayılarak, oysa
Bu dünya koynumuzda birleşebilir
Ayrılığımızdaki mutluluğun iki kıyısındaki
Bu hüznü söndürene dek
Bizi birleştirecek ana dek içinde batacağız
Her şey anlamlarda görülecek
Anlamaların ardında gizlenen anlamında.

Emel Dunkul

Dunkul, 1940 yılında Mısır'ın Kale adındaki küçük bir köyünde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Kana şehrinde tamamladı. Aynı şehirde Hukuk Fakültesi'nde okurken öğrenimini yarıda bırakıp Kana Adliyesi'nde çalışmaya başladı. Bir süre bu işte çalıştıktan sonra, İskenderiye'de gümrük memurluğu yaptı. Burada çalışırken Siyasi Bilimler Fakültesi'ni bitirdi. Eski Arapçayı çok bilen Emel Dunkul'un şiiri Yunan ve Mısır mitolojilerinden beslenmektedir. 1983 yılının Nisan ayında amansız bir hastalığa yakalandı, Mayıs ayında Kahire'de öldü.

Kitaplarından bazıları; "Ellerimin Arasında Ağladı Mavi Güvercin" (1969), "Hadisin Üstüne Asılan" (1971), "Katledilen Dolunay" (1974), "Gidişin Sözü" (1975), "Basus¹ Savaşını Yeniden Söylüyorum" (1983), "Toplu Şiirler", "8 No'lu Odanın Sayfaları" (1983).

1. Besus, Cahiliye döneminde iki kabile arasında çıkan savaşın adıdır. Bu savaşa katılanlardan ve başı çekenlerden biri Besus'tur. Savaş, Besus adlı bu kadının adını taşımaktadır. (Ç.N.)

SENİ TAPINAĞIM BİLDİM

Sana geldim kabuk bağlamış kanlı irini sıkarak
Katlimin kanatlarında sürünerek, ezilen bedenlerin
üstünden

Kılıç kırılmadı, düşmanın alını üstünde
Sorarım ey mavi
Kovulan peygamberin yakut ağzında
Kesilen yükselişimde... o rüyayı sondan başa doğru
gören evinden kovulur mu

Miğferde saklı çocukların resimleri... sahrada yüzleşen
Fıskırıp coşkuyla yatağında akan suda
Kafa taslarındaki mermi delikleri... ruhu okşayan
sözcüklerin içinde

Kan ve kum dolu ağızdan çıkan
Sorarım ey mavi
Kılıçların arasında kovulmuş öylece durur mu...
duvarın dibinde

Kimsesizliğin ve kaçışın arasındaki kadının çılgılığında
Çıplaklığını nasıl taşıdın
Ya sonra geçip gittin mi? Benliğim bununla
katledilmedi mi? Her gün mü?
Etim her düştüğünde... kirlenmiş toprağın tozuyla
bulandığında da mı?

O kutsal peygamberle konuş
Tanrı'yla konuş Şeytan'ın lanetiyle
Gözlerini kapatma, çanlar vurduğunda
Çalkalanır kanımdan yapılan çorbalar... istemediğin
Benimle dinmeyen şiddetle konuş
Ne duvarlar ne de gece gizler bu çıplaklığımı
Ne tanık olduğum bu sayfalarda gizlenirim
Ne de dumandan bulutların içinde yayılırım

...Gözleri büyüyerek çocuklar etrafında koşar...
inatlarından yorgun
Seni kesiyorlar ey çocuğum... biz lağım çukurundayken
Bizi içlerinde taşıyan gömleklerin düğmelerini çözün...
tüfeklere dayanarak

Bu güneşli sahrada susuzluktan öldüğümüz zaman
Parlayan dudaklarında adımız durur
Gözler kapandığında
Şehirlerin umursamadığı yüzümü nereye saklasam?
Topraklar güler: güler...
Yüzün... bana göz kırparken.

Ey kutsal peygamber
Susma, sen sustukça yıldan yıla yüce inancına
yönelirim

Dilsiz dersinle
Körleşir beni taşıyan at
Bekçinin kestiği Abdul Abbas'ın kör karanlığında
Sofuluğuna düşerim
İyisini isterim
Kadınların kollarında uyurum
Yemeğim kırık tabaklarda, suyum, gün ışığı yitince
İşte ben bu hastalığın saatlerinde
Kum tepelerinin savurduğu ve atlıların içinde
gömüldüğü saatlerde

Meydanlara çağırın
Ben o etin soyunu tadan
Ben etrafımda olmayan o şan

Ben o kötülüklerin meclisine kıyan
Ölümü çağıran meclise davet edilmeden
Ey kutsal peygamber konuş
Konuş, konuş
Kanımı saran bu toprak üstümü örtüyorken
Susuzluğum şarap isterken
Beni boğan suskunluğu sor
Vadide yürümeden develer
Askerler annelerin öfkesini taşımadan
Bana dost olanı gördün mü?
Secdeye duran dizleri sor
Bağlandıkları ipleri sor
Vadide yürümeden develer
Vadide develer yürüdü mü?

Seni tapmağım bildim
Sözcükler neden hüznle söylenir?
Onlara gözlerine dolan
Tozun kilidi söylemediğini söyledim
Ey solan mavi
Onlara söyledim, mesire ağaçlarının altında söyledim
Onlar güldükçe ağaçlar hışırdadı
İçlerinde kılıcın keskinliği: derine saplandıkça

Zaferden kaçanı emdiler
Onca kalbin yarası
Ruhun ve ağız yarası
Ölüme kaldı
Mühürlü

Damarlar

Günün sonunda kimsesiz çocuklar ağlar

Esir sulardan su içirir kadınlar

Giysilerinde çıplak

Kafalar uzar, edinirler ne de sıkıştıkları yerden

bağırırlar.

Ey mavi işte sen

Yalnız, kör

Boyun bükünce aşk şarkıları, ve ışık

Kayıklar kıyılarda mahir

Kızaran yüzümü nereye gizlesem

Bu duru sularda tökezlememek için

Erkek ve kadının gözlerinde

Sen ey mavi

Yalnız bir kör

Kör ve yalnız.

ÇİÇEKLER

Gül dolu bir sepet
Mahmur gözleri arasında ışıldayan
Bütün bir demetin
Katmanları arasında adın yazılı

Bana bu güzel çiçekleri anlat
Beni mutlu eden – dehşet –
Koparıldıkları anı
Kırıldıkları anı
Taşınırken idam edildikleri anı!
Bana anlat...
Bahçedeki yüksek sarmaşıklardan toplandıktan
Sonra güzellikleri cam vitrinlerde yayılırken, veya
Islak ellerde, hatta satın alanın ellerine geçerken
Bana anlat...
Bana nasıl geldiklerini
(Yeşil boyunlarından bir melek gibi kaldırımım)
Uzun ömürler dileyerek!
Bana o güzel benlikleriyle soyluluklarını sunarlarken!

Bütün bir demet
Kapalı bir ufku arasında
Soluk alır benim gibi – dökülerek – tane tane
Onları taşıyan göğsün üstüne – arzuyla
Kartlarında katilin adı yazılı!

Ahmet Abdilmakti Hacazi

Hacazi, çocuk yaşta Kuran'ı hatmetti. Öğretmenlik yaparken 1978 yılında toplum ve siyaset okudu. 1979'da Arap Dili ve Edebiyatı'nda doktorasını yaptı. Fransa'da şiir üstüne araştırma yaptıktan sonra, Kahire'de *El Ahram* gazetesinde çalıştı. 1989 yılında Kavafis Ödülü'nü aldı.

Kitaplarından bazıları; "Kalbi Olmayan Kent" (1959), "Fizizler" (1959), "Tanınan Kalmadan" (1965), "Güzel Ömrün Şarkıları" (1972), "Gece Kentin Dünyası" (1978), "Yapraksız Ağaçlar" (1989).

ZULÜMDE AŞK

Seni seviyorum! Gözlerim seni sevdiğimi söylüyor
Yükselen feryadım bunu söylüyor,
Uzun suskunluğum
Bana eşlik eden bütün görüşlerim, bunu söylüyor...
Seni seviyorum!
Ve sen bunu hâlâ bilmiyorsun!

Seni seviyorum... gülüşümü gizlediğim zamanda bile
Gelip geçen alışkanlığım gibi, ilk defa yaşadığım o
anı,
Teslim olduğum zaman, sonra hızla geçiştirdiğim,
Yerin dibine girdiğim
Zaman, bana söylüyorsun... son şiirini göster
Göstermekten sakınıyorum, gözlerimizin
karşılaşmasından korkarım
Şiire bakar gözlerim, uçmak için zindanın kapısını açar
Yaşatacağı özgürlükten ve yükseklikten korkarım
Ellerinin üstüne çizeceği yükseklikten korkarım
Sana ulaşacak neyim varsa dizginlerim!

Ancak ben akşam olunca açılırım
Bıçağın ağzındaki esir gibi
Bağrımın kapısını açarım
Güvercinimi uçururum
Şehrin ışıklarıyla zafere ulaşırım
Köprülerin altında oynatırım
Ona derim... ey aydınlığım, seni seven kalbimi gör
Ona derim... ey gemilerin güvertesi istediğin yere git
Aşk neden yalnız yürüyor?
Vurulan ekinim neden solar filizlenen ağaçların
dışında?

Karanlıkta bile ışık gözlerimi kamaştırıyor,
Karanlıktan ve ışıktan sonra şu anı duyumsuyorum,
Şehrin kalbime girdiğini duyumsuyorum
Sözcükler bile söylüyor, kadınların yanımda
yürüdüğünü

Korkuyla sevgilimi anlattığımda

Sevgilim baharla geldi
Bugünün geldiği gibi, geldi sevgilim
Çıplak kıyıların açlığını ve kokusuyla karşılaştım
Meyvemden kopardığımı yedirdim
Saçlarını taradım
Gözlerimi ayna yaptım
Altından düşleri giydirdim, yürüyelim dedim
Çoğalan hayatın sonuna
Alışkanlıklarımı edinir, ben de onun
Ancak akşam karşılaşıyoruz
Sevgilimin yüzüne uzun uzun bakarım
Konuşmadan

Sevgilim baharla geldi
Kendi gözlerini bile anlatıyorum ona
Ay yüzüne uyar garip
Ağaçların kalbine uyar rüzgâr
Döndüğüm zaman, kendi kendime diyorum
Yarın ona her şeyi anlatırım!

Muhammed Afifi Matar

Matar, 1935'te Kahire'nin Ramlat-el-Ancab köyünde doğdu. Felsefe okudu. Enver Sedat döneminde sürgüne gitti. Mısır'a dönünce *Sarabel* dergisinin editörü oldu. Eserleri ve çevirileriyle birçok edebiyat ödülünü kazandı. 28 Haziran 2010'da Kahire'de, sirozdan hayatını kaybetti. 2000 yılında "Toplu Eserleri" basıldı.

Kitaplarından bazıları; "Suskunluğun Defterinden" (1968), "Kan ve Toprağın Kitabı" (1972).

BU GECE

Bu gece başlayacak
Yaşamdan bir zulüm, karanlığı toplayan bu gece
Katran ve sürme yağmuru bu yıllanmış acıda!
Gözlerin ona düğümlenmiş ve meydanda
Bağlı kafatası
Ey son gizim-, sen onun büyük şiddetinde
Yok olmayan
Şehrinde fırtına ve rüzgârın sürüklediği
Kimsesiz toprak
Bu gece başlayacak
Parlayan tuzda kartonlar kümelenir
Gözkapaklarının altında
Bu gece başlayacak
Güneş parlıyor beni dindiren
Gözlerin yüksek meleklerden
Bağırıyor, çalkalanan yüzünden başka bir şeyi
Etkilemeyen
Tanıdık kokular yayılıyor ve bu gece başlayacak
On dakika iniltilerini sakınmadan
Çan gibi çalan rüzgâr kaybolur yükselerek ufka
Ufukta Tanrı'nın gözyaşları
Bu gece başlayacak
Düşlerinin ölümü başladığında benzersiz düşlerin
Ölümün olur
Ey sabrın cesedi
Söyle... bu korkmadan korkuya güvenmek mi?
Saçılan korkunun makamı başladığında
Külünden doğup sana açılırım
Cesaretin kokusu saçılmadan gün doğar.

Abdelmunim Ramadan

Mısır'ın genç kuşak şairlerinden Ramadan, 1951 yılında Kahire'de doğdu. Bir çocuk babası. Memuriyete başladığı "İş ve İşçi Bulma Kurumu"ndan 1990 yılında emekli oldu. Emekliliğinden sonra tek uğraşı edebiyat oldu.

Kitaplarından bazıları; "Düşün Karanlık Zamanı" (1980), "Düşün Karanlık Mesafesi" (1980), "Korkudan Uzaklaşmadan Su" (1994), "Yeryüzünde Değişen Şairin Yeri" (1994), "Uzak Dünyalarda" (2000), "Yüksekteki Gurbet" (2000), "Yayımlanan" (2002), "Parlayan Köpükler" (2002) ve tek romanı, "Neden Dostlarda Uyuyor Geçmiş" (2005).

AŞKLAR

Onun yanında hüznlerime perde çekilir
Onun yanında aşkın zamanında düşer sonum
Onun yanında dili tutulur daralan dostluğun gözleri
Onun yanında Tanrı bütün çocuklarına sahip çıkar
yeryüzünün ardındaki suda
Onun yanında piç meyveleri alıyorum gösterdiği bağı
beğeniyorum
Onun yanında tereddütsüz soyuyorum çözülmüş
giysileri
Onun yanında soğuk suyla yıkıyorum kabaran iki kalbi
O taksi şoförüydü hızlıydı
Andığım savaşın içindeydi
Uçarak rüzgârı biçen iki çiviymi ellerimde
Bu yükseleni avuçlayan bir suydü
Işıldayan iki gökkuşağıydı kaplayan derinin altındaki
ve üstündeki ışık gibi
Tanrı'nın evinde bu sevincin çatlamış bir giysi kalıbıydı
Korkunun ilk uyanışı açılmıştı
Bu nedenle gece koynumda uyudu
Bu nedenle denizden çıkan inciler parladı tırnaklarında
Bu nedenle gözleri ardında tamamlandı burçlar
Bu nedenle Leyla Murad
Bu nedenle şehvet aktı Cudiş'in¹ içtiğinden
Sabah gerçekten evliydi
Sabah gerçekten yalnızdı
Sabah minarelerde şarkılar söyledi

1. Dağdan akan bir pınarın suyu. (Ç.N.)

Oysa benden başka herkes Yediş'le yetindi
Oysa benden başka herkes Arnad'ın arzusuyla yetindi
Oysa benden başka herkes günü gün etmekle yetindi
Oysa benden başka herkes orduyla ve napalmla ve
fanteziyle yetindi

Oysa benden başka herkes Volim'in sevgisiyle yetindi
Oysa benden başka herkes yatakta uyuyan küçük
kuşlarla yetindi

İnsanlar sanıyor ki orada Cudiş ikircikli
İnsanlar sanıyor ki ektiğinden biçmedi
İnsanlar sanıyor ki güneş ayak parmaklarını yaktı
İnsanlar sanıyor ki taksi şoförü ekileni biçti

Sonra İzabel gözlerine sürmeler sürer, başını süsler ve
bacadan çıkar

Sonra Tanrı sisle çöker ve kaldığı evi yeniler sonsuza
Sonra denizden çıkan inciler bedenimde bile sabahı
karartır

Sonra düşen gecede yalnız uçamam
Sonra minarelerde şarkılar söylerim
Onun yanında örtüleri açtım çıplak bedeninin
üstünden

Onun yanında rüzgâra ufalttım son mırıltısını
Onun yanında yavaşlayıp uyuyan ata yoldaş oldum
Onun yanında melekler durdu bütün yollarda ve
Tanrı'nın huzur bulduğu evde

Onun yanında meyveli turtayı aldım ve onun
kardeşini bahçeden verdim
Onun yanında gecenin karanlığında çılgılığındaki
meyveye benzer şeye sarındım
Onun yanında geriye kalan açığa çıktı ve hüznüm bu
aşklara sıkıca sarıldı
Onun yanında önüme uzanan yollara çıktım, bütün
mutlulukları tadarak
O Tanrı'yı sevindirir, tekrar tekrar onun yemediği
bütün şeyleri yiyerek
Tanrı'nın uzak durduğu bütün uykularını uyudu
Suyun ardında ve yeryüzündeki yollarda.

OLGUNLAŞAN KÖKÜN TANIKLIĞI

yükselerek şerefelerin eşliğinde yüce Tanrı'dan dileriz,
dua ederiz: Ey bu arzuların
sahibi, ey göğsündeki beyaz karanfilin yalnızlığı, ithaf
edilen beyazın,
beyaz şarabın, şarabı okşayan parmakların, dolan
yıldızlarımızın,
onca uzak zamandan sana inenin, gerçekten onca uzak
zamanın,
çok inatçı olanın, uzun bir zaman tek başına oturanın,
değişiklik
isteyen değirmenini çalıştırıp yemeğinden yiyenin,
içkisinden içen,
yükselerek şerefelerin eşliğinde yüce Tanrı'dan dileriz,
dua ederiz: Ey bu arzuların
sahibi, eğer gökyüzünden çözülürse ona iki sicim
veririz, hatta yeryüzüne
düşerse, hatta bu kanda ve sorularda tuhaflık
görmeden, gömleğini şöyle
bir okşadıktan sonra, uzun gecenin yarısında şarkı
söylediğimi nasıl
duyacaksın, tenimin tütsülendiğini nasıl göreceksin,
bulutlarla sabahlarım, beni
gölgeleyen, üstüme yüzen, eridiğiyle yetinmeden, bana
suskunlukla
geri dönen bulutlarla, yağar
yağar
hatta bütün bulutlar tenime batır, o benim
düşmanımdı gözümde
yanan rüzgârı süpüren, toplayan, çökerten yıkıntıların
şarkılarıyla,

yeryüzünde göğü biçimlendiren ve ondan sonra,
rüzgâr gibi boşalan,
beni çam ağacında yitiren, bana: Yüksel şerefelerin
eşliğinde yüce Tanrı'dan
dile ve dua et, der, ey bu arzuların sahibi.

Hasan Talib

Talib, 1944'te Kahire'de doğdu. Manchester'da edebiyat ve felsefe okuduktan sonra Kahire Üniversitesi'nde edebiyat üzerine doktorasını yaptı.

Kitaplarından bazıları; "Genç Kızın Memesindeki Ben" (1972), "Leylakların Yaşamı" (1982), "Işığın Sonsuzluğundaki Ateşten Uzaklaşırım" (1988), "Zebercet Zamanı" (1990), "Cim Ayeti" (1992), "Nil O Nil Değil Artık" (1993), "Kutsal ve Güzel" (2001).

BAŞLANGIÇ

Benim ve senin

Miladı

Ölümün sarhoşluğu olsa bile

Ben ve sen

Vatansız ve evsiz

Işıldayan yıldızlara yanıt oluruz

Suskunluğun korkunçluğunu kırarak

Paylaşıyorum:

Geçmişin kasvetini taşıdıktan sonra

O belirsizlikten bana gelen

Sözcüklerin meşalesini taşıyorum

Ölümden

Ölüme

Bütün gereksinimlerim

Feryadım

Bütün bağışım

Sensin.

AKŞAM

Akşam nasıl çocuk olabilir?
Her daim aşkın odasındayken
Gündoğumundan önceki horozun ötüşü
 Hafiften yayılır
Hatta korkuyla yan yana olanlar bile uyanmadan
Dudaklarım dudaklarında her daim hazırken
Tamamlanacak bir düşün arasında bir soru gibi
 Hareketlenme başlarken
İncelik geçer
Ve dudakların daha bir yapışır sana
Hatta tanık olan meleği bile yerinden koparır
Oysa uyarılan söylüyor: Seninle
güzelleşir bu sabah ey Tanrı'nın yarattığı en güzel şey
Düşlerin güzelleşerek
Söylersin:
Su eserimdi ve
Hava ve ipekten bir deniz ve
Şalvarlı bir güvercinle uçar aşkın tavafı
 Ufkun çizgilerinde
Ve pencereme konan
Ben yalnızken
Seni işaret eden suskunluğa yönelirim
Beni erkek bir martı bile uyardı

O havada yaratılan
Suyun üstüne
Bir zerre gibi konarken
Balıkları yarıp
Usta bir balıkçının şarkı söylemesi gibi
Toprakta bir koku oldum
Kayalık bir kıyıya yüzdüm
Kayalıklar beni kucaklayana dek
Penceresi insan olan!

Hilmi Selim

Selim, 1952'de Kahire'de doğdu. Kahire Üniversitesi Gazetecilik ve Edebiyat Fakültesi'ni bitirdi. "Edebiyat ve Eleştiri" dergisinin editörlüğünü ve *El Ehla* gazetesinin kültür müdürlüğünü yapmaktadır. Şairliğinin yanı sıra birçok çevirisi bulunmaktadır.

Kitaplarından bazıları; "İskenderiye Bir İşkence Olsa da" (1981), "Beyazlığın İçinde" (1984), "Beyrut'un Yaşamı" (1988), "Kutsal Taşın Açıkladığı" (2002).

BALAD

Birlikte keşfetmiştik,
Günahtan günaha:
Sen gençliğin iki yalnız giziyle çıktın,
Arap yarımadasındaki ayıplardan,
O aldatan tatlılığını üstünde taşıyarak,
Barbar, katı ve yasaklardan şikâyet ederek.
Ama, seni, ben bu balada yazdım
Başında kimliğini yazarak,
İkimizin yarasına sürülen çamur gibi.
Bu gizi sana armağan ediyorum:
Sana o yatakta okumuştum Kavafis'in şiirlerini
Sana o yatakta okumuştum Cibran'ı.
Bakışların şaşkınlığa bürünmüştü,
Önüne sütlü mısır gevreğini koyarken,
Gümüşten takılar sunmuştum.
Birlikte keşfetmiştik,

Günahtan günaha:

Sen doktorun söylediklerine harfiyen uyarak,
Kendimi nöbetine adadım
Bulduğumuz konumda
Bir sonsuzluğun sonu gibi oturduk
Bizi çağıran gündoğumuna yakın
Başımızı yaran kırık camlarda
Okulun pencere camlarını kırdıktan sonra,
Uykunda sayıkladıklarını duymuştum:
"Babası gibi meyhaneciydi
Beni şaraba boğarken kibirlenen
Kibirli birine benzerdi, oysa utancından sürünüyordu,
Donmuş bir şeyi fırına atar gibi
Kızarmış ekmeği kucağında taşırdı
Bu coğrafyanın ardında düşüncemi kestim:
Bu zayıf ve zalim pazarda
Uçaklar kardeşim oldu
Ölümün kardeşi beni sahrada karşılar gibi."
Birlikte keşfetmiştik,

Günahtan günaha:

Açık iki düşümüz keşfedilir Nisa suresinde,
Onda Bağdat'ın teslim olduğu,
Kayıplar başının üstünde çözülür gibi
Ellerin bu baladın anlamından yakın durdu
Baladın anlamı onca yakınken
Bulutun gırtlığında.
Fatma'nın baklası olmadan
Şimdi açılmış
Ve ilaç alman gerekirken.

Muhammed Süleyman

Muhammed Süleyman, 1966 yılında Kahire'de doğdu. Ziraat Fakültesi'nden mezun oldu. Şiirlerini "Şiir" ve "Edebiyat ve Eleştiri" dergilerinde yayımladı.

Kitaplarından bazıları; "Güzel Bir Gökyüzü Altında", "Adım Benim Değil", "Eski Rüzgâr".

SU

Bütün bu su nereden geliyor?
Asfaltın üstündeki su
Ağaçların üstündeki su
Havadan boşalan su
Çeşmeden akan
Sabah akşam bu suyla yıkanın ve
Bembeyaz uyanın
Başka taşlar gibi kararmadan
Sahrada siyahlaşan
Çıplak esir vadide
Pamuk beyazıyla bilinen vadide.

Bulutların ve suyun haznesi olsam
Küçük bulutlarla
Testilerden gürül gürül taşsam
Ve Kaf Dağı'ndaki kar olsam
Uykuyu sevenleri uykusundan uyandırsam
Duran ve oturan iki karatavuğa ulaşınca
Eğilip şeffaf havayı görsem
Bulutlar toplanışım ve akıntımdır desem
Toz tozun gerçeği olurken
Odam yüksek bir katta olsa
Sendeki tatlılıkta kalsa yüceliğim
Ellerime damlaları çizeceğim,
Sendeki
Yatak saçlarında eriyecek
Sendeki
Suyun üstüne düşerken gökyüzü.

MARIA

Maria, Hollandalı bir şair
Şimdi dolaştığı şehri biliyor mu
Tamamen onu saran
Yağmurdan soruyorum
Denizin derinliğinde
İki tuzla karışan bu vatana
İnanıyor mu?
Ayaklarını bağlayan havanın şaşırttığı yol ayrımı
Dalgaların şekli saçlarını anımsatır
Boşluğun rengiyle;
Maria iki ressamın tablosundan geçti
Maria yirmisinde veya ellisinde bir kadın
Maria bütün ıslak basamaklardan geçti
Maria uzun boyuyla bu kapıya zor sığan
Maria azıcıkta olsa şiiri bilen
Usta bir şair
"Hangi asker gözlerini bağladı
sonunda bu yolu yalnız katillere bıraktın."
Maria yazıyor
Katledilerek gördüğüm ölenleri unuttum mu
Yoksa ben ölümün tanrısından kör mü oldum?

SURİYE

Nizar Kabbani

Kabbani, 21 Mart 1923'te Şam'da doğdu. 30 Nisan 1998'de Londra'da öldü. Suriye'de hukuk okuduktan sonra uzun yıllar çeşitli konsolosluklarda ve dış işlerinde diplomat olarak çalıştı. En uzun diplomatlık dönemini Çin'de yaptı. Çin görevi sırasında, Arap edebiyatı ve tarihiyle ilgili birçok makale yazdı. Çeşitli Arap ve Avrupa gazete ve dergilerinde yayımlanan bu makalelerini daha sonra kitaplaştırdı. Suriye'nin ve Arap şiirinin en güçlü sembolist şairi olan Nizar Kabbani, bir başka anlamda Arap şiirinin en uçtaki, feminist ve erotik şairidir de. 1967 yılında, Ortadoğu'da patlak veren savaşın etkisinde kaldı. Toplumsal yara sayılan Arap halklarının birbirlerine karşı anlaşılabilir tutumları ve cehaletlerine hiçbir anlam veremeyen şair, 1970'lerde birkaç şair dostuyla Arap dünyasında "Haziran Şiir Akımı"nı başlattı. Bu akımla kullandığı şiir dili ve imgelerle Arap şiirine yeni soluk ve söylem getirdi, yol gösterici oldu. Yaşamı boyunca kadını, şiirinde çok sık ve inceden inceye işledi. Kabbani'nin Türkçe'de yayımlanan *Ben Beyrut, Seninle Evlendim Ey Özgürlük, Aşkın Kitabı, Gözlerinin Mavi Limanında* eserlerinin yanı sıra, sanatçı hakkında *Şiirin Galip Aşkın Devrik Kralı Nizar Kabbani'de Aşk ve Kadın* başlıklı Aysel Elgün Keskin imzalı bir araştırma da vardır.

Nizar Kabbani'nin otuzu aşkın sayıdaki kitaplarından bazıları; "Esmer Kadının Bana Söyledikleri", "Samba", "Güzelim", "Yeşil Bir Lambadır Şiir", "Geçkin Bir Kadının Güncesi", "Yüz Aşk Mektubu", "Yasak Şiirler", "Ben Tanıgım Yok Senin Üstüne Bir Kadın" ve "Güzel Kasideler".

UTANCIN ŞİİRİ

Akşama yüklenirim... şeffaf ve diri dudaklara...
Uzun ve kısa pantolonumla...
Şimdinin yorgunluğu küçüklüğün ölçüp biçilmesidir.
Önümdeki yolun çizgileri... dönüp dolaşan çizgileri...
Bu dolaşan askerden yorgun düşen uzaklıkta...

Kaldırdılar... Arap padişahı gibi bana emrederek:
Önüme yaklaş hele...
İki dudağındaki azgın hintbiberini benimle dindir:
Önüme yaklaş hele...
Önümdeki parmaklarıyla ez üzüm tanelerini
Bana bağır: Önüme yaklaş...

Beyaz ellerini kaldırdığını gördüm, efendim,
ne bir bağ ne de bir şart
Şehrin anahtarı emrinin altında...
Barışla girdiğinde.

Şehrin köprüsü,
Oysa benim girişim hangi kapıdan gelir sultanın
kışına...

İçinde bütünümü oluşturan, içindeki kim,
Uyumak için bıraktı beni...

Beyazlığına bindim... kırmızısına... yeşiline...
Bu renklefe nasıl karışayım?
Alaca camlar küçük kültürümü taşır...
Ve şiirin cehaletine geri çevirir beni.
İsteklerle kırpar duygularımı
Üstüne batırır beni senin son dişiliğine...

Maya bana şarkı söyler ve o buğulu gözlerle-
Yunan mitolojisinden bir şarkı okuyorum
Gereksiz nedenlerle gülersin... öfkelenirsin gereksiz...
Gereksiz beğenirsin...
Yüklü altınla girersin aynanın düşüne...

Maya bana bir nida söyler...
Dudaklarından susuzluk çekiyorum.
Sürmenden susuzluk çekiyorum.
Mesire yerin renkleri gibi yüzüklerinden
susuzluk çekiyorum...

Maya sonu söyler iki şiirden sonra verdiği öğütte...
Kimse yapmadan yaklaştığım sona...
Şarap söyleyen herkes benim dostum olur...
Maya'nın söylediği herkes...

Maya üstümde "etkisi" gizli...
Mutluluğu ister bağlı saçlarıyla...
Ben çıplak sırtıyla yüzleşiyorum,
Kayıp bir çocuk gibi yıllanmış bir armağanla.
Güneş her daim parlak Maya'nın sırtında.

Nereden yola çıksam?
Deniz altından... sarı tüyünden...
Onun karadaki sütunları adadan daha çok...
Kim gördü şiirin yumuşaklığını, şarap, Maya'nın
belinde?

Maya... yumuşak ağzında tohumları olan,
Kovulan kokuları ağığa çıkaran.
Maya şarabın sürecinde yol alan,
Ve şiirin sürecinde,
Kasidenin damarlarında çıkan.

Ve ben dişiliğinde yol alan... gülüşünde...
Yeni toprakta yürütürüm bütün ikincileri.
Maya anılanların yalnızlığını söyler şimdi...
Son dişiliğin yalnızlığım...
şarap söyleyen herkes benim dostum olur...
Maya'nın söylediği herkes...

Maya adı şeytan olan...
Mirasın muhalefetinden korkan.
Maya savaşan. Yaşatan. Tekrarlanan. Temizleyen.
Adımlarını attığı yerde tatlılaşan...

Temmuz sıcağında uşyen sırtım,
Nasıl da eziyor iniltisi aşkın sanatında yceleşen
sırtıyla?
Yüce sırtındaki ölüm m?

Güvercinlerin perdesi arasında Maya ekin gibi durur...
Bana adaklarını ve hikyesini gösterir...
Ben isteklerimi zaptedeni görürüm, dolu dolu.
Varlığında ve yokluğunda
Ağığa çıkınca yokluğu... elleri beni bozguna uğratır...

Maya akar... ağzı sulandırır dağ elması gibi,
Haliç ondan kesilir Maya sorulunca...
Maya... sonu tekrarlar ölmeden düzlüğündeki kimse...
Şarap söyleyen herkes benim dostum olur...
Maya'nın söylediği herkes...

Maya... tavuskuşu gibi seslenir...
Çiçeğin ve ateşin soyundan.
Maya... komşunun bardağında fışkıran suyunu
araştırır...
Kararı ne zaman alacak?

Bu kıyıları yeşilin ölümü...
Ve sonrası, Hint'in yolunu getirir...
Gemimin güvertesi dönüyor...
Deniz memeleri arasında, mercan...
Birçok ihtimale yayılır...

Çıplaklığım neden?
Ellerim, mermerinden ayrıyken...
Anılarım uğultusuna yabancı anılarında...
Maya bana şarkılar söyler...
Sofralar dağılır... yemişler... iskemleler... lambalar...

Bu şarap yeni bir yastır bana...
İnleyişim konuşmanın başlangıcıdır...
Bu karar ne zaman olgunlaşacaksa?

Maya... evinde şarkı söyler
Maya'nın bahçesi nerde sınırlarından taşmayayım?
Perdenin ardında güvercinler inci gibi ışıldar
Teni şarapla tutuşan

Maya... bana sonunda kadınlığını söyler
Meleğim... karanlığım
Sonunda yemin eder bu karanlığı kimsenin yapmadığı.
Şarap söyleyen herkes benim dostum olur
Maya'nın söylediği herkes.

Ĝade el Seman

Seman, 1942'de Şam'da doğdu. Şam Üniversitesi'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı okudu. 1968'de Beyrut'taki Amerikan Üniversitesi'nde İngiliz edebiyatı konusunda yüksek lisans yaptı. Roman ve hikâye olmak üzere yirmiye yakın kitabı vardır. *Beyrut'ta Deniz Yok* (1963) adlı öykü kitabı Türkçeye çevrilmiştir.

Kitaplarından bazıları; "Beyrut 75" (1975), "Beyrut Kâbusu" (1979), "Gecelerin Kaderimdir" (1962), "Sevmek" (1973), "Gereksiz Yazılar" (1980), "Balıklara Hükmeden Deniz" (1986), "Mürekkebin İçindeki Aşk" (1995).

BEYAZ YAPRAKLARI MARTILARIN

Ne zamandır seni bekliyorum
Seni yazıyorum,
Kırmızı bir gül gibi
Elime aldıkça kalemi,
Benim deliliğimin genişliğinde olan
Bütün salkımlarla yavaşça örtünen...
-Önümde çıplak uzaklara giden soğuk
Süslerinde giysilerimin inciden düğmelerini ilikleyerek-
Öfkemin genişliğinde olan
Şairin sevdiği! Benzersiz vahşetine benzeyen
Çocukluğumun iniltilerinden çok yalan ve ihanetine
benzeyen!

Ne zamandır adını yazıyorum
Ellerinin altındaki sayfalar beni acıtır
Ve denizin suyu onlardan akar
Üstünde beyaz martıların uçuğu...

... Ne zamandır seni yazıyorum
Yok oluşuma düşen ateş gibi
Boynumca süzülen yağmurla
Yavaşlığımla kabuklara tutunur bahar çiçekleri
Rengârenk yatağım uçar ondan, kuşlar
Ne zamandır yazdıklarımı yırtıyorum
Parçalanmış yapraklar zaferim olarak kalır
Aynadan boşluğu keserek,
Boynumca düşüp kırılan ay gibi...
Seni nasıl yazacağımı öğret bana
Veya nasıl unutacağımı seni...

Hala Muhammed

Hala Muhammed, 1958'de Suriye'nin Lazkiye kentinde doğdu. Paris'te sinema öğrenimi gördü. Birçok şiir kitabının yanı sıra, çok sayıda filmin senaryosunda imzası vardır.

Kitaplarından bazıları; "Hayattan Daha Az" (2001), "Bu Korku" (2004), "Bugün Gibi Kapımı Çalıyorum" (2008).

SAVRULAN YAPRAKLAR

Senden ricam
Arzularım durulduktan sonra
Yanında tökezlersem
Sen de benimle tökezle.

GENİŞ VE UZUN KESİLEN

Dostlukla soyundurduğu bu fistanıma
Siner sevgilimin kokusu ama
Yine çaresiz geri döneceğim...
Soyunduğum fistanıma.

YAŞAMDAN AZALAN

Sen uzak bir şehirdesin
ve ben bu mesafeyi gidip gelmeyi seviyorum
kapının arkasındaki askılar gülümser
az bir zaman sonra paltolar kısalır
rüzgârın uçurduğu
uçar öylece
üstümüzü örten.
Mutlu oluruz –askılar ve ben–
seninle savruluruz
gülürüz –ben ve tabaklar–
seni güldürmek için.
Kaldırım taşları
sana yol gösterir
sen yürüyorsun
yürüyorsun
şarkılar
yolunda yayılıyor.
Bütün dileğim gelen
sen olmalısın oysa.

Meryem el Mısri (d. 1963)

BEYAZ GÜVERCİNLE BEKLİYORUM SENİ

Şam'ın kışında
bedel ödüyorum
oysa içimde bir yaz
denizi.

Gemiler düşlüyorum
şu anda kıyısında durduğum denizde
Şam'ı saçlarından tutmuş
haritanın üstünde.

Tanrı yeryüzünü altı günde yaratmış
yedinci günde
dinlendi

vefaya gereksinim duymuş olmalı yıllarca
milyonlarca erkek ve kadından
sonra seni yaratmış zaman içinde.

Tanrı yeryüzünü altı günde yaratmış
neden yaptığını söylemeden
yedinci günde
zaman içinde beni yaratmış
senin gibi bir erkek bana
şiddetle gereksinim duyduğu için.

Muhammed Fuat (d. 1960)

ÖNEMLİ DEĞİL

Bütün bu yaptıkların bana dokunmayan
birer hataydı
yüzünden çok
mesel okudum
kökümde beni değiştiren:
yakamda kırmızı rujun izi
mavi hazırды her zaman koluma giren
önümde kalbin uzun yolu
kilime damlayan mumu öylece bıraktım
yüzümde
durur aynası sana yazdığım bütün şiirlerin
...
ancak
bir umudumuz eksikti
anlam kazanması için
ikimizin hayatı
ki kaybettiğimiz zamanı anlamadan.

Lina el Tayibi (1965)

Lina el Tayibi 1965 yılında Şam'da doğdu. Kahire'de yaşıyor.

Kitapların bazıları; "Hüznümdeki Güneş", "Fotoğraflar", "Burada Yaşıyorum", "Şaşkın Hayat".

HAYATI SİLKELERİM

Tarih atmıyorum
beni koparıp atanın hayatını yazarken
bütün şiddetten temizlerim beyazı
büyük bir duvarın üstüne anılarımın resmini çizerim
ve geçmişin üstünü örterim
düşün müjdesiyle geleceğe bakarım
su, su, suyla
yanıp sönen dalgaları süsler
ve inerim
yeniden yazarım:
senin bu tarihini
ben seni, sen beni yaratırsın
bununla elemi kazırım
gülден memelerimi
kaldırıp coştururken.

Osama Eşber

Eşber, 1963 yılında Lazkiye’de doğdu. Aynı kentte İngiliz Dili ve Edebiyatı okudu. Yüksek lisansını Şam Üniversitesi’nde yaptı. *El Hayat* ve *El Safir* olmak üzere birçok Arap dergi ve gazetesinde hem makaleler yazdı hem de kültür sayfalarının İngilizce çevirilerini üstlendi. Sanat eleştirmenliğinin yanı sıra, radyoda edebiyatla ilgili programlar yaptı. Eyva Üniversitesi’nin açmış olduğu edebiyat yarışmasında 1994 yılında övgü ödülünü aldı. 2003’te kendi yayınevini kurdu. Türkiye’de düzenlenen şiir festivallerine konuk olarak katıldı. 30 yakın kitap çevirisi bulunmaktadır.

Kitaplarından bazıları; “Tarihin Şaşkınlığı” (1994), “Dalgaların Sözleşmesi” (1995), “Ölümde Tekrarlanan” (2004), “Yaşam Olmayan Yerde” (2006).

AŞK

Seni dűőündűğűm Őehirde yaőıyorum ve ellerim senin evine ulaőır bahçende sersemce yürüyűp kucaklayarak. Seni bekleyerek yaőıyorum önűmde açılan kollarının arasına dolarak. Giriőimle iőtahı açılır pencere ve kapıların senin güzelliğine benzeyen mumları yaktığın zaman ve parmaklarının salkımlarından iki bardak Őarap doldurur, bana kapıların bedenini açarsın Őehirimde sabahladığın sofrada, Őehirimde sana daha yakın olurum Őehrinden.

Teninin yaprađını yıkar yađmur. Dudakların bedenimin gűlgesinde parlar. Filizlenen kanatlar gibi nabzın titreyerek atar yűce bahçemizde. Ayetlerin anında beden kurur sonsuz karanlıkta, Őehirinde hűkűm sűrdűđű yerde soluđu yanan bedenim adaletim olur ve önűmde gűnlerin yapraklarını benzersiz kılar.

ŞİİR

Bedenindeki hasat nimetimdir. Gördüğüm
doygunluğum gözlerindeki ekmektir.
Biçilen bedenimin hasadı ve gözlerimin ferî sönük.
Kanatlanan iki kanatla külümünden çık, olduğum yerde
ne bir dal ne bir burç olacak
boşlukta uyu, uyandıgımızı göreceksin kafesin içinde.
Açlığımla tuzlarım seni, ben çıplak, suyunda yüzerek
geçerim dallardan atlayarak son ağacına.

Şehrimde gölgede dalgalanan adaçayı
İnen siyah yokuşlarda ölüm yazılı
Yüzün sözcüklerin düşünde parlar
Ay ışıldar kimseyi görmeden.

Sesinde güller açar bana şarkılar söyleyince. Okşayışın
bir hezeyan yokluğumda
yıldırımın yayıldığı yerde şehrim olur seni gösteren
parmaklarla.

Çevreyi boyayan kanın zamanında bal daha bir çoğalır
tanıklığında sözcüklerim çıkacak.

Bana bal damlatırsın, şehrim gibi acıktırırısın
eriyenle çözülen aşkla karıştırırısın şehrimde
veya yüzümde duvarlar yükselir

olduğun yerde beni kokla
uyut beni.

TUNUS

Ebülkasım el Şabi

Şabi, 1909 yılında Tunus'un Tavzar şehrinde dünyaya geldi. Hukuk öğrenimini tamamladıktan hemen sonra, henüz 25 yaşındayken, 1934 yılında hayata gözlerini yumdu. Şabi'nin tek kitabı ("Yaşam Şarkıları") bulunmasına karşın şiirleri, Tunus şiir klasikleri arasında yerini almıştır.

EY AŞK, SEN ESKİ BİR GİZİMSİN

Ey aşk, sen eski bir gizimsin
Yaşlılığımsın, görüşümsün, yardımcım
Etrafımı saransın, gözyaşımsın, işkencemsin
Çirkinliğimsin, farklılığımsın, uğraşım

Ey aşk, sen bedenimin gizisin
Yaşamımsın, şımarıklığımsın, babamsın
Karanlıkların yıkıntıları arasında ışığımsın
Elifimsin, okuduğumsun, ricamsın

Sen yararlandığım önceliğimsin ey hefsimin zehri!
Yaşamımdaki şiddetimsin, ey bolluğum!
Benliğinin çayırındaki bu korkunç öküzün
Sen onun akşamın sönmüş ışığı mısın?

Ey aşk, senden bir yudum sudur tastaki
Hüzün, onurla yudumlanmadan
Ey bendeki aşkın arzusu
Yüzünün gerçekliğinden kolaylaşır
Bu eski şiirim! Ey aşk, bana söylediğin:
Karanlığın yaratılışında bir ışık mısın?

AŞK BÜYÜLÜ BİR MEŞALEDİR ÜSTÜME İNEN

AŞk büyülü bir meşaledir gökten üstüme
İnen, atmosferi yakan
Örtülü zamanı ve yaşamı yırtan
Gecenin yüzünden karanlığın yamasını
AŞkın Tanrısal ruhunu, kanatlı
Gündoğumunu ve günbatımının ışıltılı
Günlerini,
Bu dünyada gezer, yıldızları
Yaratır, güzel, gülen ve üstümüze boşalan
Ah, zenginliğin dünyasında duymadım
Yoksulun dünyasında ufkun başladığını
AŞk kırmızı bir cetveldir, savaşın sınırını
Tattıran ve yangından doğan
AŞkın amacı yaşamın umududur, korkumu
Mezarla tamamlansa da ayrılığım.

Muhammed Kemal el Sahiri

Şair, yazar ve eleştirmen Muhammed Kemal el Sahiri, 1963'te Tunus'da doğdu. Sahiri, ilkokul öğretmenidir. Şiir kitaplarının yanı sıra 10'a yakın öykü kitabı ve şiirle ilgili makalelerden oluşan iki çalışması vardır.

Kitaplarından bazıları; "Senin ve Benim Düşü" (1988), "Yaşlı Söz" (denemeler) (2002), "Servilerin Başlangıcı" (2005), "Akan Kan" (2006),

RESİM

Göğsümün kafesi ardında
Yaralı
Kalbim atıyor
Orda filizlenir ve gül gibi açar
Olgunlaştıktan sonra durur
Bütün arzusuyla
Kadın için.

SABAHIN KOKUSU

Sabah gülleri tuttum
Islak, kalbin baharını anlatıyordu
Fırtınadaki rüzgâr gibi geçen zamanı
Yıldızların âşığı gecedен bir anla dönüyordu
Kanatlara gömülü bir bebek gibi
Çalkalanan kan gibi kayıp
Kışla ısınıyordu havadaki güvercin
Oysa dondurucu bir suyla ıslanıyordu
Ey gökte dolaşan mavi
Ne zaman yağacaksın uzak gözyaşlarıyla
Ey evimde kararan gölge
Ölen mumlar gibi ne zaman âşık olacaksın
Ey yavaşlayan kalp orada bekliyorum seni
Dolaşıp gelen melek gibi şimdi bendesin
Yaşamla bir olan yaşlılık içimde ağırlaşıyor şimdi
Kaburgamın arasında ondan kalan bir aşkla
Güneşin yüksekliği doğduğu yeredir
Alışılmış ışıltılarıyla parlıyor orda
Kimsesiz düşüm gibi dünyanın gırtlığında
Güzel izinde yükselir bedenim
Gecedен kalma akşam senden saldırınca
Bayatlamış ayrılık şarkısının uğultusu başlar
Ey içinde bedenim oluşan vatanım
Açlığım o güzel bedenindedir.

ÜRDÜN

Amced Nasır

Nasır, 1955 yılında Ürdün'de doğdu. 1977 yılında Beyrut'a gitmeden önce Ürdün'de çeşitli gazetelerde çalıştı. 1983'te Filistin, Lübnan ve İsrail'de gazetecilik yaptıktan sonra Kıbrıs'a giderek bir Arap gazetesine ortak oldu. Daha sonra bu gazetesini Londra'ya taşıyan Nasır, *el Kuds el Arabi* gazetesine birleşti ve orada kültür servisi editörü oldu. Bugün halen aynı işi devam ettirmektedir. Seçme şiirleri, İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Almancaya çevrilerek kitaplaştırıldı.

Kitaplarından bazıları; "Son Lambanın Övgüsü" (1979), "Onca Dağ Yükselirdi Calkad Dağı'na" (1981), "Kovuluşun Titreyişi" (1986), "Gurbete Varış" (1990), "Sende Gördüğüm Giz" (1994), "Vurulan Benlikler" (1997), "Toplu Şiirler" (2002).

SIYAH DANTELİN GÜLÜ

Şu içilen su içilmeden
Yollarda
Bilinmeyenle
Karışır

Otur
Lütfen.
Öküzün boynuzlarını koparsın
İki yeşil bakışın.
Otur

Az
Bir zaman daha armut dolu dalların altında,
Burnundaki inciden hızma
Altın yıldızın rengini küçümser
Baygın bakışlarının altında parlayan
Boynunda kışkırtıcı çillerle
Ey Bedevi'nin soğuk teni
Az sonra hava aydınlanacak
Tepesinde sabah
Altında çiy.

Dudaklarının iki ıslak anı
Yağmursuzluğumun kuraklığıdır.

Soğuk bizi derinlerde katlar
İrkilirsin içine gömüldüğün çillerinle
Yaramın üstüne akarsın.

Kalbim bu kadim soğuktan ürperir

Gece

Tren uzayıp giden tozları sürükler

Kadınlığın beyazlarını gündoğumuna asar.

O sütbeyaz

Siyah kalpteki beyaz geceyi

Beyaz

Gizli

Ölüm

Ağıt

Bir çift siyah ayakkabı

Seherin çayırında korunan sarı beyaza karışır.

Tavafin öfkesinden akan çayırın vahşeti.

Beyaz.

Parlak

Alev

Dağılır

Feryat figan.

Köpüğün beyazlığı

Çayırın yastığında ölür

Beyaz
Şu ben
Şu öfke
Beyaz soylu at
Beyaz firuze
Beyaz çember
Beyaz çiçeklerin kenarında
Beyaz yükselmeden sarkan
Beyaz saklı
Şeritlerle sarılı
Dağılan saten
Beyaz yarışanla galip
Beyaz susamyacı
Beyaz pişmanlık ve uyku
Beyaz yağın bulutta gizli.

Beyaz mekân
Bütün izlerden bizi iki yolcu olarak çıkaran
Beyaz zülûf ve kâkül
Beyaz zayıf gençlik.

Ey yarışı kazanan beyaz
Rüzgârlar taşıdın ve titredin.

Pamuklar içinde uyur
Küçük ellerin
Uyaran ellerimle uyarılmayan.
Başı sarhoşluğun
Bolluğunda eriyen.
Elenir
Birçok tatlılığından yasaklarla.

Bu kokular onun:
Sabah otları biçer.

Bu güzel kokular zorla dolar mekâna
Gözler büyüyerek bakar.

Rahibin tanıklığıyla terk eder gençliği
Güvercinin kanat çizgilerinde saklar payını.
Kokusunu bırakır
Soluğunu bırakır
Parmakları gömleğin düğmelerinde gezinir

Terli iki diz
Gecenin mürekkebinin siler
Ve yayılan sıcaklığı parlar.

Altın bütün gayretiyle ışılıtısını salar.

Ayakta veya yatmış
Ağızdan çıkan isteklerle
Açığa çıkar bildiğim o parlaklığın
Karanlık içine şaşkın düşerek.
Şaşkınılığın ardında gizlenir süslerin
Tükenircesine bağırır.
Oluşumunla yayılır kokun
Hazineyle korunan kokun.
Siyah önemsiz gücünü gösterir
Orada serilir gücü
Yanan ışığın gücünde oysa
Örtüler deneyimlidir
Altının büyük kışkırtıcılığına karşın
Sürmeye süzölür
Her daim karşı koyuğu püskürterek.

Bağışlanan ekine uzanır
İki havuza benzeyen ağız gücü yetmez çiğnemeye.

Azap
Sureti çizilmiş
Gençliğin şehveti onun
Benzeri.

Boğazına düğümlenmiş
Organlar bildiğini okur
Açlığıyla birleşerek açılır
Boğazına düğümlenmiş
Söğüt ağacından düşen damlalarda.

Dün
Kalbimdeki meselleri özgürleştirdim
Dudaklarındaki suyun ışığında
Ulaştım
Sana
Ulaştım
Bağırarak
Özgürce giysilerinden çıkarsın karanlıkta
Kesilen iki tomurcukta görünür tutuşan delikleri
Kırmızı renkleri sarhoş eder
Koparıldığında parladıkça.

Şifre
Keser
İpini
İşkencenin.

Sudan önce bükülmeden boynun
Yayılr
İnişin
Mesafesi
İlerledikçe doruğuna.

Siyah dantelin gülü
Yüksektedir bacak arasında
Mutlu melekten önce elif gecesinde
Nidasında dinmiş güzel kokuların kaygan yeri
Yabani fesleğenin altında gizli.

Hazinesinde asi organları soluklanır
Biz ikimiz kestane yemişinde
Gözlerin aynasında parlar memelerin
Hayvan kokularını salarak.

Yüksekliğinde
O siyah ipek
Düğümleri altında kadını öğütür
Oynayarak savurur tozunu
İki organın cevherine ulaşılır
Bilekler üstünde sürünerek.

Bu sevgi
Yağmurlu havaya terk edilmiş.

Uykudan uyanarak irkilirim
Mesafelere batmış.
Süzülen nidada
Ve çatlayan narda.
Gördüğümü
İstiyorum
Hazır bulunanın dışında
Onunla bağlandığım
Bu sabahtan önce.

AŞKIN MİRACI

Seni andığım bu adla doğdun
Yağmurdan çekinerek
Uzun bir
Suskunluktan sonra.
Bu sana verilen adla çağrılacaksın
Sendeki sima yüzlerinde olacak
İki vahşet ve
İki bozgun arasında.

Ellerine dönerim yorgunlukla çıktığım anda
Sevgi için yarışarak
İki zayıf yarayı okşayarak
Yara
Sevgi
Uzun
Gölge
Hazır
İleri
Geçende
Pişmanlık.

Sütunların arasına iten odur elleriyle sarılarak
İki umutsuz
Olgunlaşmış meyveye varıldığında
Derin mutluluklarla.

Sevinçten beyaz gözler
Kokularla körlüğünü görürüz
Solukla seni okuyan.

Kadınlarımız her şeyimiz
Korkumuz bilinen izde
Ellerini kaldırdığı yerde
Ellerimize uzandığı
Kadın orada olmadan
Kınalı şafak havası emer bizi
Bir bütün olarak bacak aralarının üstüne çıktık
Tekil olmadan.

Soframızda
Zeytin
Ekmek
Tuz

Ağaçlar arasında kokladık seni
Ve kokunun ardında oturduk
Giysilerine ulaşana dek
Yüzümüzü kirlettik
Toplu olarak burnumuzu çektik.

Oradaydın
Görünmeden
Hüzün gibi bir geçitte tanıdık seni
Az sonra bacaklarımı içine alacak olan
Dününü bilmeden.

Tavlada eserine dokunulur
Bardağın korkusuyla boynun asılır
Bilmeden kaldırırsın
Özrünü hasetle silersin
Parmaklarının gölgesi ahşaba düşer.

Gün içinde
Işık bizi basamak basamak yükseltir.

Uzaklaşan iki kavimle geri çevirdin bizi
Uzaklardan gönderilen elçiyi tartmadık

Heybetimiz

Korunmuş

Meclislerinde.

Dilimizde yüceltilmişsin

Hakkında konuşuldukça kulak ardı etmezsin verilen

sözlerin

Seherin beliren iziyle ekşirsin giysiler içinde,

Bizim gibi

İki hastalıkla sahiplenir seni gün

Aldatan pencerede.

Seni gösteren gizde

Dizlerinin kayganlığında ellerim açık

Parmaklarım gizinde battıkça

Canım çeker gizini

Sarkan dirseklerdeki giz

Uzayan damarlardan

Kaynağın doruğundan ve dudaklardan.

Ürperir

Kuraklığın kokusuyla uyuyan aslan

Güneşin billurları hizasında

Surların engellediği.

Kadınımız her şeyimiz
Gün içinde çoğalan
Gecenin dudaklarında yalnız
İki gülüşün bereketi
Perdenin üstüne asılı iki askı
Ona benzemeyen bir ürpertiyle düşeriz
Etine
İzler süzülür.

Seni yatağın üstünde görürüz
Sen siyah çoraplarını giyinirken
Saçların önüne dökülür
Ve çıplak sırtın parlıyorken
Sarhoşluğun
Tadı
Bize düşer.

Aynada daha bir güzelleşen yüzünü gördük
Kendi fırtınasıyla yüzleşen
Kendi duygusunu yiyecek sandık
Sevişmeye davet ettiği zamanı
Arzulayarak.

Sana gereksinim duyarız ve kaybederiz
Bir meyve gibi yoldan toplarız seni
Mızrak dalından
Aldatırsın
Ellerin ellerimizin üstüneyken.

Kadınımız
Eserinin arasında değil düzgün oturan
Görmediğin Sur'da oluştur bizi
Silahınla güzelleştir
Toplananlarla diz bizi
Güçlenmek için.

Bu uyku gözlerimizin karanlığına benzemez
Uykuda benliğin benzemez
İki kararlı kişinin yattığı yokuşta.

İşte kapalı ağızı temizleriz
Kışın anlamını veririz kapalı iki dudağa
Koklarımız
Önceleriz
Tükürüğünle temizleriz
Arıları uyandırırız
İki gamzene tutarız ayı
Yarığı cilalarız
Otun yanı başındaki mührü okşarız
Kapalı gözlerin keşfettiği.

Onunla yüklendik kadınların koynunu
Pamuğun içinde çalkalandı sahanlar
Doldukça kırmızılaştı memelerin izniyle.

Sultanlığının cesareti
(... tacın zümrüdü mezar taşının üstünde)
Gömülü altının içinde
Özgürleştirir boyun eğenlere öğüt vererek
Niteliğinin dışında
Vahşetin zırhını delip geçer
Aydınlatarak kalbin karanlığını
İnce yağmurun gizinde
İki sert tomurcuk
Meyve ağacının tepesinde
Yakınındaki gizde
Şiddetli bir toz yükselir.

Hepimize emreder
İki sesle doğar iki göz parlar dışımızda
Oluşunca, onunla hafiften birleşen
Olgun meyveler çatlar
Aralarında gurbet. Basamakları çıkarız
Havanın başlarla oynadığı yerde
Kırılır
Oklar
Geçtiği her şeyden
Mekânımızda yas
Deliliğimiz büyülü
Beyaz
Tırnakta
Papatya çiçekleri parlar
Bacaklardan yükselen kokularla.

Dayandığın arkadaşını saklarsın
Yakınına
Dolan
Denizleri billurlarına terk ederiz
Büyükliklerini görürüz.

Üzümler dökülür dar kaba
Sıkılır
Gürleşir
Kirlenir
Altın taneleri titrer
Kokusu yayılır
Kafalara dolar.

Elmanın kokusunu koklatırsın
Biz yükseliriz
Kısa kılıçlarda başlar bakışlarımız
Ağaçların arasında yolu yaran
Demetlerle özgürleşir tapılan duydukça bizi
Saklı civcivleri güçlendirir acı duyduğumuz aşkla
Seninle fışkırır mı, iki güç
Beyaz
Yapılan
Dan
Başka
Miraçlarda
Evlerdeki sıcaklığın gizinde?

YEMEN

Muhammed Hüseyin Hitam

Hitam, 1958 yılında Yemen'in Aden şehrinde doğdu. Ortaöğrenimini aynı şehirde tamamladıktan sonra, 1983 yılında Aden Üniversitesi Felsefe Bölümü'nü bitirdi. 1996 yılında Sana Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nden yüksek lisansını aldı. *El Tahrir* gazetesinde kültür sayfasında yöneticilik yaptı. 1997-2001 ve 2004 yıllarında Uluslararası Yemen Edebiyat Günleri'nin yöneticiliğini yaptı. 2004 yılında Yemen'de Arap Genç Kuşak Şairleri Festivali'nin yöneticiliğini üstlenen Hitam, Yemen Okuma ve Araştırma Merkezi'nde yöneticilik yapmaktadır.

Kitaplarından bazıları; "Neyin Tamamı", "At", "Kadınla Zenginleşen Sofra", "Şapkasının Altındaki Yalnız Adam", "Çoğalan Adam".

KADIN

İkircikli olan düşümden geçti
Düşlenen günleri gibi
Didinişim akşam ovasına çöktü
Günleri bulutlarını üstünde boşalttı
Huzurunda dinlendi
Yiten gençliğimle
Günleri beni ilkbahara götürdü
İkircikli olan düşümü okudu
Garipliğimi okudu

Ufkumla karışarak
Aşkımın güneşini okudu.

MIZRAK

Bu mızrak gününde
Bağrımı ona açıyorum
Ancak hem sevgim oldu hem düşmanım
Güzel bir ay gibi ışıldadı
Sonra ruhun basamaklarında adımı imkânsız koydu
Adımı yaranın irini koydu
Ey uzaktaki iki çocuk
Bu rüzgârla çıkan...
Yüzleştiğim bu gökyüzünü biçip dikerek
Kim getirecek?
Dedi:
Bana dikileni kim getirecek
Özgür sahiller bağlı ve kesilmiş yıldızlardan dökülen?

Bu sevgilimin günü
Göğü arınmış
Mızrak yaralıydı
Ve bağrım gizin menzili.

NEHİR

O nehir bedenimde aktı
O nehir bende iki gece durdu
Ve dudaklarımda dinlendi
O nehir bir dakika uyudu
Sonra bu mekânda olgunlaştı
Çalkalandıkça saçları onu örttü
Ve yeni düşlerle geceme vurdu
O nehir dişi büküldü iki çıplak dizini gördü
Ve göründü
O nehir beni ağaca benzetti
Ve içimde gizlendi
Düş gibi
Gözlerini kapatınca.

ARZU

Uzak dağ... konuşmadan
Zamanımızı ufalttı
Ve zaman uzamadan kapandı içine
Uzak dağ...

Şaşkın mısın şimdi
Adımladığın bu açık günde
Geyiğin mesafesinde

Uzak dağ...
Her rüzgârda gidiyor musun
Yıldızda, dalda ve her soruda.

Dağ

Dağ

Dağ.

ŞİİR

Çağdaş Arap Aşk Şiirleri Antolojisi Fas'tan Ürdün'e, Tunus'tan Yemen'e 12 Arap ülkesinden 54 şairin şiirlerini bir araya getiriyor. Bu geniş coğrafyada zengin bir geçmişi olan Arap şiirinin günümüzdeki temsilcilerinin aşk temasını işlerken de, tıpkı toplumsal ve siyasal sorunları anlatırken yaptıkları gibi, ele aldıkları konuya aynı içtenlik ve coşkuyla eğildiklerini görüyoruz. Bu kitap, daha önceki çevirilerinden tanıdığımız Adonis, Mamud Derviş, Nazik el Melaike ve Nizar Kabbani gibi ustaların yanı sıra onları izleyen kuşaklardan gelen daha genç şairlerin şiirlerini de okurlarla ilk kez tanıştırmış oluyor.

“(…) Her akşam,
Saatler gece yarısını vurduğunda
Sesler köşelerine çekilir
Derimin içine girer canımı içer
Gölgemi duvarın üstüne serer
Özel tarihimde dolaşırım, anılarımda süzülürüm
Ölü günde çektiği cezada ufalan bedenimin sınırında
Ufalan bedenimde gömülü günlerim uyanır (…)”

SALAH ABDELSABUR

20 TL
KDV DAHİL

ISBN 978-975-07-1289-0

9 789750 712890